

69. Perjantaina 18 päivänä lokakuuta 1991

kello 13

Päiväjärjestys

Ilmoituksia

Esitellään:

1) Raha-asia-aloitteet n:ot 360—1290 ...S. 2180

360 R. Aho ym.: Määrärahan osoittamisesta Valtionarkiston varastoarkiston siirtämiseen Poriin

361 R. Aho ym.: Määrärahan osoittamisesta henkilökohtaista elämäntavan muutosta tukvien keskusten perustamiseen

362 R. Aho ym.: Määrärahan osoittamisesta paikallisten järjestöjen raittiustyön tukemiseen

363 Aittoniemi ym.: Määrärahan osoittamisesta uusien opintolainojen korkotuen budjettiperusteiseen maksamiseen

364 Aittoniemi ym.: Määrärahan osoittamisesta opiskelijoiden budjettiperusteisen ateriatuen palauttamiseen

365 Aittoniemi: Määrärahan osoittamisesta Ikaalisten Nouseva Voima ry:n toiminnan tukemiseen

366 Aittoniemi: Määrärahan osoittamisesta maantien n:o 330 (Ylöjärvi—Kuru) perusparantamiseen

367 Aittoniemi: Määrärahan osoittamisesta maantien n:o 3233 perusparantamiseen

368 Aittoniemi ym.: Määrärahan osoittamisesta asumisoikeusasuntojen ja omakotitalojen aravalainoituksen lisäämiseen

369 Aittoniemi: Määrärahan osoittamisesta Pirkanmaan Sotaveteraanipiiri ry:n toiminnan tukemiseen

370 Aittoniemi: Määrärahan osoittamisesta Pirkanmaan Rintamanaiset ry:n toiminnan tukemiseen

371 Ala-Harja ym.: Määrärahan osoittamisesta inkerinsuomalaisten avustamishankkeeseen Leningradin alueella

372 Ala-Harja ym.: Määrärahan osoittamisesta Kauhajoen evankelisen opiston toteutetun peruskorjaushankkeen jälkihoitoon

373 Ala-Harja ym.: Määrärahan osoittamisesta Kansallisen Sivistysliiton tutkimusrahaston toiminnan tukemiseen

374 Ala-Harja ym.: Määrärahan osoittamisesta poliisikuorojen toiminnan tukemiseen

375 Ala-Harja ym.: Määrärahan osoittamisesta Eteläpohjalaiset Spelit Kansanmusiikkilyhdistys ry:n toiminnan tukemiseen

376 Ala-Harja ym.: Määrärahan osoittamisesta Siirtolaisuusinstituutin Etelä-Pohjanmaan aluekeskuksen perustamiseen Peräseinäjoelle

377 Ala-Harja ym.: Määrärahan osoittamisesta eräiden liikennejärjestelyjen toteuttamiseen Seinäjoella

378 Ala-Harja ym.: Määrärahan osoittamisesta Seinäjoen—Vaasan radan sähköistämiseen

379 Ala-Harja ym.: Määrärahan osoittamisesta Jalasjärven allergiakeskushankkeen lisäsuunnittelun rahoittamiseksi

380 Ala-Harja ym.: Määrärahan osoittamisesta Suomen Reumaliiton Tules-akatemialle

381 Ala-Nissilä ym.: Määrärahan osoittamisesta Aurinkobaletin toiminnan tukemiseen

- 382 Ala-Nissilä: Määrärahan osoittamisesta ns. HAKU-tien suunnitteluun ja rakentamiseen välille Aura—Mynämäki
- 383 Ala-Nissilä ym.: Määrärahan osoittamisesta Turun—Toijalan radan parantamiseen
- 384 Alaranta ym.: Määrärahan osoittamisesta projektisihteerin palkkaamiseen Pyhäjoki-alueen neuvottelukunnalle
- 385 Alaranta ym.: Määrärahan osoittamisesta Vihannin keskustan ala-asteen peruskorjaukseen
- 386 Alaranta ym.: Määrärahan osoittamisesta kirjasto- ja kulttuuritalon suunnitteluun Kalajoella
- 387 Alaranta ym.: Määrärahan osoittamisesta Pyhäjoen kunnan kulttuuri- ja kotiseututalon kunnostamiseen
- 388 Alaranta: Määrärahan osoittamisesta kehitysvammaisten, koulukotioppilaiden ja vaihtoehtoammattikoulun oppilaiden ammatilliseen koulutukseen
- 389 Alaranta ym.: Määrärahan osoittamisesta kurssiosaston perustamiseksi Oulaisten kauppaoppilaitokseen
- 390 Alaranta ym.: Määrärahan osoittamisesta Vaikonon perkauksen suunnitteluun Oulaisten Petäjäskoskella
- 391 Alaranta ym.: Määrärahan osoittamisesta Pyhäkosken—Pirttikosken maantien perusparantamiseen
- 392 Alaranta ym.: Määrärahan osoittamisesta taisteluvälineiden purkamiseen ja poistamiseen osallistuneiden miesten kuntoutukseen
- 393 Alaranta: Määrärahan osoittamisesta vammaisten autonhankinnan tukemiseen
- 394 Alaranta ym.: Määrärahan osoittamisesta kehitysvammatyöhön Baltian maissa
- 395 Andersson ym.: Määrärahan osoittamisesta teatteri- ja tanssiryhmien valtionapuun
- 396 Andersson ym.: Määrärahan osoittamisesta äänitetuotannon tukemiseen
- 397 Andersson ym.: Määrärahan osoittamisesta Valtion taidemuseolle nykytaiteen taidetehostuksiin
- 398 Andersson ym.: Määrärahan osoittamisesta kansaneläketurvan kehittämiseen budjettiperusteisin rahoituksin osana perusturvauudistusta
- 399 S.-L. Anttila: Määrärahan osoittamisesta pysyvän maanpuolustusnäyttelyn perustamiseen Hämeenlinnaan
- 400 S.-L. Anttila: Määrärahan osoittamisesta Mustialan maatalousoppilaitoksen liikuntasalin, oppilasasuntolan ja luokkahuoneiden rakentamiseen
- 401 S.-L. Anttila: Määrärahan osoittamisesta Ypäjän maatalousoppilaitoksen koulurakennuksen suunnitteluun
- 402 S.-L. Anttila: Määrärahan osoittamisesta Forssan kauppaoppilaitoksen peruskorjaamiseen
- 403 S.-L. Anttila: Määrärahan osoittamisesta Suomen Laulajain ja Soittajain Liitto ry:lle
- 404 S.-L. Anttila: Määrärahan osoittamisesta Pentinkulman päivien järjestämiseen
- 405 S.-L. Anttila: Määrärahan osoittamisesta palloiluhallin rakentamiseen Forssaan
- 406 S.-L. Anttila: Määrärahan osoittamisesta Saviniemen VPK:n talon keittiön peruskorjaukseen
- 407 S.-L. Anttila: Määrärahan osoittamisesta maatalouden neuvonnan keskittämiseksi Jokioisiin syntyviin ylimääräisiin kustannuksiin
- 408 S.-L. Anttila ym.: Määrärahan osoittamisesta 4H-toiminnan tukemiseen
- 409 S.-L. Anttila: Määrärahan osoittamisesta Suomen Mehiläishoitajain Liiton toiminnan tukemiseen
- 410 S.-L. Anttila: Määrärahan osoittamisesta Hämeen tiepiirille käytettäväksi Lounais-Hämeen tiehankkeisiin
- 411 S.-L. Anttila: Määrärahan osoittamisesta Hämeen tiepiirille käytettäväksi Kanta-Hämeen ja Pirkanmaan alueen tiehankkeisiin
- 412 S.-L. Anttila ym.: Määrärahan osoittamisesta Jokioisten—Forssan maantien n:o 2804 rakentamiseen
- 413 S.-L. Anttila: Määrärahan osoittamisesta alikulutunnelin rakentamiseen valtatie n:o 10 alitse Tammelan kunnassa

414 S.-L. Anttila: Määrärahan osoittamisesta Hiidensillan peruskorjaamiseen ja kevyen liikenteen väylien rakentamiseen Janakkalan kunnassa

415 S.-L. Anttila: Määrärahan osoittamisesta Kalkkisten sillan rakentamiseen Asikkalassa

416 S.-L. Anttila: Määrärahan osoittamisesta Jokioisten museorautatieyhdistyksen Minikön—Humpvilan ratahankkeeseen

417 S.-L. Anttila: Määrärahan osoittamisesta jätteiden hyötykäytön edistämiseen

418 S.-L. Anttila: Määrärahan osoittamisesta Liesjärven kansallispuiston opastuskeskuksen suunnitteluun

419 Apukka ym.: Määrärahan osoittamisesta läänin kehittämisrahaan

420 Apukka ym.: Määrärahan osoittamisesta liikevaihtoveron huojennusta vastaavaan avustukseen kunnille ja kiinteistöyrityksille

421 Apukka ym.: Määrärahan osoittamisesta Kultamuseon toiminnan tukemiseen

422 Apukka ym.: Määrärahan osoittamisesta saamelaiskulttuurin tukemiseen

423 Apukka ym.: Määrärahan osoittamisesta tieyhteyden rakentamiseksi Sallan Kellosestä rajalle

424 Apukka ym.: Määrärahan osoittamisesta Ilmatieteen laitoksen kalustohankintoihin

425 Apukka ym.: Määrärahan osoittamisesta Oulun ja Kelloselän välisen rataosuuden peruskorjaukseen ja sähköistämiseen

426 Apukka ym.: Määrärahan osoittamisesta eräiden kuntien ylläpitämien lentokenttien avustamiseen

427 Apukka ym.: Määrärahan osoittamisesta maakaasuputken rakentamiseen Neuvostoliitosta Pohjois-Suomeen

428 Apukka ym.: Määrärahan osoittamisesta rakennemuutosten aiheuttamien häiriöiden lieventämiseen

429 Apukka ym.: Määrärahan osoittamisesta vaikeiden työttömyyskuntien työllisyshoidon erillisohjelmien laatimiseen

430 Astala ym.: Määrärahan osoittamisesta koulutuksen kehittämiseen ja lukutaitokampanjan tukemiseen Namibiassa

431 Astala ym.: Määrärahan osoittamisesta luonnonsuojelualueiden hankintaa hoitavien ylitarkastajien palkkaamiseksi lääninhallitukseen

432 Astala: Määrärahan osoittamisesta valtion Uudenkaupungin virastotalon rakentamiseen

433 Astala ym.: Määrärahan osoittamisesta saamelaisen oppimateriaalikeskuksen perustamiseen Utsjoelle

434 Astala ym.: Määrärahan osoittamisesta opiskelijoiden ateriatukeen

435 Astala ym.: Määrärahan osoittamisesta Kansan Sivistystyön Liitto KSL ry:n media-kulttuurisen projektin tukemiseen

436 Astala ym.: Määrärahan osoittamisesta yksivuotisiin taiteilija-apurahoihin

437 Astala ym.: Määrärahan osoittamisesta Suomen Näyttelijäliiton ja Suomen Teatterityöntekijäin Yhteisjärjestön talohankkeen avustamiseen

438 Astala ym.: Määrärahan osoittamisesta Hetan Musiikkipäivien tukemiseen

439 Astala ym.: Määrärahan osoittamisesta romaniväestön koulutus- ja kulttuurikeskuksen perustamiseen

440 Astala ym.: Määrärahan osoittamisesta Vapaa-ajattelijain Liiton toiminnan tukemiseen

441 Astala ym.: Määrärahan osoittamisesta mielipidelehtien tukemiseen

442 Astala ym.: Määrärahan osoittamisesta Kurjenrahkan kansallispuiston maanhankintaa varten

443 Aula ym.: Määrärahan osoittamisesta STETEn (Suomen toimikunta Euroopan turvallisuuden edistämiseksi) toiminnan tukemiseen

444 Aula ym.: Määrärahan osoittamisesta Lapin matkailun lomatukeen

445 Aula ym.: Määrärahan osoittamisesta korkeakouluopiskelijoiden opintorahan huoltajakorotuksiin

446 Aula ym.: Määrärahan osoittamisesta korkeakouluopiskelijoiden ateriatukeen

- 447 Aula ym.: Määrärahan osoittamisesta Juhlajutajaiset-tapahtuman järjestämiseen Sodankylässä
- 448 Aula ym.: Määrärahan osoittamisesta lukemisharrastuksen edistämiseen
- 449 Aula ym.: Määrärahan osoittamisesta Suomen elokuvakerhojen liiton toiminnan tukemiseen
- 450 Aula ym.: Määrärahan osoittamisesta alueellisen valokuvatoiminnan kehittämiseen
- 451 Aula ym.: Määrärahan osoittamisesta Lapin vajaatuottoisten metsien kunnostamisen valtionapuun
- 452 Backman ym.: Määrärahan osoittamisesta tielaitoksen henkilöstön Lomatoiminnan Tuki ry:n toiminnan tukemiseen
- 453 von Bell ym.: Määrärahan osoittamisesta Kajaanin lentoaseman rakennustöihin
- 454 Biaudet ym.: Määrärahan osoittamisesta Svenska Bildningsförbundet -nimisen järjestön toiminnan tukemiseen
- 455 Biaudet: Määrärahan osoittamisesta teatteriryhmä Viiruksen toiminnan turvaamiseen
- 456 Biaudet ym.: Määrärahan osoittamisesta AVANTI-orkesterin toiminnan tukemiseen
- 457 Biaudet ym.: Määrärahan osoittamisesta Fria Musikskolan -nimisen yhdistyksen toiminnan tukemiseen
- 458 Biaudet ym.: Määrärahan osoittamisesta Suomen Ylioppilaskuntien Liiton kansainvälisen kehitysyhteistyöseminaarin järjestämiseen
- 459 Biaudet ym.: Määrärahan osoittamisesta Pakolaisneuvonta ry:n neuvonta- ja oikeusaputoimintaan
- 460 Björkenheim: Määrärahan osoittamisesta elintarviketeknologian kehittämiskeskusten perustamiseen Seinäjoelle
- 461 Björkenheim: Määrärahan osoittamisesta maantien n:o 717 (Vaasa—Vähäkyrö) rakentamiseen välille Höstvesi—Vaasan keskusta
- 462 Björkenheim: Määrärahan osoittamisesta paikallistien n:o 718 (Vähäkyrö—Koskeby) perusparantamisen suunnitteluun
- 463 Björkenheim: Määrärahan osoittamisesta maantien n:o 721 parantamiseen välillä Isokyrö—Vöyri
- 464 Björkenheim: Määrärahan osoittamisesta maantien n:o 723 parantamiseen välillä Ylihärmä—Ylistaron Pouttula
- 465 Björkenheim: Määrärahan osoittamisesta paikallistien suunnittelemiseen Ilmajoen, Ylistaron ja Isonkyrön kuntien alueella Orisbergin ja Huissin välillä
- 466 Björkenheim: Määrärahan osoittamisesta tieverkon kehittämiseen seudulliseksi maantiekiksi välillä Laihia—Jurva—Teuva—Karijoki—Isojoki—Honkajoki
- 467 Björkenheim: Määrärahan osoittamisesta Pohjanmaan radan sähköistämisen suunnittelemiseen välille Seinäjoki—Vaasa
- 468 Donner ym.: Määrärahan osoittamisesta YK:n pakolaisten avustus- ja työelimen UNRWA:n toimintaan
- 469 Donner ym.: Määrärahan osoittamisesta Espanjan Fuengirolassa sijaitsevan Suomikoulun toiminnan tukemiseen
- 470 Donner: Määrärahan osoittamisesta kotimaisten elokuvien levittämiseen kirjastojen kautta
- 471 Donner ym.: Määrärahan osoittamisesta Vammalassa järjestettävien Vanhan kirjallisuuden päivien tukemiseen
- 472 Donner: Määrärahan osoittamisesta Finland Festivals ry:n toiminnan tukemiseen
- 473 Donner ym.: Määrärahan osoittamisesta Suomen Jazz-arkiston toiminnan tukemiseen
- 474 Donner ym.: Määrärahan osoittamisesta Finlandssvenskt filmcentrum rf. -nimisen yhdistyksen videovaunuhankkeen tukemiseen
- 475 Donner ym.: Määrärahan osoittamisesta mielipidelehtien tukemiseen
- 476 Donner ym.: Määrärahan osoittamisesta Ihmisoikeuksien ja kansalaisvapauksien liiton toiminnan tukemiseen
- 477 Donner ym.: Määrärahan osoittamisesta PAND — Taiteilijat rauhan puolesta -järjestön toiminnan tukemiseen

478 Donner: Määrärahan osoittamisesta Suomen Sauna-Seuran tiedotustoiminnan tukemiseen

479 Dromberg: Määrärahan osoittamisesta Länsi-Vantaan Reserviupseerit ry:n toimintakeskukselle

480 Dromberg ym.: Määrärahan osoittamisesta Koululaisten vanhempien liiton toiminnan tukemiseen

481 Dromberg ym.: Määrärahan osoittamisesta Tiedekeskus Heurekalle koululaiskäyn-
tejä varten

482 Dromberg ym.: Määrärahan osoittamisesta uusmaalaisten juhluvuoden 1992 kulttuuritarjontaan

483 Dromberg ym.: Määrärahan osoittamisesta Viro-yhdistysten liitto ry:n Suomessa järjestämän ystävyystoiminnan tukemiseen

484 Enestam ym.: Määrärahan osoittamisesta Åbolands folkhögskola -nimisen oppilaitoksen opetustilojen laajentamiseen

485 Enestam ym.: Määrärahan osoittamisesta Åbo Svenska Teater -nimisen teatterin toiminnan tukemiseen

486 Enestam ym.: Määrärahan osoittamisesta Åbo svenska musikskola -nimisen oppilaitoksen toiminnan tukemiseen

487 Enestam ym.: Määrärahan osoittamisesta Kirjais Kursgård -nimisen kurssikeskuksen toiminnan tukemiseen

488 Enestam ym.: Määrärahan osoittamisesta Jurmon kylätoimikunnan toiminnan tukemiseen

489 Enestam ym.: Määrärahan osoittamisesta luontokoulutoimintaan Nauvossa

490 Enestam ym.: Määrärahan osoittamisesta ruotsinkielisten kalatalousneuvontajärjestöjen toiminnan tukemiseen

491 Gustafsson ym.: Määrärahan osoittamisesta aikuisopintotuen opintorahan perusosan budjettiperusteiseen palauttamiseen

492 Gustafsson ym.: Määrärahan osoittamisesta korkeakouluopiskelijoiden huoltajakorotuksen budjettiperusteiseen säilyttämiseen

493 Gustafsson ym.: Määrärahojen osoittamisesta teknillisten oppilaitosten opettajan-

koulutuskeskuksen ammattikorkeakoulututkimukseen

494 Gustafsson ym.: Määrärahan osoittamisesta Työväen Musiikkitapahtuman avustamiseen Valkeakoskella

495 Gustafsson ym.: Määrärahan osoittamisesta Tampere Jazz Happening -musiikkijuhlien tukemiseen

496 Gustafsson ym.: Määrärahan osoittamisesta Suomen Ammattiin Opiskelevien Keskusliitto — SAKKI ry:n nuorten työpaikka- ja jatkokoulutusmessujen tukemiseen

497 Gustafsson ym.: Määrärahan osoittamisesta Suomen Rauhanpuolustajat ry:n toiminnan tukemiseen

498 Gustafsson: Määrärahan osoittamisesta Oriveden katsastusaseman rakentamiseen

499 Gustafsson ym.: Määrärahan osoittamisesta ns. Nordbarn-projektille

500 Gustafsson ym.: Määrärahan osoittamisesta Toijalan—Viialan jätevedenpuhdistamon rakentamiseen

501 Haavisto: Määrärahan osoittamisesta YK:n aseidenriisuntaviikon järjestämiseen

502 Hacklin ym.: Määrärahan osoittamisesta Jyväskylän Talven kongressien ja seminaarien järjestämiseen

503 Hacklin ym.: Määrärahan osoittamisesta Suomen Teatteriliitolle ja Työväen Näyttämöiden Liitolle yhteisen näytelmäkirjastotilan hankkimisesta aiheutuneiden lainojen takaisin maksamiseksi

504 Hacklin ym.: Määrärahan osoittamisesta Työväen Näyttämöiden Liiton toiminnan tukemiseen

505 Hacklin ym.: Määrärahan osoittamisesta Työväen Teatterisunnuntai -tapahtuman valtakunnalliseen ja paikalliseen koulutus- ja tiedotustoimintaan

506 Hacklin ym.: Määrärahan osoittamisesta Teatteriväki-lehden ilmestymisen turvaamiseen

507 Hacklin ym.: Määrärahan osoittamisesta kansainvälisen taidekeskuksen suunnitteluun ja perustamiseen Jyväskylään

508 Hacklin ym.: Määrärahan osoittamisesta teatteritilojen suunnitteluun ja rakentamiseen Jämsän Himokseen

509 Hacklin ym.: Määrärahan osoittamisesta ns. Nordbarn-projektille

510 Halonen ym.: Määrärahan osoittamisesta Rauhankasvatusinstituutti ry:n toiminnan tukemiseen

511 Hassi ym.: Määrärahan osoittamisesta energiataloudelliseen tutkimus- ja koetoimintaan

512 Hautala ym.: Määrärahan osoittamisesta kansalaisjärjestöjen kehitysyhteistyöhön

513 Heikkinen ym.: Määrärahan osoittamisesta Vartiuksen tulliaseman rakentamiseen

514 Heikkinen ym.: Määrärahan osoittamisesta maatilojen tuotantorakennusten investointeihin Pohjois- ja Itä-Suomessa

515 Heikkinen ym.: Määrärahan osoittamisesta elintarvikealan kehityskeskukseen toiminnan tukemiseen Suomussalmella

516 Helle ym.: Määrärahan osoittamisesta Forssan kehräämöalueen kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden rakennusten säilyttämiseen

517 Helle ym.: Määrärahan osoittamisesta asunto-olojen kehittämisrahastoon

518 Hiltunen ym.: Määrärahan osoittamisesta tullilaboratorion perustamiseen Raumalle

519 Hiltunen ym.: Määrärahan osoittamisesta Eurajoen kristillisen opiston asuntolan rakentamiseen

520 Hiltunen ym.: Määrärahan osoittamisesta Rauman 550-vuotisjuhlavuoden kulttuuritapahtumien tukemiseen

521 Hiltunen ym.: Määrärahan osoittamisesta Rauman satamaan johtavan väylän syventämistöiden aloittamiseen

522 Hiltunen ym.: Määrärahan osoittamisesta Rauman seudun katulähetys ry:n turva- ja kriisikodin hankkimiseen

523 Hiltunen ym.: Määrärahan osoittamisesta Alkoholisti- ja evankelioimistyö ry:lle Kirjaskylän narkomaanikodin toiminnan tukemiseen Parkanossa

524 Hiltunen ym.: Määrärahan osoittamisesta Mispä ry:lle hoitokodin perustamiseksi Pulaan

525 Hurskainen: Määrärahan osoittamisesta maakunnallisen kulttuuriyhteistyön kehittämisprojektiin

526 Hurskainen ym.: Määrärahan osoittamisesta Imatra Big Band -festivaalin tukemiseen

527 Hurskainen: Määrärahan osoittamisesta Sorokulman—Tarnalan maantien peruskunnostamiseen

528 Hurskainen ym.: Määrärahan osoittamisesta terveyskeskuksille sairaankuljetuksesta maksettavien korvausten korottamiseen

529 Hurskainen ym.: Määrärahan osoittamisesta sairaan lapsen kuntoutustoimintaan

530 Hurskainen ym.: Määrärahan osoittamisesta eläke-etuuksien budjettiperusteiseksi turvaamiseksi vammaisen henkilön perheenjäsenelle

531 Hurskainen ym.: Määrärahan osoittamisesta Ensi- ja turvakotien liitolle lasten- ja kodinhoitokoulutuksen järjestämiseen

532 Hurskainen ym.: Määrärahan osoittamisesta Ahaa-projektiin Imatralla

533 Hurskainen ym.: Määrärahan osoittamisesta vaikeavammaisten lasten vanhempien kuntoutusloman järjestämiseksi

534 Hurskainen ym.: Määrärahan osoittamisesta jätteiden lajittelun ja keräilyn tukemiseksi kunnissa

535 Huuhtanen ym.: Määrärahan osoittamisesta neurokirurgian professuurin perustamiseen Kuopion yliopistoon

536 Huuhtanen ym.: Määrärahan osoittamisesta Muuruveden maatalous- ja puutarhappilaitokselle vihertietokeskuksen perustamiseen

537 Huuhtanen: Määrärahan osoittamisesta Aholansarisäätiön leiri-, loma- ja kurssikeskuksen toiminnan tukemiseen

538 Huuhtanen ym.: Määrärahan osoittamisesta Evakkokeskuksen toiminnan tukemiseen

539 Huuhtanen ym.: Määrärahan osoittamisesta Vehmersalmen lossin korvaavan sillan (Vehmersalmen kunnassa) rakentamisen suunnitteluun

540 Häkämies ym.: Määrärahan osoittamisesta Kaakkois-Suomen rajavartioston rakennushankkeisiin

541 Häkämies ym.: Määrärahan osoittamisesta Kymenlaakson varuskuntien uudisrakentamiseen ja peruskorjaukseen

542 Häkämies ym.: Määrärahan osoittamisesta Lappeenrannan varuskunnan rakennushankkeisiin

543 Häkämies ym.: Määrärahan osoittamisesta Kymenlaakson ammattikorkeakoulun Kouvolan toimipisteen käynnistämiseen

544 Häkämies ym.: Määrärahan osoittamisesta Helsingin yliopiston Kymenlaakson täydennyskoulutuslaitoksen Kouvolan osaston luokanopettajien poikkeuskoulutuksen tehostamiseen

545 Häkämies ym.: Määrärahan osoittamisesta Kansallisen Sivistysliiton ”Kansalaiset valtaan” -projektin tukemiseen

546 Häkämies: Määrärahan osoittamisesta ns. Meriniemen huvilakiinteistön kunnostamiseen

547 Häkämies: Määrärahan osoittamisesta Finland Festivals ry:n toiminnan tukemiseen

548 Häkämies: Määrärahan osoittamisesta Haminan kansainvälisen sotilasmusiikkitahtuman järjestämiseen

549 Häkämies: Määrärahan osoittamisesta Miehikkälän kansankulttuuri- ja pelimannipäivien avustamiseen

550 Häkämies: Määrärahan osoittamisesta Siltakylän vapaa-aikakeskuksen monitoimihallin rakentamiseen

551 Häkämies ym.: Määrärahan osoittamisesta Pro Eurooppa ry:n toiminnan tukemiseen

552 Häkämies: Määrärahan osoittamisesta Suomen Aikuisopiskelijoiden Liitto AO ry:n palvelutoiminnan tukemiseen

553 Häkämies: Määrärahan osoittamisesta puuvenekulttuurin ja puuveneiden tekotaidon säilyttämiseen

554 Häkämies: Määrärahan osoittamisesta Suomenlahden siikakannan parantamiseen

555 Häkämies ym.: Määrärahan osoittamisesta Mansikkalan—Kaukopään moottoritien rakentamiseen valtatiellä n:o 6

556 Häkämies ym.: Määrärahan osoittamisesta valtatie n:o 12 parantamiseen Kausalan kohdalla

557 Häkämies ym.: Määrärahan osoittamisesta Lappeenrannan—Simolan radan peruskorjaukseen ja sähköistykseen

558 Häkämies ym.: Määrärahan osoittamisesta Lappeenrannan lentoaseman kiitotien jatkamiseen

559 Jokiniemi ym.: Määrärahan osoittamisesta maatalouden vesistökuormituksen vähentämistutkimukseen Liperissä ja Tohmajärvellä

560 Jouppila ym.: Määrärahan osoittamisesta keuhkosairausopin professorin viran perustamiseen Oulun yliopistoon

561 Jouppila ym.: Määrärahan osoittamisesta Helsingin yliopiston kirjaston musiikkikoelmien ja audiovisuaalisen aineiston tutkimuspalveluiden järjestämiseen

562 Jouppila ym.: Määrärahojen osoittamisesta opintojen ohjauksen kehittämiseen ammattikorkeakoulukokeiluissa

563 Jouppila ym.: Määrärahan osoittamisesta rakennusavustuksena Kuusamon kansanopistolle

564 Jouppila: Määrärahan osoittamisesta Kansallisen Sivistysliiton koulutusmateriaalin tuottamiseen

565 Jouppila ym.: Määrärahan osoittamisesta Pääalo-päivien järjestämiseen

566 Jouppila ym.: Määrärahan osoittamisesta Pääalo-instituutin toiminnan edistämiseen

567 Jouppila ym.: Määrärahan osoittamisesta Kemijärven kansainvälisen kelonveistoviikon järjestämiseen

- 568 Jouppila ym.: Määrärahan osoittamisesta Arktiset Askeleet -tanssitapahtumaa varten
- 569 Jouppila ym.: Määrärahan osoittamisesta Kokoomuksen Naisten Liitto ry:lle kuluttajavalistukseen ja opintoaineiston valmistamiseen
- 570 Jouppila: Määrärahan osoittamisesta Suomen MS-liitolle MS-potilaiden kuntoutukseen
- 571 Jouppila: Määrärahan osoittamisesta Kansallisen Eläkeläisliiton kurssikeskuksen toiminnan tukemiseen
- 572 Jurva: Määrärahan osoittamisesta vaihtoehtoisia energiamuotoja koskevan tutkimuksen tehostamiseen
- 573 Jurva: Määrärahan osoittamisesta opiskelija-asuntojen hankkimiseksi olemassa olevasta rakennuskannasta
- 574 Jurva: Määrärahan osoittamisesta opiskelija-asuntokohteiden omapääomaosuuden kattamiseen
- 575 Jurva: Määrärahan osoittamisesta Helsingin vuokra-asuntokannan lisäämiseen
- 576 Järvilahti: Määrärahan osoittamisesta Varsinais-Suomen kansanopiston pääraennuksen kunnostamiseen
- 577 Järvilahti: Määrärahan osoittamisesta Rikalan arkeologisen museon tutkimustoimintaan Halikossa
- 578 Järvilahti: Määrärahan osoittamisesta Suomi—Australia Yhdistysten Liiton toiminnan tukemiseen
- 579 Järvilahti: Määrärahan osoittamisesta Suomen Ammattikalastajaliitolle kahden ammattikalastusneuvojan palkkaamiseen
- 580 Järvilahti ym.: Määrärahan osoittamisesta merenviljelyn tutkimusyksikön suunnitteluun Rymättylään
- 581 Järvilahti: Määrärahan osoittamisesta alemmanasteisen tieverkon perusparantamiseen Varsinais-Suomessa
- 582 Järvilahti: Määrärahan osoittamisesta Salon—Teijon—Mathildedalin tieyhteyden korjaamiseen
- 583 Järvilahti: Määrärahan osoittamisesta Vuokralaisten Keskusliiton ja Asukasliiton toiminnan tukemiseen
- 584 Jääskeläinen ym.: Määrärahan osoittamisesta Mustalaislähetys ry:lle projektityöntekijöiden palkkaamiseen
- 585 Jääskeläinen ym.: Määrärahan osoittamisesta Suomen ev.lut. Kansanlähetys ry:lle kokoontumistilojen rakentamiskustannuksiin
- 586 Jääskeläinen ym.: Määrärahan osoittamisesta Rinnekodin tutkimussäätiön kehitysvammatutkimuksen tukemiseen
- 587 Jäätteenmäki: Määrärahan osoittamisesta Karhunmäen kristillisen kansanopiston rakennusavustukseen
- 588 Jäätteenmäki: Määrärahan osoittamisesta Käsi- ja Taideteollisuusliitolle kehittämisprojektien käynnistämiseen
- 589 Jäätteenmäki: Määrärahan osoittamisesta käsi- ja taideteollisten yritysten tuotekehityksen edistämiseen Etelä-Pohjanmaalla
- 590 Jäätteenmäki: Määrärahan osoittamisesta Finland Festivals ry:n toiminnan tukemiseen
- 591 Jäätteenmäki: Määrärahan osoittamisesta Lohtajan kirkkomusiikkijuhlien tukemiseen
- 592 Jäätteenmäki: Määrärahan osoittamisesta Suomen Harrastajateatteriliiton toiminnan tukemiseen
- 593 Jäätteenmäki ym.: Määrärahan osoittamisesta Pohjola-Norden ry:lle
- 594 Jäätteenmäki ym.: Määrärahan osoittamisesta Vaasan läänin nuorisorahaston perustamiseen
- 595 Jäätteenmäki ym.: Määrärahan osoittamisesta Invalidiliitolle Itä-Euroopan ja Suomen vammaisjärjestöjen vaihto-ohjelmiin
- 596 Kaarilahti ym.: Määrärahan osoittamisesta kansanopistojen ja ammatillisten oppilaitosten opiskelijoiden opintorahan korottamiseen
- 597 Kaarilahti ym.: Määrärahan osoittamisesta Paasikivi-Opistolle seikkailukoulutusprojektiin

- 598 Kaarilahti ym.: Määrärahan osoittamisesta Porvarillisen Varhaisnuorisoliiton lapsitoiminnan tukemiseen
- 599 Kaarilahti ym.: Määrärahan osoittamisesta Porvarillisen Varhaisnuorisoliiton kansainväliseen toimintaan
- 600 Kaarilahti ym.: Määrärahan osoittamisesta Eurooppa-tiedoston toimittamiseen Nuorisotietopankkiin
- 601 Kaarilahti ym.: Määrärahan osoittamisesta kauppaopiskelijoiden pohjoismaisen opiskelijavaihtojärjestelmän luomiseen
- 602 Kaarilahti ym.: Määrärahan osoittamisesta Kaksikerran järven ojaivesisuunnitelman toteuttamiseen Turussa
- 603 Kalli ym.: Määrärahan osoittamisesta Pyhäjärvi-instituutin toiminnan tukemiseen
- 604 Kallis ym.: Määrärahan osoittamisesta Lohtajan Kirkkomusiikkijuhlat ry:n toiminnan tukemiseen
- 605 Kallis ym.: Määrärahan osoittamisesta kansainvälisen leirikeskuksen rakentamiseen Kokkolaan
- 606 Kallis ym.: Määrärahan osoittamisesta Keski-Pohjanmaan grafiittiprojektin tukemiseen
- 607 Kallis ym.: Määrärahan osoittamisesta Vetelin voimalaitosta varten perustettavalle yhtiölle
- 608 Kallis ym.: Määrärahan osoittamisesta Ostro Boat rf. -nimisen yhdistyksen toiminnan tukemiseen
- 609 Kallis ym.: Määrärahan osoittamisesta Kokkolan Sosiaalitoiminnan Tuki ry:n toiminnan tukemiseen
- 610 Kallis ym.: Määrärahan osoittamisesta Kokkolanseudun Invaliidit ry:n toiminnan tukemiseen
- 611 Kallis ym.: Määrärahan osoittamisesta päiväkotitoimintaan Kokkolan Sokojaassa
- 612 Kallis ym.: Määrärahan osoittamisesta Emelie-kodin toiminnan tukemiseen Kokkolassa
- 613 Kallis ym.: Määrärahan osoittamisesta Vaasan Pelastusarmeijan suunnitteilla olevan kuntoutustyökeskuksen rakentamiseen
- 614 Kallis ym.: Määrärahan osoittamisesta Luthersk Inremissions hem -nimisen kuntoutuslaitoksen toiminnan tukemiseen Luodossa
- 615 Kallis ym.: Määrärahan osoittamisesta Larsmon Lähetyskoti ry:n toiminnan tukemiseen
- 616 Karhunen ym.: Määrärahan osoittamisesta Paasikivi-Opiston rakennusavustukseen
- 617 Karhunen ym.: Määrärahan osoittamisesta Kokoomuksen Opiskelijaliitto Tuhatkunnan koulutuspolitiikan kansainvälistymis- ja syventämisprojektiin
- 618 Karhunen ym.: Määrärahan osoittamisesta Kokoomuksen Nuorten Liiton klubi-toimintaan
- 619 Kauppinen: Määrärahan osoittamisesta eduskunnan työskentelytapojen kehittämiseen
- 620 Kauppinen: Määrärahan osoittamisesta Nuorten Musiikkiliitolle Partaharjun puhallinmusiikkikurssia varten
- 621 Kauppinen: Määrärahan osoittamisesta kansaneläkkeen lisäosaa saavien eläkkeiden budjettiperusteiseen korottamiseen
- 622 Kauppinen: Määrärahan osoittamisesta Mielenterveyden keskusliitolle sopeutumisvalmennus- ja kuntoutustoimintakokeiluun
- 623 Kauppinen: Määrärahan osoittamisesta Lomapirtti ry:n toiminnan tukemiseen
- 624 Kekkonen: Määrärahan osoittamisesta Kymminlinnan varuskunta-alueen vapauttamiseen sotilaskäytöstä
- 625 Kekkonen: Määrärahan osoittamisesta Kymminlinnan alueen käyttösuunnitelman laatimiseen
- 626 Kekkonen: Määrärahan osoittamisesta Ruotsinsalmen linnoituslaitteiden säilyttämiseksi
- 627 Kekkonen: Määrärahan osoittamisesta lauttaterminaalin rakentamiseksi Kotkaan
- 628 Kekkonen: Määrärahan osoittamisesta Kymen läänin rakennuskiviselvitysten tulosten hyödyntämiseen
- 629 Kemppainen ym.: Määrärahan osoittamisesta Oulun yliopiston Kajaanin mittalaitelaboratorion laitehankintoja varten

630 Kemppainen ym.: Määrärahan osoittamisesta Kainuun korkeakoulun suunnitteluun

631 Kemppainen ym.: Määrärahan osoittamisesta Kajaanin urheiluseurojen seurayhtymän toiminnan käynnistämiseen

632 Kemppainen ym.: Määrärahan osoittamisesta tupakoimattomuutta tukevan kilpailun järjestämiseksi peruskouluissa

633 Kohijoki: Määrärahan osoittamisesta Porin—Kankaanpään—Parkanon rautatien kunnossapidon tehostamiseen

634 Kohijoki: Määrärahan osoittamisesta sorapintaisten maanteiden ja paikallisteiden päällystämistä varten Parkanon tiemestari-piirissä

635 Kohijoki: Määrärahan osoittamisesta kulttuuriprojektin "Satakunta sarka suuri" käynnistämiseen

636 Kohijoki: Määrärahan osoittamisesta metsäpatologian professorin viran perustamiseen johonkin yliopistoon

637 Kohijoki: Määrärahan osoittamisesta Maanpuolustuskiltojen liiton ja sen jäsenjärjestöjen toiminnan tukemiseen

638 Kohijoki: Määrärahan osoittamisesta E. N. Setälän muistopatsashankkeen toteuttamiseen Kokemäellä

639 Kohijoki: Määrärahan osoittamisesta kevyen liikenteen väylän rakentamiseen tieosalle Säskylän Iso-Vimma—Euran Kiiskimäki

640 Kohijoki ym.: Määrärahan osoittamisesta Söörmarkun—Hyvelän moottoritiehankkeen toteuttamiseksi

641 Kohijoki: Määrärahan osoittamisesta eritasoristeyksen rakentamiseksi valtatie n:o 11 ja maantien n:o 249 risteykseen Mouhijärvellä

642 Kohijoki: Määrärahan osoittamisesta yhteysramppien rakentamiseen Harmaalinan eritasoristeykseen Porissa

643 Kohijoki: Määrärahan osoittamisesta lisätilojen rakentamiseksi puolustusvoimien pioneerivarikolle Parkanossa

644 Kohijoki: Määrärahan osoittamisesta valtakunnallisten veteraaniliittojen toiminnan tukemiseen

645 Kohijoki ym.: Määrärahan osoittamisesta vaikeavammaista sotainvalidia hoitaneen lesken huoltoeläkkeen korottamiseen

646 Kohijoki ym.: Määrärahan osoittamisesta sotainvalidien puolisoiden kuntoutukseen

647 Koistinen ym.: Määrärahan osoittamisesta Kajaanin Sana ja Sävel -tapahtuman järjestämiseen

648 Koistinen ym.: Määrärahan osoittamisesta Kainuun Jazzkevät ry:lle jazzfestivaalin järjestämiseen

649 Koistinen ym.: Määrärahan osoittamisesta Kuhmon talvisotamuseon jatkokehittämiseen

650 Koistinen ym.: Määrärahan osoittamisesta valtatie n:o 18 rakentamiseen välillä Juurikkalahti—Eevala

651 Koistinen ym.: Määrärahan osoittamisesta valtatie n:o 22 suunnitteluun välillä Petäjälahti—Kajaani

652 Komi ym.: Määrärahan osoittamisesta Kangasniemen musiikkijuhlien toiminnan tukemiseen

653 Komi ym.: Määrärahan osoittamisesta Joroisten musiikkiyhdistys ry:lle musiikkipäivien järjestämiseen

654 Komi ym.: Määrärahan osoittamisesta Linnansaaren kansallispuiston opastuskeskuksen rakentamiseen

655 Komi ym.: Määrärahan osoittamisesta Itä-Suomen vihertietokeskuksen toiminnan aloittamiseksi Mikkelin läänissä

656 Korhonen ym.: Määrärahan osoittamisesta läänin kehittämisrahaan

657 Korhonen ym.: Määrärahan osoittamisesta Ekocenter Oulun toiminnan käynnistämiseen

658 Korhonen ym.: Määrärahan osoittamisesta tiedekeskus Tietomaan toiminnan turvaamiseen

659 Korhonen ym.: Määrärahan osoittamisesta Piippolan ja Pihkalan välisen maantien perusparantamiseen

660 Korhonen ym.: Määrärahan osoittamisesta Oulun lentoaseman rakentamiseen

661 Korkeaoja ym.: Määrärahan osoittamisesta Puurijärvi-Isosuon opastuskeskuksen rakentamiseen

662 Korva: Määrärahan osoittamisesta Kemijärven kansainvälisen kelonveistoviikon järjestämistä varten

663 Korva ym.: Määrärahan osoittamisesta maidon kuljetusavustukseen meijereille

664 Korva ym.: Määrärahan osoittamisesta Lapin matkailuliikenteelle tärkeiden tieyhteyksien rakentamiseen

665 Korva ym.: Määrärahan osoittamisesta Kehitysaluerahasto Oy:n suhdannelainoja varten

666 Korva ym.: Määrärahan osoittamisesta Kehitysaluerahasto Oy:lle yritysten tutkimustoiminnan tukemiseen

667 Koski ym.: Määrärahan osoittamisesta Iin ympäristöinstituutin toiminnan tukemiseen

668 Koski ym.: Määrärahojen osoittamisesta kaukolämpötoiminnan rahoittamiseen

669 Koskinen ym.: Määrärahan osoittamisesta kansalliseen kehitysjoukkotoimintaan

670 Koskinen ym.: Määrärahan osoittamisesta ammattikasvatuksen tutkimuskeskuksen perustamiseen Hämeenlinnaan

671 Koskinen ym.: Määrärahan osoittamisesta kauppa- ja teollisuusministeriön yrityspalvelujen tehostamiseen Etelä-Hämeessä

672 Kuittinen ym.: Määrärahan osoittamisesta Bomban juhlatiikkojen toiminnan tukemiseen

673 Kuittinen ym.: Määrärahan osoittamisesta Nurmeksien Immanuel-jouludraaman toteuttamiseen

674 Kuittinen ym.: Määrärahan osoittamisesta perhehoidon kehittämiseen Perhehoitoliiton projektina

675 Kuittinen ym.: Määrärahan osoittamisesta inkeriläisvanhusten avustamiseksi

676 Kuittinen ym.: Määrärahan osoittamisesta vihertietokeskuksen perustamiseen Polvijärvellä

677 Kuittinen ym.: Määrärahan osoittamisesta Puu-Juuan rakennusten kunnostamiseen

678 Kääriäinen ym.: Määrärahan osoittamisesta rautatien tasoylikäytävien poistamiseen välillä Helsinki—Kuopio

679 Laakkonen ym.: Määrärahan osoittamisesta Suomen Teologiselle Instituutille toiminnan laajentamiseen

680 Laakkonen ym.: Määrärahan osoittamisesta Outokummun Maljasalmen paikallistien perusparantamiseen

681 Laakkonen ym.: Määrärahan osoittamisesta Määtälänjoen yksityistien perusparantamiseen

682 Laakkonen ym.: Määrärahan osoittamisesta palvelukotiyhdistys Viisi leipää ry:n toiminnan tukemiseen

683 Laakso ym.: Määrärahan osoittamisesta lapsilisien ylimääräiseen korottamiseen

684 Laakso ym.: Määrärahan osoittamisesta Ruotsinpyhtään ruukkimiljöön rakennusten saneeraukseen

685 Laaksonen ym.: Määrärahan osoittamisesta Posti- ja telelaitoksen henkilöstön uudelleensijoittamisen tukemiseen

686 Laaksonen ym.: Määrärahan osoittamisesta lehdistön yleiseen kuljetustukeen

687 Laaksonen ym.: Määrärahan osoittamisesta Kokemäen—Porin/Rauman rataosien perusparantamiseen

688 Laaksonen ym.: Määrärahan osoittamisesta maakaasujohdon jatkamiseksi Satakuntaan

689 Lahikainen ym.: Määrärahan osoittamisesta Asevarikko 2:n Nokan varastoalueen rakentamiseen

690 Lahikainen ym.: Määrärahan osoittamisesta Heinolan musiikkiopiston ottamiseksi valtionosuuden piiriin

691 Lahikainen ym.: Määrärahan osoittamisesta ammatillisten oppilaitosten valtionosuusastavien suorittamiseen

692 Lahikainen ym.: Määrärahan osoittamisesta Kangasniemen musiikkiviikkojen järjestämiseen

693 Lahikainen ym.: Määrärahan osoittamisesta Savonradan yleissuunnitteluun

694 Lahti-Nuuttila ym.: Määrärahan osoittamisesta korkeakouluopiskelijoiden ateriatukeen

695 Lahti-Nuuttila ym.: Määrärahan osoittamisesta Väinö Voionmaan Säätiölle viestintäkasvatuksen kehittämiseen

696 Lahti-Nuuttila ym.: Määrärahan osoittamisesta työväenliikkeen kirjastotoimintaan

697 Lahti-Nuuttila ym.: Määrärahan osoittamisesta Suomen Työväen Musiikkiliitolle pohjoismaisille musiikkijuhlille osallistumiseen

698 Lahti-Nuuttila ym.: Määrärahan osoittamisesta vedenhankintalinjan rakentamiseen Vesilahdella

699 Lahtinen ym.: Määrärahan osoittamisesta Kalevan Kisojen yhteydessä pidettävän nuorisoleirin tukemiseen

700 Lahtinen ym.: Määrärahan osoittamisesta Palokan—Seppälänkankaan—Vaajakosken kehätien rakentamiseen

701 Lahtinen ym.: Määrärahan osoittamisesta Toivakan—Leppälahden maantien perusparantamiseen

702 Lahtinen ym.: Määrärahan osoittamisesta lehdistötuen lisäämiseen

703 Lahtinen ym.: Määrärahan osoittamisesta pelastuspalvelutukikohtien rakentamiseen Keski-Suomeen

704 Laine ym.: Määrärahan osoittamisesta läänin kehittämisrahaan

705 Laine ym.: Määrärahan osoittamisesta Turun yliopiston ja Neuvostoliiton tiedeakatemian yhteislaboratorion jatkorahoitukseen

706 Laine ym.: Määrärahan osoittamisesta kunnille urheiluseurojen avustuksiin ja erityisryhmien liikuntatoiminnan kehittämiseen

707 Laine ym.: Määrärahan osoittamisesta kalataloudellisiin rakentamis- ja kunnostamishankkeisiin

708 Laine ym.: Määrärahan osoittamisesta biokaasureaktoreiden käytön edistämiseen maataloilla

709 Laine ym.: Määrärahan osoittamisesta Uudenkaupungin—Forssan tieyhteyden rakentamisen aloittamiseen

710 Laine: Määrärahan osoittamisesta Uudenkaupungin ohikulkutien rakentamiseen

711 Laine ym.: Määrärahan osoittamisesta Kustavin ja Lokalahden välisen Lehmänkuren tieyhteyden rakentamiseen

712 Laine ym.: Määrärahan osoittamisesta Merimaskun—Lielahden tien peruskorjaamiseen

713 Laine: Määrärahan osoittamisesta rinnakkaislossin rakentamiseksi Kustavin Ströömille Vartsalaan

714 Laine ym.: Määrärahan osoittamisesta yhteisyrityshankkeisiin erityistalousvyöhykkeellä

715 Laine ym.: Määrärahan osoittamisesta suomalais-neuvostoliittolaisen laivanrakennusalan yhteisyrityksen perustamisen suunnittelua ja valmistelua varten

716 Laine ym.: Määrärahan osoittamisesta Turun yliopistollisen keskussairaalan lastenklinikan syöpä- ja veritautien hoidon kehittämistä varten

717 Laitinen ym.: Määrärahan osoittamisesta kehitysyhteistyöntekijöiden ja pakolaisuhollosta vastaavien henkilöiden koulutukseen Jyväskylässä

718 Laitinen ym.: Määrärahan osoittamisesta läänin kehittämisrahan lisäämiseksi

719 Laitinen ym.: Määrärahan osoittamisesta Nuijasota-projektin toteuttamiseen

720 Laitinen ym.: Määrärahan osoittamisesta Jyvässeudun vesihuollon ja jätevesiviemärien rakentamiseen

721 Laitinen ym.: Määrärahan osoittamisesta kevyen liikenteen hankkeiden toteuttamiseen Keski-Suomen läänissä

722 Laitinen ym.: Määrärahan osoittamisesta Jyväskylän—Haapamäen rataosan perusparannukseen

723 Laitinen ym.: Määrärahan osoittamisesta vanhustenhuollon rakennushankkeen toteuttamiseen Muuramessa

724 Laitinen ym.: Määrärahojen osoittamisesta Keski-Suomen työvoimapiirille työllistämistuen korottamiseksi

725 Laitinen ym.: Määrärahan osoittamisesta aravavuokra-asuntotuotannon lisäämiseen

726 Lamminen ym.: Määrärahan osoittamisesta Pori Jazz 66 ry:n toiminnan tukemiseen

727 Lamminen: Määrärahan osoittamisesta ns. Nordbarn-projektille

728 M. Laukkanen: Määrärahan osoittamisesta poliisin turvaliivihankintoihin

729 M. Laukkanen ym.: Määrärahan osoittamisesta Vanhan Valamon luostarista pelastettujen ikoneiden konservointiin

730 M. Laukkanen ym.: Määrärahan osoittamisesta karjalaisen kulttuuriperinteen tallentamiseen ja tutkimiseen

731 M. Laukkanen ym.: Määrärahan osoittamisesta Arabikansojen Ystävyyssseuran toiminnan tukemiseen

732 M. Laukkanen ym.: Määrärahojen osoittamisesta Ilmatieteen laitokselle ilman laadun valvonta-aseman perustamiseen Kymen läänin itäosaan

733 M. Laukkanen: Määrärahan osoittamisesta Kouvolan varuskunta-alueella olevien tilojen kunnostamiseksi VR:n koulutuskeskukseksi

734 M. Laukkanen: Määrärahan osoittamisesta Kymen läänin happamoituneiden vesistöjen tutkimiseen

735 V. Laukkanen ym.: Määrärahan osoittamisesta Kristillinen alkoholisti- ja narkomaanityö ry:lle hoitokotien käyttökustannuksiin

736 Laurila: Määrärahan osoittamisesta Helsingin NMKY:n sotilaskotisarjaoston sotilaskotikalusteiden hankintaan

737 Laurila: Määrärahan osoittamisesta Porvarillisen Työn Arkiston järjestämiseen ja arkistoluetteloiden laadintaan

738 Laurila ym.: Määrärahan osoittamisesta eräiden harrastajamusikkipiirijärjestöjen toiminnan tukemiseen

739 Laurila ym.: Määrärahan osoittamisesta Nytkis-nimisen yhteistyöelimen toiminnan tukemiseen

740 Laurila ym.: Määrärahan osoittamisesta Kokoomuksen Naisten Liiton ulkomaalaisyhdyskuntaverkoston luomiseen

741 Laurila: Määrärahan osoittamisesta Kansallisen Kokoomuksen historian kirjoittamiseen

742 Laurila ym.: Määrärahan osoittamisesta HYKSin erityisvaltionosuuden korottamiseen

743 Laurila: Määrärahan osoittamisesta Rinnekodin tutkimussäätiön toiminnan tukemiseen

744 Laurila: Määrärahan osoittamisesta Yksinhuoltajien ja yhteishuoltajien liiton tiedotus- ja koulutustoiminnan tukemiseen

745 Laurila ym.: Määrärahan osoittamisesta ns. Nordbarn-projektille

746 Laurila: Määrärahan osoittamisesta päiväkotitoiminnan tukemiseen

747 Lax ym.: Määrärahan osoittamisesta Läntisen Uudenmaan korkeakoulu yhdistykselle pohjoismaisen Baltia-instituutin perustamiseksi Suomeen

748 Lax: Määrärahan osoittamisesta Vanda Svenska Musikskola -nimisen musiikkikoulun toiminnan kehittämiseen

749 Lax ym.: Määrärahan osoittamisesta Visans Vänner i Hangö -nimisen yhdistyksen toiminnan tukemiseen

750 Lax ym.: Määrärahan osoittamisesta Helsingin yliopistossa toimivan Nylands Nation -nimisen osakunnan talon kunnostamiseen

751 Lehtinen ym.: Määrärahan osoittamisesta korkeakoulujen hallinnossa toimivien opiskelijoiden kouluttamista varten

752 Lehtinen ym.: Määrärahan osoittamisesta eurooppalaisten informaatiojärjestelmien tehostettuun käyttöön

753 Lehtinen ym.: Määrärahan osoittamisesta opintotuen korotetun asumislisän määräytymisperusteiden tarkistamiseen

- 754 Lehtinen ym.: Määrärahan osoittamisesta Espoon Teatterin vierailuteatteritoimintaan
- 755 Lehtinen ym.: Määrärahan osoittamisesta elokuvataiteen tutkimus- ja kokeilutyöhön Nuijasota-projektiissa
- 756 Lehtinen ym.: Määrärahan osoittamisesta Kokoomuksen Opiskelijaliitto Tuhatkunnan ympäristöprojektiin
- 757 Lehtinen ym.: Määrärahan osoittamisesta Kokoomuksen Nuorten Liiton nuorisolle suunnattuun tiedotuskampanjaan
- 758 Lehtinen ym.: Määrärahan osoittamisesta sosiaalisin perustein myönnettävien alennusten korvaamiseen linja-autoliikenteelle
- 759 Lehtosaari: Määrärahan osoittamisesta maantien n:o 4681 (Pukkikankaan th.—Häränniemen th.) peruskorjaukseen
- 760 Lehtosaari: Määrärahan osoittamisesta opastuskeskuksen rakentamiseen Linnansaaressa kansallispuistoon Rantasalmella
- 761 J. Leppänen ym.: Määrärahan osoittamisesta kalatalousneuvonnalle kalastuslain toimeenpanosta aiheutuviin tehtäviin
- 762 J. Leppänen ym.: Määrärahan osoittamisesta Salamajärven kansallispuiston ja Rutajärven—Haapasuon luonnonsuojelualueen kehittämistoimiin
- 763 P. Leppänen ym.: Määrärahojen osoittamisesta Jyväskylän yliopiston liikuntatieteellisen tiedekunnan liikunnanopettajakoulutukseen
- 764 P. Leppänen ym.: Määrärahan osoittamisesta yhdyskuntien vesihuoltotoihin Keski-Suomen läänissä
- 765 P. Leppänen ym.: Määrärahan osoittamisesta kuntoutuslomien järjestämiseksi vaikeavammaisten omaishoitajille
- 766 P. Leppänen ym.: Määrärahan osoittamisesta ns. Nordbarn-projektille
- 767 P. Leppänen ym.: Määrärahan osoittamisesta Lastensairauksien Hoitotyön tukiry:n toiminnan tukemiseen
- 768 P. Leppänen ym.: Määrärahan osoittamisesta työttömyysturvalain mukaisen peruspäivärahan ylimääräiseen korottamiseen
- 769 P. Leppänen ym.: Määrärahan osoittamisesta romaniväestön asuntotilanteen kohentamiseen
- 770 Liikkanen: Määrärahan osoittamisesta Lappeenrannan teknillisen korkeakoulun ylioppilaskunnan ylioppilastalon rakentamiseen
- 771 Liikkanen ym.: Määrärahan osoittamisesta valtakunnallisen kansallispuikeskukseen perustamiseen Lappeenrantaan
- 772 Liikkanen: Määrärahan osoittamisesta Lemminkäisen—Lappeenrannan Musiikkipäivien avustamiseen
- 773 Liikkanen: Määrärahan osoittamisesta karjalaisen kulttuurikeskuksen rakentamiseen
- 774 Liikkanen: Määrärahan osoittamisesta Valtion eläinlääketieteellisen laitoksen lisähenkilöstön palkkaamiseen Lappeenrannassa
- 775 Liikkanen: Määrärahan osoittamisesta Taipalsaaren Kyläniemen kalastussataman laajentamiseen
- 776 Lindqvist: Määrärahan osoittamisesta taideteollisuuden kotimaisen näyttelytoiminnan tukemiseen
- 777 Lindqvist: Määrärahan osoittamisesta Lahden Launeen uimahallin rakentamiseen
- 778 Lindqvist ym.: Määrärahan osoittamisesta Vesijärven suojeluhankkeeseen
- 779 Lindroos: Määrärahan osoittamisesta Vilppulan Kotiniemen varavankilan peruskorjaukseen
- 780 Lindroos: Määrärahan osoittamisesta Pirkanmaan terveydenhuolto-oppilaitoksen Mäntän toimipisteen vakinaistamiseen
- 781 Lindroos: Määrärahan osoittamisesta paikallistien n:o 14323 peruskorjaukseen välillä Neulaniemi—Kavala
- 782 Lindroos ym.: Määrärahan osoittamisesta katsastusaseman rakentamiseen Orivedelle
- 783 Lindroos: Määrärahan osoittamisesta työttömyysturvan omavastuuosuuden budjettiperusteiseen poistamiseen
- 784 Lindroos: Määrärahan osoittamisesta Keurusselän veden laadun turvaamiseen

785 Linnainmaa: Määrärahan osoittamisesta Suomen Kuluttajaliitto ry:n paikallistoiminnan tukemiseen

786 Linnainmaa: Määrärahan osoittamisesta Hormajärvi-yhdistys ry:n toiminnan tukemiseen

787 Lipponen ym.: Määrärahan osoittamisesta Suomen Rauhan liitto-YK-yhdistys ry:n toiminnan tukemiseen

788 Louvo: Määrärahan osoittamisesta Perheniemen evankelisen opiston rakennusten kunnostukseen

789 Louvo ym.: Määrärahan osoittamisesta Kansallisen Sivistysliiton toteuttamaan ympäristökasvatukseen

790 Louvo: Määrärahan osoittamisesta Säkijärvi-säätiölle Säkijärvi kautta aikojen -julkaisun toimittamista varten

791 Louvo ym.: Määrärahan osoittamisesta Harjun maatalous- ja puutarhaoppilaitoksen ratsastusmaneesin rakentamiseen

792 Luhtanen ym.: Määrärahan osoittamisesta Helsingin IV terveydenhuolto-oppilaitoksen oppilaitosrakennushankkeen jatkamiseen

793 Luukkainen ym.: Määrärahan osoittamisesta löytöeläinten huostaanottamiseen

794 Luukkainen ym.: Määrärahan osoittamisesta kierrätysteollisuuden tukemiseen

795 Malm ym.: Määrärahan osoittamisesta Österbottens hemslöjd och konsthantverk -nimiselle yhdistykselle puusepänerveänsä sisustamiseen

796 Malm ym.: Määrärahan osoittamisesta Finlands Svenska Ungdomsförbund -nimisen järjestön harrastajateatteritoimintaan

797 Malm ym.: Määrärahan osoittamisesta Finlands Svenska Spelmansförbund -nimiselle liitolle toiminnanjohtajan palkkaamiseen

798 Malm ym.: Määrärahan osoittamisesta Sundom ungdomsförening rf. -nimiselle yhdistykselle paikallistelevisioimintaan

799 Markkula ym.: Määrärahan osoittamisesta Porvarillisen Kulttuuriryön Liitolle kulttuuriharrastustyön edistämiseen

800 Markkula ym.: Määrärahan osoittamisesta Tanssiteatteri Raatikolle juhluvuo- den järjestelyiden markkinoinnin tukemiseen

801 Markkula ym.: Määrärahan osoittamisesta Suomen Harmonikkaliitolle juhluvuo- den tapahtumien tukemiseen

802 Markkula ym.: Määrärahan osoittamisesta nuorten vaikuttajien kouluttamiseen

803 Markkula ym.: Määrärahan osoittamisesta VR:lle Martinlaakson radan jatkami- seen

804 Markkula ym.: Määrärahan osoittami- sesta Keravan Ahjo-projektille talokohtaisen kompostikokeilun tutkimiseen ja toteuttami- seen

805 Markkula ym.: Määrärahan osoittami- sesta Luonto-Liitolle lasten ja varhaisnuor- ten luontokerhotoiminnan tukemiseen

806 Markkula ym.: Määrärahan osoittami- sesta asuntoalan järjestöille valistus- ja neu- vontatoimintaan

807 Mattila ym.: Määrärahan osoittamisesta Kanteleliiton toiminnan tukemiseen

808 Mattila ym.: Määrärahan osoittamisesta Keski-Pohjanmaan tiepiirille yleisten teiden perustienpitoon

809 Mattila: Määrärahan osoittamisesta KeMoRan moottoriradan toiminnan kehit- tämiseen

810 Metsämäki ym.: Määrärahan osoittami- sesta Uudenmaan läänin maakunta-arkiston suunnitteluun ja rakentamiseen Karjaalle

811 Metsämäki ym.: Määrärahan osoittami- sesta Fiskarsin kotiseutuyhdistykselle Fiskar- sin vanhan valimon kunnostamiseen

812 Metsämäki ym.: Määrärahan osoittami- sesta Västra Nylands regionplaneförbund— Lätisen Uudenmaan seutukaavaliitolle alue- arkkitehdin palkkaamiseen

813 Metsämäki ym.: Määrärahan osoittami- sesta Musik vid havet -nimisen yhdistyksen konserttitoimintaan Inkoossa

814 Metsämäki ym.: Määrärahan osoittami- sesta Nordisk Gitarrfestival -tapahtuman järjestämiseen Tammisaaressa

- 815 Metsämäki ym.: Määrärahan osoittamisesta Thorsborgin seurojentalon kunnostamiseen Mustiossa
- 816 Miettinen: Määrärahan osoittamisesta Kangasniemen musiikkijuhlien tukemiseen
- 817 Miettinen: Määrärahan osoittamisesta Marskin jäljillä -projektin toteuttamiseen
- 818 Miettinen: Määrärahan osoittamisesta Puumalansalmen sillan rakentamisen aloittamiseen
- 819 Moilanen ym.: Määrärahan osoittamisesta uuden kaupunginviskaalin viran perustamiseksi Helsinkiin
- 820 Moilanen ym.: Määrärahan osoittamisesta lasten ja nuorten tekemien rikosten sovittelutoimintaan
- 821 Moilanen ym.: Määrärahan osoittamisesta huumeiden vastaisen projektin aloittamiseksi vankiloissa
- 822 Moilanen ym.: Määrärahan osoittamisesta uskonnollisten lehtien tukemiseen
- 823 Moilanen ym.: Määrärahan osoittamisesta äitiysavustuksen korottamiseen
- 824 Moilanen ym.: Määrärahan osoittamisesta lapsilisien maksamiseksi ulkomailla työskentelevien suomalaisten lähetystyöntekijöiden lapsille
- 825 Moilanen ym.: Määrärahan osoittamisesta syöpäpotilaiden hoidon tehostamiseksi tarvittaviin toimenpiteisiin HYKSin sädehoitoklinikalla
- 826 Moilanen ym.: Määrärahan osoittamisesta erikoislääkärin ja -sairaanhoitajien palkkaamiseksi leukemiaa sairastavien lasten hoitoon
- 827 Moilanen ym.: Määrärahan osoittamisesta sairaalasta kotiutettujen infarkti- ja ohitusleikkauspotilaiden jatkohoitokeiluun
- 828 Moilanen ym.: Määrärahan osoittamisesta syövän kipuhoidon lisäämiseen
- 829 Moilanen ym.: Määrärahan osoittamisesta huumevieroitusyksikön toiminnan jatkamiseen Helsingissä
- 830 Moilanen ym.: Määrärahan osoittamisesta nuorten alkoholinkäytön vähentämiseksi tarkoitettuun terveystkasvatukseen
- 831 Moilanen ym.: Määrärahan osoittamisesta Vihreä Keidas ry:n toiminnan kehittämiseen
- 832 Moilanen ym.: Määrärahan osoittamisesta Vapaaksi Huumeista ry:n vastaanottokodin toiminnan tukemiseen
- 833 Moilanen ym.: Määrärahan osoittamisesta vankilasta vapautuvien nuorten kuntoutukseen
- 834 Morri ym.: Määrärahan osoittamisesta Pohjois-Pirkanmaan musiikkikoulun toiminnan tukemiseen
- 835 Morri ym.: Määrärahan osoittamisesta Peränteen—Soininkylän syöttövesijohdon rakentamiseen
- 836 Muttilainen ym.: Määrärahan osoittamisesta Otavan opiston päärakennuksen peruskorjaukseen
- 837 Muttilainen ym.: Määrärahan osoittamisesta Mikkelin lentoaseman kunnostustöihin
- 838 Muttilainen ym.: Määrärahan osoittamisesta harkinnanvaraiseen työllistämiseen
- 839 Muttilainen ym.: Määrärahan osoittamisesta Mikkelin läänin työvoimapolitiittiseen aikuiskoulutukseen
- 840 Myller ym.: Määrärahan osoittamisesta opiskelijoiden ateriatukeen
- 841 Mäkelä ym.: Määrärahan osoittamisesta Jyväskylän yliopiston fysiikan laitoksen rakentamiseen
- 842 Mäkelä ym.: Määrärahan osoittamisesta Mustalaislähetyksen ry:n Nuorten opintorahaston tukemiseen
- 843 Mäkelä ym.: Määrärahan osoittamisesta Keski-Suomen tiepiirille eräiden teiden perusparantamiseen
- 844 Mäkelä ym.: Määrärahan osoittamisesta virkojen perustamiseen tapaturmavirastoon
- 845 Mäkelä ym.: Määrärahan osoittamisesta sotainvalidien puolisoitten kuntoutukseen ja virkistystoimintaan
- 846 Mäkelä ym.: Määrärahan osoittamisesta kotirintamanaisten kuntoutukseen
- 847 Mäkelä ym.: Määrärahan osoittamisesta kertaluonteisena korvauksena virolaisille Suomessa taistelleille rintamaveteraaneille

848 Mäkelä ym.: Määrärahan osoittamisesta inkeriläisten veteraanien saattamiseksi rintamatunnuksen piiriin

849 Mäkelä ym.: Määrärahan osoittamisesta lasten kotihoidon tuen ylimääräiseksi korottamiseksi

850 Mäkelä ym.: Määrärahan osoittamisesta rintasyövän varhaistoteamisen edistämiseen

851 Mäkelä ym.: Määrärahan osoittamisesta Keski-Suomen Keuhkovammayhdistyksen neuvontatyön tehostamiseen

852 Mäkelä ym.: Määrärahan osoittamisesta Keski-Suomen Sydäntautipiiri ry:n valistustyön tukemiseen

853 Mäkelä ym.: Määrärahan osoittamisesta harkinnanvaraisen työllistämistuen korottamiseen

854 Mäkelä ym.: Määrärahan osoittamisesta sotiemme invalidien ja rintamamiesten asuntojen korjaamiseen

855 Mäkelä ym.: Määrärahan osoittamisesta opiskelija-asuntojen rakentamiseen

856 Mäki-Hakola ym.: Määrärahan osoittamisesta Etelä-Pohjanmaan opistolle rakentamisvelkojen hoitoon

857 Mäki-Hakola ym.: Määrärahan osoittamisesta Lappajärven Musiikkiyhdistys ry:lle Lappajärven musiikkipäivien järjestämiseen

858 Mäki-Hakola ym.: Määrärahan osoittamisesta Kuortaneen urheiluopiston valmennuskeskuksen rakentamiseen

859 Mäki-Hakola ym.: Määrärahan osoittamisesta seurantalomuseon toteuttamiseksi Laihian nuorisoseurantalolle

860 Mäki-Hakola ym.: Määrärahan osoittamisesta Vesihuoltoliiton toiminnan avustamiseen

861 Mäki-Hakola ym.: Määrärahan osoittamisesta maantien n:o 723 (Untamala—Poutula) perusparannukseen

862 Mäki-Hakola ym.: Määrärahan osoittamisesta maantien n:o 6921 (Ylivalli—Alavalli) perusparannukseen

863 Mäki-Hakola ym.: Määrärahan osoittamisesta Vasunmäen—Mikkilän maantien perusparantamiseen Kuortaneella

864 Mäki-Hakola ym.: Määrärahan osoittamisesta Harjakivennoken kalasataman rakentamiseksi Kälviällä

865 Mäki-Hakola ym.: Määrärahan osoittamisesta Kehitysaluerahastolle suhdannelainana Vaasan läänin tukemiseen

866 Mäki-Hakola ym.: Määrärahan osoittamisesta ylimääräisen rintamalisän budjettiperusteiseen korottamiseen

867 Mäkipää ym.: Määrärahan osoittamisesta Parkanon pioneerivarikon monitoimitalon rakentamiseen

868 Mäkipää ym.: Määrärahan osoittamisesta Pohjois-Satakunnan Veteraaniurheilijat ry:n toiminnan tukemiseen

869 Mäkipää ym.: Määrärahan osoittamisesta Ikaalisten Tarmolle naisten pesäpalloilun tukemiseen

870 Mäkipää ym.: Määrärahan osoittamisesta luonnonmukaiseen viljelyyn siirtyneiden viljelijöiden tukemiseen

871 Mäkipää ym.: Määrärahan osoittamisesta tutkijan viran perustamiseksi Metsäntutkimuslaitokseen Parkanoon

872 Mäkipää ym.: Määrärahan osoittamisesta maantien n:o 660 perusparantamiseen välillä Merikarvia—Träskvik

873 Mäkipää ym.: Määrärahan osoittamisesta valtatie n:o 3 liikennejärjestelyjen parantamiseen Hämeenkyrössä, Ikaalisissa ja Parkanossa

874 Mäkipää ym.: Määrärahan osoittamisesta täysimääräisen kansaneläkkeen lisäosan korottamiseen budjettiperusteisesti

875 Mäkipää ym.: Määrärahan osoittamisesta synnytysmaksujen poistamiseen

876 Mäkipää ym.: Määrärahan osoittamisesta Lavajärven—Komin runkovesijohdon rakentamiseen

877 Mölsä ym.: Määrärahan osoittamisesta puolustusvoimien Uudenkylän varastoalueen rakennushankkeiden toteuttamiseen

878 Mölsä ym.: Määrärahan osoittamisesta Rajamäen metsäoppilaitoksen lisärakennukseen

879 Mölsä ym.: Määrärahan osoittamisesta maantien n:o 1701 (Pyörähtälä—Kuivanto) perusparantamiseen

880 Mölsä: Määrärahan osoittamisesta maantien n:o 160 (Porvoo—Myrskylä) perusparantamiseen

881 Mölsä ym.: Määrärahan osoittamisesta Uudenmaan läänin työvoimapiirille työvoimapolitiittisen aikuiskoulutuksen ostopalveluihin

882 Niinistö: Määrärahan osoittamisesta Paasikivi-Opiston radiotyöprojektiin

883 Niinistö: Määrärahan osoittamisesta Salo Palloilun Tuki ry:lle toiminnan kehittämiseen

884 Niinistö ym.: Määrärahan osoittamisesta valtatie n:o 1 eli Paimion—Turun moottoritien rakentamiseen

885 Niinistö: Määrärahan osoittamisesta rantaradan ja Satamakadun eritasoristeyksen rakentamiseen Salossa

886 Niinistö: Määrärahan osoittamisesta rakennuslain 136 a §:n mukaiseen avustukseen Salo kaupungille Tehdaskadun rakentamiseen

887 Niinistö: Määrärahan osoittamisesta Suomen Kuluttajaliiton paikallistoiminnan tukemiseen

888 Nordman ym.: Määrärahan osoittamisesta Vaasan läänin kehittämiserärahalla korottamiseen

889 Nordman ym.: Määrärahan osoittamisesta ruotsinkieliseen lääkärikoulutukseen Vaasan sairaanhoitopiirissä

890 Nordman ym.: Määrärahan osoittamisesta Närpes hembygdsförening -nimisen yhdistyksen palvelurakennuksen rakentamiseen

891 Nordman ym.: Määrärahan osoittamisesta Wasa Teater—Österbottens region-teater -nimisen teatterin hankintoihin

892 Nordman ym.: Määrärahan osoittamisesta Sundom IF -nimiselle urheiluseuralle hiihtomajan laajentamiseen

893 Nordman ym.: Määrärahan osoittamisesta Svenska Österbottens landskapsförbund -nimiselle maakuntaliitolle kustannustoimintaan

894 Nordman ym.: Määrärahan osoittamisesta Vaasan turvakodin toiminnan tukemiseen

895 Nyby: Määrärahan osoittamisesta kaksikielisen yliopiston suunnittelemiseksi Vaasaan

896 Nyby: Määrärahan osoittamisesta valkäläyhtöä koskevan tutkimuksen käynnistämiseen

897 Nyby: Määrärahan osoittamisesta Nordklang-tapahtumaan

898 Nyby: Määrärahan osoittamisesta Suomi—Latvia-yhdistys ry:n toiminnan tukemiseen

899 Nyby: Määrärahan osoittamisesta Svartgrundsfjärdenin tuloväylän ruoppaamiseen Pietarsaareissa

900 Nyby: Määrärahan osoittamisesta ns. Nordbarn-projektille

901 Näsi: Määrärahan osoittamisesta Vaasan sivistystyön yhteisjärjestön toiminnan tukemiseen

902 Näsi ym.: Määrärahan osoittamisesta Kultamuseoyhdistys ry:lle Tankavaaran kultamuseon toiminnan tukemiseen

903 Näsi ym.: Määrärahan osoittamisesta hiukkaskiihdyttimen rakentamisedellytysten tutkimiseen

904 Näsi ym.: Määrärahan osoittamisesta Sodankylän elokuvajuhlien tukemiseen

905 Näsi ym.: Määrärahan osoittamisesta satelliittivastaanottoaseman perustamiseen Sodankylään

906 Näsi ym.: Määrärahan osoittamisesta korvaukseksi metsätuloverojen menetyksistä

907 A. Ojala ym.: Määrärahan osoittamisesta Oriveden asevarikon toimitilojen rakentamiseen

908 A. Ojala ym.: Määrärahan osoittamisesta naistutkimuksen professorin viran perustamiseen

909 A. Ojala ym.: Määrärahan osoittamisesta Tampere Biennale -musiikkitapahtuman järjestämiseen

910 A. Ojala ym.: Määrärahan osoittamisesta dementoitunutta vanhusta hoitavan omaisen eläketurvan järjestämiseen

911 Ollila ym.: Määrärahan osoittamisesta Tampereen yliopiston paikallisradiotoimintaan

912 Pelttari ym.: Määrärahan osoittamisesta Kemin—Tornion alueen kehittämiskeskusten toiminnan aloittamiseen

913 Pelttari: Määrärahan osoittamisesta Ylläs Soikoon -musiikkitapahtuman tukemiseen Kolarissa

914 Pelttari: Määrärahan osoittamisesta Ylläs-tunnelin suunnitteluun

915 Perho-Santala ym.: Määrärahan osoittamisesta hoitotieteen apulaisprofessorin viran perustamiseksi Turun yliopistoon

916 Perho-Santala: Määrärahan osoittamisesta Tuorlan maatalous- ja puutarhaoppilaitokselle ja Paimion metsäoppilaitokselle maatalouskoulutusyhteistyöhön

917 Perho-Santala: Määrärahan osoittamisesta Loimaan maatalousoppilaitoksen lisärakennuksen rakennustyön aloittamiseksi

918 Perho-Santala: Määrärahan osoittamisesta Paasikivi-Opistolle kansainvälisyysprojektiin

919 Perho-Santala ym.: Määrärahan osoittamisesta Ala-Lemun kurssikeskuksen rakennusten peruskorjaukseen ja harrastus- ja liikuntatilojen rakentamiseen

920 Perho-Santala ym.: Määrärahan osoittamisesta Naantalın musiikkijuhlien ja Paulon sellokilpailun järjestämiseen

921 Perho-Santala: Määrärahan osoittamisesta Aurinkobaletin toimitilojen kunnostamiseen

922 Perho-Santala ym.: Määrärahan osoittamisesta Sosiaaliset taidot ja nuorisokulttuuri -tapahtuman jatkamiseen

923 M. Pietikäinen ym.: Määrärahan osoittamisesta eräiden vapaan sivistystyön järjestöjen toiminnan tukemiseen

924 M. Pietikäinen ym.: Määrärahan osoittamisesta Föreningen för Nyländsk Hemslöjd -nimisen yhdistyksen toiminnan tukemiseen

925 M. Pietikäinen ym.: Määrärahan osoittamisesta Karisnejdens musikskola -nimisen musiikkikoulun toiminnan tukemiseen

926 M. Pietikäinen ym.: Määrärahan osoittamisesta Nordisk Gitarrfestival -nimisen yhdistyksen toiminnan tukemiseen

927 M. Pietikäinen ym.: Määrärahan osoittamisesta Pro Artibus -nimisen säätiön toiminnan tukemiseen

928 M. Pietikäinen ym.: Määrärahan osoittamisesta Esbobygdens Ungdomsförbund -nimiselle yhdistykselle Fredriksborg-hankkeeseen

929 M. Pietikäinen ym.: Määrärahan osoittamisesta Fredsposten-lehden juhlanumeron julkaisemiseen

930 M. Pietikäinen ym.: Määrärahan osoittamisesta avustuksiin asunnottomien ja pakoilaisten asuntoihin

931 Polvi: Määrärahan osoittamisesta Sonkajärven kirjastotalon rakentamiseen

932 Polvi: Määrärahan osoittamisesta Runnin kotitalousoppilaitoksen peruskorjaukseen

933 Polvi: Määrärahan osoittamisesta Ylä-Savon aikuiskoulutuskeskuksen toimitilojen saneeraukseen

934 Polvi ym.: Määrärahan osoittamisesta kunnille katujen ja kaavateiden rakentamiseen

935 Polvi: Määrärahan osoittamisesta kehitysvammaisia kotonaan hoitavien lomajärjestelyihin

936 Polvi ym.: Määrärahan osoittamisesta Kuopion vesi- ja ympäristöpiirin rakentamishankkeisiin

937 Polvinen ym.: Määrärahan osoittamisesta Kainuun maakuntahallinnon kokeiluun

938 Polvinen ym.: Määrärahan osoittamisesta Kainuun maaseudun tutkimus- ja koulutuskeskuksen perustamiskustannuksiin

939 Polvinen: Määrärahan osoittamisesta harkinnanvaraiseksi avustukseksi Vuolijoen kunnalle

940 Polvinen ym.: Määrärahan osoittamisesta kirjastoautojen hankkimiseen

941 Polvinen: Määrärahan osoittamisesta maatalouden tuotantorakennusten rakentamisavustuksiin Pohjois-Suomessa

942 Polvinen: Määrärahojen osoittamisesta Hakasuon kalanviljelylaitoksen toiminnan tehostamiseen

- 943 Polvinen: Määrärahan osoittamisesta Komulanlammen maantien perusparantamiseen Sotkamossa
- 944 Polvinen: Määrärahan osoittamisesta Transtech-yhtiölle kiskokalustotoimitusten suunnitteluun
- 945 Polvinen: Määrärahan osoittamisesta Transtech-yhtiön Otanmäen tehtaiden henkilökunnan uudelleen koulutukseen
- 946 Puhakka ym.: Määrärahan osoittamisesta Maaseudun Sivistysliitolle kuntien kanssa tehtävään kulttuuritoimen yhteistyöhön
- 947 Puhakka ym.: Määrärahan osoittamisesta Maaseudun Sivistysliiton kylätoiminnan kehittämishankkeeseen
- 948 Puhakka ym.: Määrärahan osoittamisesta Maaseudun Sivistysliiton itsenäisyyden juhluvuoden kulttuuriprojektiin
- 949 Puhakka ym.: Määrärahan osoittamisesta Maaseudun Sivistysliiton tietojenkäsittelyn kehittämissuunnitelman toteuttamiseen
- 950 Puisto ym.: Määrärahan osoittamisesta Sairaanhoidon Tutkimuslaitoksen tutkimus- ja kehittämistyöhön
- 951 Puisto ym.: Määrärahan osoittamisesta Lihastautiliitto ry:n Hengitysvajaus lihastau-deissa -oppaan tuottamiseen
- 952 Puisto ym.: Määrärahan osoittamisesta Ensi- ja turvakotien liitolle henkilökunnan kriisivalmiutta lisäävään koulutukseen
- 953 Puisto ym.: Määrärahan osoittamisesta Suomen vanhusten turvakotiyhdistyksen ikäihmisten tapaamispaikan ylläpitokustan-nuksiin
- 954 Pulliainen ym.: Määrärahan osoittami-sesta Baltian maiden kulttuurihankkeisiin
- 955 Pulliainen: Määrärahan osoittamisesta kotimaisen energian käytön edistämiseen
- 956 Pulliainen: Määrärahan osoittamisesta metsämarjojen ja sienien varastoinnin tuke-miseen
- 957 Pulliainen ym.: Määrärahan osoittami-sesta kalastusalan järjestöjen toiminnan tuke-miseen
- 958 Pulliainen: Määrärahan osoittamisesta vesihuoltolaitteiden rakentamisen korkotu-keen
- 959 Pulliainen ym.: Määrärahojen osoittami-sesta luonnonsuojelu- ja erämaa-alueiden hoitoon ja kunnossapitoon
- 960 Pulliainen ym.: Määrärahan osoittami-sesta ratahankkeisiin
- 961 Pulliainen: Määrärahan osoittamisesta energia-avustuksiin
- 962 Pulliainen: Määrärahan osoittamisesta avustuksiin haja-asutusalueiden kauppapal-velujen turvaamiseen
- 963 Pulliainen: Määrärahan osoittamisesta ilmansuojeluinvestointien korkotukeen
- 964 Pulliainen: Määrärahan osoittamisesta ympäristönsuojelun edistämiseen
- 965 Pulliainen: Määrärahan osoittamisesta jätehuollon investointien korkotukeen
- 966 Pulliainen: Määrärahan osoittamisesta Itä- ja Keski-Euroopan ympäristönsuojelu-investointien korkotukeen
- 967 Pulliainen: Määrärahan osoittamisesta avustuksiin ympäristönsuojeluinvestointeihin Itä- ja Keski-Euroopassa
- 968 Pulliainen: Määrärahan osoittamisesta avustuksiin yhdyskuntien vesiensuojelutoi-menpiteisiin
- 969 Pykäläinen ym.: Määrärahan osoittami-sesta Vihreälle Sivistysliitolle opintokeskuk-sen käyttökustannuksiin
- 970 Pykäläinen ym.: Määrärahan osoittami-sesta Kotkan ympäristötutkimuskeskuksen perustamiseen
- 971 Rajamäki: Määrärahan osoittamisesta koulu- ja työpaikkaruokailun erityisruokava-lioiden suunnitteluun ja seurantaan
- 972 Rajamäki: Määrärahan osoittamisesta Kuoppakankaan yläasteen ja lukion laajen-nukseen ja saneeraukseen
- 973 Rajamäki: Määrärahan osoittamisesta Salmijärven lavan peruskorjaukseen Juan-koskella
- 974 Rajamäki: Määrärahan osoittamisesta Varkauden syöttövesijohdon rakentamisen nopeuttamiseen
- 975 Rajamäki: Määrärahan osoittamisesta valtatie n:o 5 rinnakkaisteiden rakentami-seen Varkauden kohdalla

976 Rajamäki ym.: Määrärahan osoittamisesta sepevaltimokirurgiaan

977 Rajamäki ym.: Määrärahan osoittamisesta Perhehoitoliitto ry:lle perhehoidon kehittämiseen

978 Rask ym.: Määrärahan osoittamisesta Pohjois-Suomen viesti- ja sähkötekni- sen korjaamon suunnitteluun

979 Rauramo ym.: Määrärahan osoittamisesta YK:n rauhanturvaajien vapaa-ajantoi- mintaan

980 Rauramo ym.: Määrärahan osoittami- sesta pääkaupunkiseudun korkeakoulujen rakentamiseen ja peruskorjaukseen

981 Rauramo: Määrärahan osoittamisesta Helsingin yliopistolliselle keskussairaalalle luunmurtuman leikkaushoitomenetelmien kehittämiseen

982 O. Rehn ym.: Määrärahan osoittamisesta Ulkopoliittikan tutkimuksen säätiölle tut- kimustoimintaan

983 O. Rehn: Määrärahan osoittamisesta Irish Festival in Finlandin tukemiseen

984 O. Rehn: Määrärahan osoittamisesta taiteidenväliselle Taiteilijayhdistys MUU ry:lle projektien ja näyttelyiden toteuttami- seen

985 O. Rehn: Määrärahan osoittamisesta ekologisen Kasvun ihme -kampanjan toteut- tamiseen

986 Renlund ym.: Määrärahan osoittamisesta rakennusavustuksena suomenruotsalaisille kansanopistoille

987 Renlund ym.: Määrärahan osoittamisesta suomenruotsalaisten kotiseutuyhdistysten toiminnan tukemiseen

988 Renlund ym.: Määrärahan osoittamisesta suomenruotsalaisten kulttuuritapahtumien tukemiseen

989 Renlund ym.: Määrärahan osoittamisesta suomenruotsalaisten musiikkikoulujen ja musiikkiopistojen toiminnan tukemiseen

990 Renlund ym.: Määrärahan osoittamisesta suomenruotsalaisten nuorisoseurojen toi- minnan tukemiseen

991 Renlund ym.: Määrärahan osoittamisesta Finlands Svenska Ungdomsförbund -nimi- sen järjestön toiminnan tukemiseen

992 Renlund ym.: Määrärahan osoittamisesta suomenruotsalaisten urheiluseurojen toi- minnan tukemiseen

993 Renlund ym.: Määrärahan osoittamisesta Svenska Finlands Skolidrottsförbund -nimiselle järjestölle koulujen Viestikarnevaal- in järjestämiseen

994 Renlund ym.: Määrärahan osoittamisesta Kruunupyhyyn sijoitettavan Ruotsin tele- visio-ohjelmia välittävän lähetysaseman suunnitteluun

995 Renlund ym.: Määrärahan osoittamisesta sosiaalista toimintaa harjoittavien suomenruotsalaisten järjestöjen toiminnan tuke- miseen

996 Riihijärvi ym.: Määrärahan osoittami- sesta peruskoulujen ja lukioiden perustamis- kustannuksiin

997 Riihijärvi: Määrärahan osoittamisesta Nerkoon koulun rakentamiseen Lapinlahdel- la

998 Riihijärvi: Määrärahan osoittamisesta Runnin emäntäkoulun laajentamiseen

999 Riihijärvi ym.: Määrärahan osoittami- sesta Ylä-Savon Instituutin toiminnan tuke- miseen

1000 Riihijärvi: Määrärahan osoittamisesta Suomi—Australia Yhdistysten Liiton toimin- nan tukemiseen

1001 Riihijärvi ym.: Määrärahojen osoitta- misesta Pohjois-Savon metsänparannustöi- den lisäämiseen

1002 Riihijärvi: Määrärahan osoittamisesta valtatie n:o 5 parantamiseen Lapinlahden taajaman kohdalla

1003 Riihijärvi ym.: Määrärahan osoittami- sesta Puutossalmen sillan rakentamiseen Vehmersalmella

1004 Riihijärvi ym.: Määrärahan osoittami- sesta Vehmersalmen sillan rakentamiseen

1005 Riihijärvi ym.: Määrärahan osoittami- sesta Kuopion ympäristön rautatielähiliiken- nekokeiluun

1006 Riihijärvi ym.: Määrärahan osoittamisesta Iisalmen—Kontiomäen—Oulun radan sähköistuksen suunnitteluun

1007 Riihijärvi ym.: Määrärahan osoittamisesta paikallisteiden parantamiseen työllisyysvaroin välillä Riovaara—Nurmeslahti

1008 Riihijärvi ym.: Määrärahojen osoittamisesta uhanalaisten lajien suojelun tehostamiseen

1009 Riihijärvi ym.: Määrärahojen osoittamisesta maan hankkimiseksi luonnonsuojelutarkoituksiin sekä luonnonsuojelualueiden hankkimistoimenpiteistä aiheutuviin lunastuksiin ja korvauksiin

1010 Rimmi ym.: Määrärahan osoittamisesta puolustusvoimien Lylyn viestivälinevarikon varastotilojen rakentamiseen

1011 Rimmi ym.: Määrärahan osoittamisesta valtionapuun kalastusalan järjestöjen toiminnan tukemiseen

1012 Rimmi ym.: Määrärahan osoittamisesta Kansaneläkelaitoksen harkinnanvaraiseen kuntoutukseen

1013 Rimmi ym.: Määrärahan osoittamisesta työsuojelun ja työsuojeluhallinnon kehittämiseen

1014 Rinne ym.: Määrärahan osoittamisesta Pohjois-Satakunnan kehittämiskeskuksen toiminnan tukemiseen

1015 Rinne: Määrärahan osoittamisesta liikevaihtoveroa vastaavan osuuden palauttamiseksi käsityöammatin harjoittajille

1016 Rinne: Määrärahan osoittamisesta kalastuselinkeinon toimintaedellytysten turvaamiseen Satakunnassa

1017 Rinne: Määrärahan osoittamisesta maaseudun postipalvelujen säilyttämiseksi

1018 Rinne: Määrärahan osoittamisesta sosiaaliturvatuksien myöntämiseksi kotona lasta tai vanhusta hoitavalle

1019 Rinne: Määrärahan osoittamisesta saattohoitoon osallistuvan omaisen sosiaalisen aseman turvaamiseksi

1020 Rinne: Määrärahan osoittamisesta työhallinnon asiakaspalvelun henkilöstövoimavarojen turvaamiseen

1021 Rinne: Määrärahan osoittamisesta nuorten kesätyöpaikkojen turvaamiseen

1022 Rinne: Määrärahan osoittamisesta työrajoitteisten työnhakijoiden työnsaannin turvaamiseen

1023 Rinne: Määrärahan osoittamisesta uhanalaisten kasvi- ja eläinlajien suojelun tehostamiseen

1024 Rinne: Määrärahan osoittamisesta ylivelkaantuneiden asunnonostajien aseman helpottamiseksi

1025 J. Roos ym.: Määrärahan osoittamisesta vesihuollon turvaamiseksi Dragsfjärdissä

1026 J. Roos ym.: Määrärahan osoittamisesta Helsingin—Turun radan tason nostamiseen

1027 J. Roos ym.: Määrärahan osoittamisesta Teijon retkeilyalueen palveluvarustuksen rakentamiseen

1028 J. Roos ym.: Määrärahan osoittamisesta Vuokralaisten Keskusliiton toiminnan tukemiseen

1029 T. Roos ym.: Määrärahan osoittamisesta työväenperinteen keräämiseen ja tutkimiseen

1030 T. Roos ym.: Määrärahan osoittamisesta Metsäntutkimuslaitoksen Parkanon tutkimusaseman lisähenkilöstön palkkaamiseen

1031 T. Roos ym.: Määrärahan osoittamisesta eritasoristeyksen rakentamiseen valtatie n:o 23 sekä maanteiden n:ot 258 ja 271 risteykseen Kankaanpäässä

1032 T. Roos ym.: Määrärahan osoittamisesta maantien n:o 2594 peruskorjaamiseen välillä Suodenniemi—Kilvakkala

1033 T. Roos: Määrärahan osoittamisesta Palvialan kevyen liikenteen väylän rakentamiseen Vammalassa

1034 T. Roos: Määrärahan osoittamisesta Satakunnan veteraanijärjestöjen toiminnan tukemiseen

1035 T. Roos: Määrärahan osoittamisesta Vammalan Seudun Rintamanaiset ry:n toiminnan tukemiseen

1036 T. Roos ym.: Määrärahan osoittamisesta Eläkkeensaajien Keskusliitolle ystävä- ja tukitoimintaa varten

1037 Rossi ym.: Määrärahan osoittamisesta Kuopion yliopiston Karttulan isojen koe-eläinten tuotantoyksikön toiminnan tukemiseen

1038 Rossi ym.: Määrärahan osoittamisesta Suonenjoen Soitto -tapahtumaan

1039 Rossi ym.: Määrärahan osoittamisesta eräiden virkojen perustamiseen Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksen Tervon Äyskosken kalojen rodunjalostuslaitokseen

1040 Rossi ym.: Määrärahan osoittamisesta Suonenjoen marjantutkimusasemaprojektia varten

1041 Rossi: Määrärahan osoittamisesta Metsäntutkimuslaitoksen Suonenjoen taimitarhan työkohteisiin

1042 Rossi ym.: Määrärahan osoittamisesta valtatie n:o 5 uudelleen rakentamiseen välillä Hiltulanlahti—Pitkälahti Kuopiossa

1043 Rossi ym.: Määrärahan osoittamisesta kantatien n:o 72 parantamiseksi välillä Mikkelin läänin raja—Sikosalmi Suonenjoella

1044 Rossi: Määrärahan osoittamisesta Rautalammin reitin veneilyreittien suunnitteluun

1045 Ryynänen: Määrärahan osoittamisesta Riuttala-säätiölle talonpoikaismuseon kunnostuksen loppuun saattamiseen

1046 Ryynänen: Määrärahan osoittamisesta Suomen Harrastajateatteriiliiton toiminnan tukemiseen

1047 Ryynänen ym.: Määrärahan osoittamisesta Suomen Harrastajateatteriiliiton toimistotilan remontointiin ja laitteistohankintoihin

1048 Ryynänen: Määrärahan osoittamisesta kotirintamalla työtä tehneiden naisten kuntoutus- ja virkistyspalvelujen parantamiseksi

1049 Ryynänen: Määrärahan osoittamisesta Vaajasalon sairaalan käyttökustannuksiin

1050 Ryynänen: Määrärahan osoittamisesta valtakunnallisen vammaepidemiologisen tutkimuskeskuksen sijoittamiseksi Kuopioon

1051 Rätty ym.: Määrärahan osoittamisesta opintotuen budjettiperusteiseen korottamiseen

1052 Rätty ym.: Määrärahan osoittamisesta opiskelijoiden ateriatukeen

1053 Rätty ym.: Määrärahan osoittamisesta kirjailija Väinö Linnan reitin säilyttämiseen ja kunnostamiseen

1054 Rätty ym.: Määrärahan osoittamisesta teatterijärjestöjen yhteisen talohankkeen rahoittamiseen

1055 Rätty ym.: Määrärahan osoittamisesta Nuokun Sirkusyhdistys ry:n toiminnan tukemiseen

1056 Rätty ym.: Määrärahan osoittamisesta ns. Nordbarn-projektiin

1057 Rönholm ym.: Määrärahan osoittamisesta ns. länsimaakaasuputken rakentamiseen

1058 Röntynen ym.: Määrärahan osoittamisesta läänin kehittämisrahan korottamiseen

1059 Röntynen: Määrärahan osoittamisesta Halosten museon kunnostamiseen Lapinlahdella

1060 Röntynen: Määrärahan osoittamisesta Salahmin kartanon kunnostamiseen Viere-mällä

1061 Röntynen: Määrärahan osoittamisesta Ylä-Savon Hippoksen raviradan kunnostamiseen

1062 Röntynen: Määrärahan osoittamisesta Kiuruveden Itärannan yksityistien sillan rakentamisesta aiheutuneiden kustannusten korvaamiseen

1063 Saapunki: Määrärahan osoittamisesta Käylän maamiesseuran uusitun monitoimitalon rakennuskustannuksiin

1064 Saari: Määrärahan osoittamisesta valtion virastotalon rakentamiseen Ähtäriin

1065 Saari: Määrärahan osoittamisesta liikevaihtoveron palauttamiseen ympäristöystävällisen linja-autokaluston omistajille

1066 Saari ym.: Määrärahan osoittamisesta Tuomarniemen metsäoppilaitoksen laajennushankkeen toteuttamiseen

1067 Saari: Määrärahan osoittamisesta Lehtimäen opiston toiminnan tukemiseen

1068 Saari: Määrärahan osoittamisesta siirtolaismuseon perustamiseen Peräseinäjoelle

1069 Saari ym.: Määrärahan osoittamisesta Etelä-Pohjanmaan Nuorisoseuralle toimistotilojen hankkimiseen

1070 Saari ym.: Määrärahan osoittamisesta Ahvenjoen perkaamiseen Alavudella ja Peräseinäjoella

1071 Saari: Määrärahan osoittamisesta eräiden sorapintaisten yleisten teiden parantamiseen Vaasan tiepiirissä

1072 Saari ym.: Määrärahan osoittamisesta maantien n:o 706 (Suokonmäki—Viranperä) parantamiseen

1073 Saari: Määrärahan osoittamisesta maantien n:o 7071 perusparantamiseen välillä Rantatöysä—Kätkänjoki

1074 Saari: Määrärahan osoittamisesta Mikkilän—Palomäen paikallistien parantamiseen välillä Hynnä—Palomäki Kuortaneella

1075 Saari: Määrärahan osoittamisesta yksityisteiden rakentamisen valtionavustuksiin

1076 Saari: Määrärahan osoittamisesta joukkoliikenteen matkalipuista sosiaalisin perustein myönnettäviin alennuksiin

1077 Saari: Määrärahan osoittamisesta Teknologian kehittämiskeskuksen konsultointiyksikön perustamiseen Keski-Pohjanmaalle

1078 Saari: Määrärahan osoittamisesta luonnonsuojelualueiden opastuskeskuksen perustamiseksi Alavudelle

1079 Saari: Määrärahan osoittamisesta Vaasan vesi- ja ympäristöpiirille eräiden järvien kunnostamiseen Suomenselän alueella

1080 Saari ym.: Määrärahan osoittamisesta Lapuanjoen vesistöalueen eräiden osien tilan parantamiseen

1081 Saari: Määrärahan osoittamisesta Peräseinäjoen Juupajärven kunnostuksen suunnitteluun

1082 Saari: Määrärahan osoittamisesta Kälviän järven altaan rantojen viimeistelyyn

1083 Saario ym.: Määrärahan osoittamisesta Päijät-Hämeen nuorten atk-koulun laitteistohankintoihin

1084 Saario ym.: Määrärahan osoittamisesta Sisä-Suomen luontokoulun perustamiseen

1085 Saario ym.: Määrärahan osoittamisesta Järvenpään—Lahden—Heinolan—Lusinkimotatorien suunnitteluun

1086 Saastamoinen ym.: Määrärahan osoittamisesta tilojen hankkimiseen Muuruveden maatalous- ja puutarhaoppilaitokselle Juankosken kunnalta

1087 Saastamoinen ym.: Määrärahan osoittamisesta Kansallisen Sivistysliiton kunta- ja seutujen mielipiteiden tutkimusmenetelmien kehittämisprojektia varten

1088 Saastamoinen ym.: Määrärahan osoittamisesta Riuttalan talonpoikaismuseon toimintaan

1089 Saastamoinen ym.: Määrärahan osoittamisesta Kuopion Snellman-Instituutin julkaisutoiminnan tukemiseen

1090 Saastamoinen ym.: Määrärahan osoittamisesta Suomen Maakuntakirjailijat ry:n toiminnan tukemiseen

1091 Saastamoinen ym.: Määrärahan osoittamisesta ITI:n ja PTU:n Suomen keskuksen toiminnan kehittämiseen

1092 Saastamoinen ym.: Määrärahan osoittamisesta musiikki-instituuttien toiminnan tukemiseen

1093 Saastamoinen ym.: Määrärahan osoittamisesta Konserttikeskuksen järjestämään päiväkotien ja koulujen konserttitoimintaan

1094 Saastamoinen ym.: Määrärahan osoittamisesta Kuopio tanssii ja soi ry:n toiminnan tukemiseen

1095 Saastamoinen ym.: Määrärahan osoittamisesta ravunviljelyn neuvontakoeaseman perustamiseen Karttulaan

1096 Saastamoinen ym.: Määrärahan osoittamisesta ilmailualan koulutuksen aloittamiseksi Rautavaarassa

1097 Savela ym.: Määrärahan osoittamisesta metsänparannustöihin Pohjois-Suomessa

1098 Savolainen ym.: Määrärahan osoittamisesta opettajankoulutuksen lisäämiseen Hämeenlinnan opettajankoulutuslaitoksessa

1099 Seivästö ym.: Määrärahan osoittamisesta liikenneympäristön parantamiseen Turun tiepiirin alueella

1100 Seivästö ym.: Määrärahan osoittamisesta Auta Eevaa auttamaan ry:n avustamiseen

1101 Siuruainen ym.: Määrärahan osoittamisesta turvetutkimuksen professuurin perustamiseen Oulun yliopistoon

1102 Siuruainen ym.: Määrärahan osoittamisesta Pääatalo-päivien järjestämiseen

1103 Siuruainen ym.: Määrärahan osoittamisesta Oulun Diakonissalaitoksen urheilupoliiklinikan kehittämiseen

1104 Siuruainen ym.: Määrärahan osoittamisesta maatalousneuvonnan valtionapuihin

1105 Siuruainen ym.: Määrärahan osoittamisesta lietalannan ja turpeen kompostoinnin tutkimiseen ja koetoimintaan

1106 Siuruainen ym.: Määrärahan osoittamisesta Pyhänsivun paikallistien n:o 18652 peruskorjaukseen

1107 Siuruainen ym.: Määrärahan osoittamisesta turvevoimalan suunnitteluun Pudasjärvelle

1108 Siuruainen ym.: Määrärahan osoittamisesta Rajaseutuliiton toiminnan tukemiseen

1109 Siuruainen ym.: Määrärahan osoittamisesta henkilöiden palkkaamiseksi luonnon-suojelualueiden luonnonhoito- ja opastustehtäviin

1110 Siuruainen ym.: Määrärahan osoittamisesta Kiimingin Jäälinjärven kunnostustöihin

1111 Skinnari ym.: Määrärahan osoittamisesta peruskoulujen ja lukioiden rakentamiseen

1112 Skinnari ym.: Määrärahan osoittamisesta Lahden Sävel -tapahtuman toiminnan tukemiseen

1113 Skinnari ym.: Määrärahan osoittamisesta Käkisalmen sillan rakentamiseen

1114 Skinnari: Määrärahan osoittamisesta Yksinhuoltajien ja yhteishuoltajien liiton tiedotus- ja koulutustoiminnan tukemiseen

1115 Skinnari: Määrärahan osoittamisesta ns. Nordbarn-projektiin

1116 Skinnari ym.: Määrärahan osoittamisesta Päijänteen kansallispuiston maanhankintoihin

1117 Stenius-Kaukonen ym.: Määrärahan osoittamisesta Afrikan Kansalliskongressille annettavaan tukeen

1118 Stenius-Kaukonen ym.: Määrärahan osoittamisesta Suomi—Neuvostoliitto-Seuralle Lenin-museon ylläpitoon

1119 Stenius-Kaukonen ym.: Määrärahan osoittamisesta Tampereen rata-alueen raide-tarvikevaraston rakentamiseen

1120 Stenius-Kaukonen ym.: Määrärahan osoittamisesta postin luokkuunjakelukokeiluun Tampereella

1121 Stenius-Kaukonen ym.: Määrärahan osoittamisesta asevelvollisten kotiuttamisrahan korottamiseen

1122 Stenius-Kaukonen ym.: Määrärahan osoittamisesta kunnallisen toimeentuloturvavan kustannuksiin

1123 Stenius-Kaukonen ym.: Määrärahan osoittamisesta sairaala- ja poliklinikkamaksujen poistamiseen työttömiltä ja eläkeläisiltä

1124 Stenius-Kaukonen ym.: Määrärahan osoittamisesta alle 17-vuotiaiden ammatinvalinnanohjauksen kokeilutoimintaan

1125 Suhola ym.: Määrärahan osoittamisesta Jyväskylän Kesälle luentojen järjestämisestä aiheutuvien kustannusten kattamiseen

1126 Suhola ym.: Määrärahan osoittamisesta Viitasaaren kesäakatemia ry:lle Musiikin aika-festivaalin toteuttamiseen

1127 Suhola ym.: Määrärahan osoittamisesta kuljetuslogistiikan tutkimuksen kehittämiseen Keski-Suomessa

1128 Suhola ym.: Määrärahan osoittamisesta Lievestuoreen entisen sellutehtaan jätealueen saneerausta varten

1129 Suhonen ym.: Määrärahan osoittamisesta invalidien autoveron palautusoikeuden budjettiperusteiseksi laajentamiseksi

1130 Suhonen ym.: Määrärahan osoittamisesta autoveron palautusoikeuden budjettiperusteiseksi ulottamiseksi sydän- ja astmapotilaisiin

1131 Suhonen ym.: Määrärahan osoittamisesta Heinäsuon paikallistien n:o 12317 päällysteen uusimiseen

1132 Suhonen ym.: Määrärahan osoittamisesta maantien n:o 1821 peruskorjauksen jatkamiseen Kaksikerran järven ympäri kulkevalla osuudella

1133 Suhonen ym.: Määrärahan osoittamisesta lääkärin määräämien vitamiini- ja hivenainevalmisteiden korvaamiseen sairausvakuutuksen kautta

1134 Suhonen ym.: Määrärahan osoittamisesta ylimääräisen rintamalisän budjettiperusteiseen korottamiseen

1135 Suhonen ym.: Määrärahan osoittamisesta sotaleskien sosiaalietuuksien parantamiseen

1136 Suhonen ym.: Määrärahan osoittamisesta ikääntyneiden sotainvalidien kuntoutuksen tehostamiseen

1137 Suhonen ym.: Määrärahan osoittamisesta lasten syöpäsairauksien hoidon tehostamiseen

1138 Suhonen ym.: Määrärahan osoittamisesta Pidä Saaristo Siistinä ry:n valtionapuun

1139 Suhonen ym.: Määrärahan osoittamisesta Turun seudun asuntopulan poistamiseen

1140 Taina ym.: Määrärahan osoittamisesta Tampereen teknillisen korkeakoulun 4. rakennusvaiheen suunnitteluun

1141 Taina ym.: Määrärahan osoittamisesta Tampereen Teatterikesä ry:n toiminnan tukemiseen

1142 Taina ym.: Määrärahan osoittamisesta Suomen ja Eestin Jazzliittojen yhteistyön tukemiseen

1143 Taina ym.: Määrärahan osoittamisesta Kokoomuksen Naisten Liitto ry:lle kunnallisen palvelutoiminnan kehittämiskoulutukseen

1144 Taina ym.: Määrärahan osoittamisesta 4H-toiminnan tukemiseen

1145 Taina: Määrärahan osoittamisesta taturmavirastolle sotilasvammalain mukaisen hakemusten käsittelyn nopeuttamiseen

1146 Taina: Määrärahan osoittamisesta Porvarillinen Terveys- ja Sosiaalipoliittinen Liitto ry:lle lähimmäisvastuutoiminnan kehittämiseen

1147 Taina ym.: Määrärahan osoittamisesta Alzheimer- ja Dementia-yhdistysten toiminnan tukemiseen

1148 Taina ym.: Määrärahan osoittamisesta Suomen Diabetesliiton hoidonohjausprojektin rahoittamiseen

1149 Takala ym.: Määrärahan osoittamisesta Pirkanmaan terveydenhuolto-oppilaitoksen peruskorjaus- ja lisärakennustyön suunnitteluun

1150 Takala ym.: Määrärahan osoittamisesta Tampere-Pirkkalan lentoaseman yleisötilojen laajentamista varten

1151 Takala ym.: Määrärahan osoittamisesta Suomen Ulkomaankauppaliiton maakunnalliseen vientiasiamiestoimintaan

1152 Tenhiälä: Määrärahan osoittamisesta Lepaan kotitalousoppilaitoksen lisärakentamista varten

1153 Tenhiälä ym.: Määrärahan osoittamisesta Perunantuotannon Tutkimus- ja Kehittämissäätiölle vuokratilojen lunastamiseen

1154 Tenhiälä: Määrärahan osoittamisesta virolaisille sotaveteraaneille maksettaviin korvauksiin

1155 Tenhiälä: Määrärahan osoittamisesta Sininauhaliitolle vaikeasti työllistettävien henkilöiden työllistämiseen

1156 Tennilä ym.: Määrärahan osoittamisesta Lapin läänin tieverkon kehittämiseen

1157 Tennilä ym.: Määrärahan osoittamisesta Kemin sataman kehittämiseen

1158 Tennilä: Määrärahan osoittamisesta lasten satumaan rakentamiseen Joulumaan yhteyteen

1159 Tennilä ym.: Määrärahan osoittamisesta rautatien rakentamiseksi Sallasta Murmansiin

1160 Tennilä ym.: Määrärahan osoittamisesta valtionyhtiöiden osakepääoman korotuksiin

1161 Tennilä ym.: Määrärahan osoittamisesta työllisyysmäärärahoin työllistettyjen työllistämisaajan pidentämiseksi

1162 Tennilä ym.: Määrärahan osoittamisesta työllisyysperusteisten investointien lisäämiseen vaikeimmilla työttömyysalueilla

1163 Tiuri ym.: Määrärahan osoittamisesta Uudenmaan korkeakoulujen tutkimusresurs-sien lisäämiseen

1164 Tiuri ym.: Määrärahan osoittamisesta Kesälukioseura ry:lle

1165 Tiuri ym.: Määrärahan osoittamisesta Kehä II:n rakentamisen aloittamiseen

1166 Toivonen: Määrärahan osoittamisesta Ulkomaille opiskelemaan meneville -oppaan toimittamiseen ja julkaisemiseen

1167 Toivonen ym.: Määrärahan osoittami-sesta kasvatus- ja koulutusalan suurtahtu-ma Educa 92:n koulutusohjelmasarjan to-teuttamiseen

1168 Toivonen ym.: Määrärahan osoittami-sesta Karjalan historia -teossarjan yksityis-kohtaiseen suunnitteluun

1169 Toivonen ym.: Määrärahan osoittami-sesta Suomen Kansanmusiikkiliiton toimin-nan tukemiseen

1170 Toivonen ym.: Määrärahan osoittami-sesta Kalevan Nuorten Liitolle lasten ja nuorten pohjoismaisen kulttuuritapahtuman järjestämiseen

1171 Toivonen ym.: Määrärahan osoittami-sesta Kehitysalueurahasto Oy:n toimintojen laajentamiseen

1172 Tuomioja ym.: Määrärahan osoittami-sesta mielipidelehtien tukemiseen

1173 Turunen ym.: Määrärahan osoittami-sesta Kansallisen Sivistysliiton tiedotuspro-jektia varten

1174 Turunen ym.: Määrärahan osoittami-sesta Kansallisen Sivistysliiton ”Ystävä tieto-ajassa” -projektin tukemiseen

1175 Turunen ym.: Määrärahan osoittami-sesta Käsi- ja Taideteollisuusliitolle koulutus-toimintaan

1176 Turunen ym.: Määrärahan osoittami-sesta valtakunnallisten kulttuuritapahtumien tukemiseen

1177 Turunen ym.: Määrärahan osoittami-sesta Lieksan Vaskiviikon avustamiseen

1178 Turunen ym.: Määrärahan osoittami-sesta Ari Vatanen Rally Centerin rallimatkai-luprojektiin

1179 Turunen: Määrärahan osoittamisesta jengipesisprojektiin

1180 Turunen ym.: Määrärahan osoittami-sesta Psoriasisliitolle ohjattuun ilmastohoito-matkaan

1181 Tykkyläinen ym.: Määrärahan osoitta-misesta ammattikorkeakoulukokeiluun

1182 Tykkyläinen ym.: Määrärahan osoitta-misesta ammatillisen keskiasteen opiskelijoi-den opintorahan perusosan korottamiseen

1183 Tykkyläinen ym.: Määrärahojen osoit-tamisesta rintamaveteraanien kuntoutukseen

1184 Tykkyläinen ym.: Määrärahan osoitta-misesta kotirintamalla työskennelleiden nais-ten kuntoutukseen ja virkistykseen

1185 Törnqvist ym.: Määrärahan osoittami-sesta Pohjois-Karjalan Prikaatille sosiaaliku-raattorin viran perustamista varten

1186 Törnqvist ym.: Määrärahan osoittami-sesta Kolin opastuskeskuksen perustamiseen

1187 Ukkola ym.: Määrärahan osoittamises-ta musiikkikasvatuksen professuurin perus-tamiseen Oulun yliopistoon

1188 Ukkola: Määrärahan osoittamisesta Kuusamon kansanopiston rakennusavustuk-seksi

1189 Ukkola: Määrärahan osoittamisesta POHTO-koulutusyksikön tilojen saneeraa-miseen Oulussa

1190 Ukkola: Määrärahan osoittamisesta tiedeokeskus Tietomaan toiminnan tukemi-seksi

1191 Ukkola: Määrärahan osoittamisesta kalastusalan järjestöjen toiminnan tukemi-seen

1192 Ukkola ym.: Määrärahojen osoittami-sesta sanomalehdistön tukemiseen

1193 Ukkola ym.: Määrärahan osoittamises-ta Medipolis Oy:lle sekä Medipolis Linkin käynnistämiseen

1194 Urpilainen ym.: Määrärahan osoittami-sesta ammattikorkeakoulukokeilun aloitta-miseksi Vaasan läänissä Etelä- ja Keski-Poh-janmaalla

1195 Urpilainen ym.: Määrärahan osoittami-sesta Kokkolassa sijaitsevan Pohjoismaisen Kuvataidekoulun toiminnan tukemiseen

1196 Urpilainen: Määrärahan osoittamisesta Lappajärven musiikkipäivien järjestämiseen

1197 Urpilainen: Määrärahan osoittamisesta Lohtajan kirkkomusiikkijuhlien järjestämiseen

1198 Urpilainen: Määrärahan osoittamisesta Midnight Jazz ry:lle toiminnan tukemiseen

1199 Urpilainen: Määrärahan osoittamisesta Lasten Kesä ry:lle leirikoulutoiminnan järjestämiseen ja kehittämiseen

1200 Urpilainen ym.: Määrärahan osoittamisesta Vimpelin Vedolle pesäpallokatsonon rakentamiseen

1201 Urpilainen ym.: Määrärahan osoittamisesta alikulkutunneleiden rakentamiseen valtatielle n:o 8 Lohtajan alueella

1202 Urpilainen: Määrärahan osoittamisesta Keski-Pohjanmaan monitoimiradalle (KeMoRa) toiminnan kehittämiseen

1203 Wahlström ym.: Määrärahan osoittamisesta YK:n sosiaalisen kehityksen ohjelmiin

1204 Wahlström ym.: Määrärahan osoittamisesta Helsingin Kulttuuritalon peruskorjaukseen

1205 Vanhanen ym.: Määrärahan osoittamisesta Rajamäen metsäoppilaitoksen uudisrakennuksen rakentamiseen

1206 Vanhanen ym.: Määrärahan osoittamisesta Nurmijärven siirtoviemäreiden rakentamiseen

1207 Varpasuo ym.: Määrärahan osoittamisesta Valtion palo-opiston siirtämiseksi Lohjalle

1208 Varpasuo ym.: Määrärahan osoittamisesta naisten maanpuolustustietouden lisäämistä varten

1209 Varpasuo ym.: Määrärahan osoittamisesta Pispalan Sottiisi -musiikkitapahtuman tukemiseen

1210 Varpasuo ym.: Määrärahan osoittamisesta Itämeren maiden lasten kulttuuriyhteistyön kehittämiseen

1211 Varpasuo ym.: Määrärahan osoittamisesta kantatien n:o 53 parantamiseen

1212 Vehkaoja: Määrärahan osoittamisesta Suomi—Chile-seuran toiminnan tukemiseen

1213 Westerlund ym.: Määrärahan osoittamisesta Liljendal Hembygdsmuseum -nimisen kotiseutumuseon rakennuskustannuksiin

1214 Westerlund ym.: Määrärahan osoittamisesta Suomen Syöpäinstituutin Säätiölle syöpätutkimuksen tehostamiseen

1215 Westerlund ym.: Määrärahan osoittamisesta Sibelius-päivien järjestämiseen Loviassassa

1216 Westerlund ym.: Määrärahan osoittamisesta Loviisan seudun musiikkikoulun toiminnan tukemiseen

1217 Westerlund ym.: Määrärahan osoittamisesta maantien n:o 155 (Epoo—Gäddrag) peruskorjaamiseen

1218 Westerlund ym.: Määrärahan osoittamisesta maantien n:o 158 (Gammelby—Kabböle) peruskorjaamiseen

1219 Westerlund ym.: Määrärahan osoittamisesta Niitlahden paikallistien peruskorjaamiseen

1220 Westerlund ym.: Määrärahan osoittamisesta erityisesti tuontielintarvikkeiden valvonnan ja tutkimuksen tehostamiseen

1221 Vihriälä: Määrärahan osoittamisesta siirtolaismuseon perustamiseen Peräseinäjoelle

1222 Vihriälä ym.: Määrärahan osoittamisesta Vimpelin Veto ry:n toiminnan tukemiseen

1223 Vihriälä ym.: Määrärahan osoittamisesta Alahärmän Alapään nuorisoseuran toiminnan tukemiseen

1224 Vihriälä ym.: Määrärahan osoittamisesta 4H-toiminnan tukemiseen

1225 Vihriälä: Määrärahan osoittamisesta Ahvenjoen alaosan perkaukseen

1226 Vihriälä: Määrärahan osoittamisesta avustuksena Suomijärven alueen vesiosuuskunnalle

1227 Vihriälä: Määrärahan osoittamisesta kalasataman rakentamiseen Kälviällä

1228 Vihriälä: Määrärahan osoittamisesta Etelä-Pohjanmaan ajoharjoitteluradan rakentamiskustannuksiin

1229 Vihriälä ym.: Määrärahan osoittamisesta Munuaistautiliitolle munuaisen luovutuksesta aiheutuneiden kulujen kattamiseen

1230 Vihriälä ym.: Määrärahan osoittamisesta Sylva ry:n toiminnan tukemiseen

1231 Vihriälä: Määrärahan osoittamisesta Haarusjärven kunnostamiseen Alahärmässä

1232 Vihriälä: Määrärahan osoittamisesta Koiraspotin järven kunnostamiseen

1233 Vihriälä: Määrärahan osoittamisesta Lauttosenjärven kunnostamiseen Soinissa

1234 Vihriälä: Määrärahan osoittamisesta Lestijoen kunnostustoimenpiteisiin

1235 Viljamaa ym.: Määrärahan osoittamisesta Keski-Suomen kalibrointikeskuksen rakentamiseen ja laitteistohankintoihin

1236 Viljamaa ym.: Määrärahan osoittamisesta Kivisuon alueen opastuskeskuksen kunnostamiseen Leivonmäellä

1237 Viljanen ym.: Määrärahan osoittamisesta Näkövammaisten kulttuuripäivien järjestämiseen

1238 Virrankoski ym.: Määrärahan osoittamisesta Keskustan koulutuspoliittisen liiton toiminnan tukemiseen

1239 Virrankoski ym.: Määrärahan osoittamisesta Kaustisen kansanmusiikkijuhlien järjestämiseen

1240 Virrankoski ym.: Määrärahan osoittamisesta Lappajärven musiikkipäivien järjestämiseen

1241 Virrankoski ym.: Määrärahan osoittamisesta Lapuanjoen tulvasuojeluun Yli- ja Alahärmässä

1242 Virrankoski ym.: Määrärahan osoittamisesta maantien n:o 740 kunnostamiseen välillä Korttesjärvi—Evijärvi

1243 Virrankoski ym.: Määrärahan osoittamisesta rintamalisää vastaavan avustuksen maksamiseksi vapaaehtoisina palvelleille ulkomaan kansalaisille

1244 Vistbacka ym.: Määrärahan osoittamisesta Kaustisen kansanmusiikkijuhlien tukemiseen

1245 Vistbacka ym.: Määrärahan osoittamisesta kalojen vastaanottoaseman rakentamiseen Lappajärvelle

1246 Vistbacka ym.: Määrärahan osoittamisesta maantien n:o 706 perusparantamiseen välillä Viranperä—Suokonmäki

1247 Vistbacka ym.: Määrärahan osoittamisesta maantien n:o 752 peruskorjaukseen välillä Perho—Salamajärvi

1248 Vistbacka ym.: Määrärahan osoittamisesta Koskenkorvan—Kaskisten rataosan kiskotuksen vaihtamiseen

1249 Vistbacka ym.: Määrärahan osoittamisesta KeMoRan moottoriradan jatkorakentamiseen Vetelissä

1250 Vistbacka ym.: Määrärahan osoittamisesta pienkonekentän rakentamiseen Veteliin

1251 Vistbacka ym.: Määrärahan osoittamisesta palkkaan rinnastettavien alihankkijasaatavien budjettiperusteiseen maksamiseen konkurssitapauksissa

1252 Vistbacka ym.: Määrärahan osoittamisesta Selin kierrätyskeskuksen toiminnan tukemiseen

1253 Vistbacka ym.: Määrärahan osoittamisesta Alajärven Kirkkolahden kunnostamiseen

1254 Vistbacka ym.: Määrärahan osoittamisesta Patanan- ja Räytinginjärvien kunnostamiseen

1255 Vuorensola: Määrärahan osoittamisesta Päivölän kansanopiston korjausrakentamisesta aiheutuneisiin kustannuksiin

1256 Vuorensola ym.: Määrärahan osoittamisesta Työväen keskusmuseoyhdistys ry:n toiminnan tukemiseen

1257 Vuorensola ym.: Määrärahan osoittamisesta maantien n:o 2852 (Sotkian tien) parantamiseen

1258 Vuorensola ym.: Määrärahan osoittamisesta tieyhteyksien Koskenkylä—Päiväänniemi ja Kesola—Koskenkylä—Viiala kunnostamiseen Vesilahdella

1259 Vuorensola: Määrärahan osoittamisesta kevyen liikenteen väylän rakentamiseksi maantien n:o 308 varteen Lempäälässä

1260 Vuorensola ym.: Määrärahan osoittamisesta syöpäpotilaiden lomatoiminnan tukemiseen

1261 Vuoristo ym.: Määrärahan osoittamisesta Vanhan Rauman rakennusten säilyttämiseen

1262 Vähäkangas ym.: Määrärahan osoittamisesta kuntien yleisiin rahoitusavustuksiin

1263 Vähäkangas ym.: Määrärahan osoittamisesta Raahan tietokonealan oppilaitoksen laajennustöihin

1264 Vähäkangas ym.: Määrärahan osoittamisesta kuivatushankkeiden toteuttamiseen Oulun vesi- ja ympäristöpiirin alueella

1265 Vähäkangas ym.: Määrärahan osoittamisesta kevyen liikenteen väylän rakentamiseen valtatiellä n:o 8 välillä Arkkukari—Pyhäjoen kunnan raja

1266 Vähäkangas ym.: Määrärahan osoittamisesta kevyen liikenteen väylän suunnitteluun välille Pattijoki—Olkijoki

1267 Vähäkangas ym.: Määrärahan osoittamisesta suojasataman rakentamiseen Taskun saareen Raahessa

1268 Vähäkangas ym.: Määrärahan osoittamisesta yritystoiminnan aluetukeen

1269 Vähänäkki: Määrärahan osoittamisesta Jamilahden kansanopiston vanhan päärakenuksen saneeraukseen ja kunnostukseen

1270 Vähänäkki: Määrärahan osoittamisesta Haminan linnoitusten hoidon ja käytön tehostamiseen

1271 Vähänäkki: Määrärahan osoittamisesta ns. Salpa-linjan linnoitusketjun kunnostamiseen turistikohteeksi

1272 Vähänäkki ym.: Määrärahan osoittamisesta Veikko Lavi -laulukilpailun järjestämiseen

1273 Vähänäkki: Määrärahan osoittamisesta suomalaisten luonnonkalojen istutuksiin itäisen Suomenlahden rannikkovesiin

1274 Vähänäkki: Määrärahan osoittamisesta Haminan satamaan johtavan syväväylän rakentamiseen

1275 Vähänäkki: Määrärahan osoittamisesta Pyhtään Kaunissaaren reitti- ja vierasvenesataman II rakennusvaiheen toteuttamiseen

1276 Vähänäkki: Määrärahan osoittamisesta Ulko-Tammion saaren ja Kuorsalon saaren laitureiden rakentamiseen

1277 Vähänäkki: Määrärahan osoittamisesta Lupinlahteen johtavan Pappilansalmen perkaamiseen

1278 Vähänäkki: Määrärahan osoittamisesta valtatie n:o 15 perusparantamisen suunnitteluun välillä Kouvola—Kotka

1279 Vähänäkki: Määrärahan osoittamisesta Kannusjärven paikallistien n:o 14675 kunnostamiseen

1280 Vähänäkki: Määrärahan osoittamisesta Muhniemen—Ummeljoen maantien n:o 3543 rakentamiseen

1281 Vähänäkki: Määrärahan osoittamisesta Kotkan—Haminan—Raipon radan rakentamiseen

1282 Vähänäkki: Määrärahan osoittamisesta Haminan—Inkeröisten radan ratapohjan kunnostamiseen ulkoilureitiksi

1283 Vähänäkki: Määrärahan osoittamisesta vaarallisten aineiden säilytysratapihojen rakentamiseen Haminan ja Kotkan satamiin

1284 Vähänäkki: Määrärahan osoittamisesta Haminan ratapihan turvallisuuden parantamiseen

1285 Väistö ym.: Määrärahan osoittamisesta metsätalousyrittäjyyttä edistävään koulutus- ja neuvontahankkeeseen Pohjois-Karjalassa

1286 Väistö ym.: Määrärahan osoittamisesta Suomen Siirtolapuutarhaliiton toiminnan turvaamiseen

1287 Väistö ym.: Määrärahan osoittamisesta pohjavesiselvityksiin Pohjois-Karjalassa

1288 Väistö ym.: Määrärahan osoittamisesta Valkeasuon hyötykäytön tutkimukseen

1289 Zyskowicz ym.: Määrärahan osoittamisesta tuberkuloosia sairastaneiden henkilöiden kuntoutukseen

1290 Zyskowicz: Määrärahan osoittamisesta Suomen ASH ry:n toiminnan tukemiseen

Esitellään:

S.

S.

2) Hallituksen esitys n:o 134 laiksi valtion virkamiesten virantoimituksen ja työntekijöiden työnteon palkattomasta keskeyttämisestä määrääjäksi 2151

3) Hallituksen esitys n:o 135 laiksi kunnan ja kuntainliiton viranhaltijoiden virantoimituksen ja työntekijöiden työnteon palkattomasta keskeyttämisestä määrääjäksi „

4) Hallituksen esitys n:o 127 laiksi maa-seutuelinkeinojen hallinnosta kunnissa 2180

5) Hallituksen esitys n:o 130 laiksi Teollisen Kehitysyhteistyön Rahasto Oy — Fonden för Industriellt Utvecklings-samarbete Ab -nimisestä osakeyhtiöstä annetun lain muuttamisesta „

6) Hallituksen esitys n:o 150 asuntotuotantolain 11 g §:n muuttamisesta „

7) Ed. Lahti-Nuuttilan ym. lakialoite n:o 70 laiksi makeisverolain 5 §:n muuttamisesta „

8) Ed. Drombergin ym. lakialoite n:o 72 laeiksi elinkeinotulon verottamisesta annetun lain sekä tulo- ja varallisuusverolain 149 §:n muuttamisesta 2187

9) Ed. Pelttarin lakialoite n:o 73 laiksi rikoslain 23 luvun 6 §:n muuttamisesta ... 2189

10) Ed. Haaviston lakialoite n:o 74 laeiksi poliisilain 4 ja 5 §:n sekä valtiopäiväjärjestyksen muuttamisesta „

Kolmas käsittely:

11) Ehdotus laiksi rehujen rasva- ja valkuaisverosta annetun lain muuttamisesta.. 2151

Hallituksen esitys n:o 73
Valtiovarainvaliokunnan mietintö n:o 25

12) Ehdotus laiksi öljyjätämaksusta annetun lain 10 §:n muuttamisesta 2152

Hallituksen esitys n:o 74
Valtiovarainvaliokunnan mietintö n:o 26

13) Ehdotus laiksi paineastialain muuttamisesta 2152

Hallituksen esitys n:o 75
Talousvaliokunnan mietintö n:o 10

14) Ehdotus laiksi räjähdysvaarallisista aineista annetun lain muuttamisesta „

Hallituksen esitys n:o 76
Talousvaliokunnan mietintö n:o 11

Toinen käsittely:

15) Ehdotukset laeiksi verojen ja maksujen perimisestä ulosottotoimin annetun lain ja ulosottolain sekä eräiden niihin liittyvien lakien muuttamisesta „

Hallituksen esitys n:o 50
Lakivaliokunnan mietintö n:o 3

16) Ehdotukset laeiksi perintökaaren 5 luvun ja perintökaaren voimaannpanosta annetun lain 6 §:n muuttamisesta 2153

Hallituksen esitys n:o 49
Lakivaliokunnan mietintö n:o 4

17) Ehdotus toisten lisävaltuuksien antamisesta valtioneuvostolle lainanottoon vuoden 1991 aikana „

Hallituksen esitys n:o 99
Valtiovarainvaliokunnan mietintö n:o 32

18) Ehdotus toisten lisävaltuuksien antamisesta asunto-olojen kehittämisrahastolle lainanottoon vuonna 1991 2177

Hallituksen esitys n:o 137
Valtiovarainvaliokunnan mietintö n:o 33

19) Ehdotus laiksi investointivarauslain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta 2178

Hallituksen esitys n:o 79
Valtiovarainvaliokunnan mietintö n:o 29

- 20) Ehdotukset laiksi leimaverolain muuttamisesta 2178
- Hallituksen esitys n:o 80
Lakialoite n:o 62
Toivomusaloitteet n:ot 97 ja 141
Valtiovarainvaliokunnan mietintö n:o 30
- 21) Ehdotus laiksi valtion tulo- ja menoarviosta annetun lain 19 §:n muuttamisesta .. „
- Hallituksen esitys n:o 91
Valtiovarainvaliokunnan mietintö n:o 31
- 22) Ehdotus laiksi rakennushallinnosta 2179
- Hallituksen esitys n:o 68
Hallintovaliokunnan mietintö n:o 4
- 23) Ehdotus laiksi tilastokeskuksesta .. „
- Hallituksen esitys n:o 92
Hallintovaliokunnan mietintö n:o 5
- 24) Ehdotus laiksi teurastetun siipikarjan ja syötävän metsänriistan maastavien nistä annetun lain kumoamisesta „
- Hallituksen esitys n:o 85
Maa- ja metsätalousvaliokunnan mietintö n:o 3
- 25) Ehdotukset laeiksi teknologian kehittämiskeskuksesta annetun lain muuttamisesta ja teollisuussuhteista annetun lain kumoamisesta „
- Hallituksen esitys n:o 121
Talousvaliokunnan mietintö n:o 13
- Pöydällepanoa varten esitellään:
- 26) Perustuslakivaliokunnan mietintö n:o 5 puhemiesneuvoston ehdotuksesta eduskunnan työjärjestyksen muuttamisesta 2189
- 27) Valtiovarainvaliokunnan mietintö n:o 34 hallituksen esityksen johdosta eräiden verotusmenettelyä koskevien säännösten muuttamisesta (HE 113) „
- S. Puhetta johtaa puhemies Suominen.
- Nimenhuudossa merkitään poissa oleviksi edustajat E. Aho, Alaranta, Alho, Aula, Biaudet, Björkenheim, Isohookana-Asunmaa, Jaakonsaari, Juhantalo, Kankaanniemi, Kautto, Laakkonen, Lindroos, Malm, Mattila, Näsi, Paasio, Puisto, Rajamäki, Rauramo, O. Rehn, Seppänen, Toivonen, Uosukainen, Vehkaoja ja Vistbacka.
- Ilmoitusasiat:**
- Lomanpyynnöt**
- Vapautusta eduskuntatyöstä saavat tästä päivästä sairauden takia ed. Alho, virkatehtävien vuoksi edustajat Aula, Juhantalo, Kautto, Seppänen ja Toivonen sekä yksityisasioiden takia edustajat Lindroos ja Malm.
- Kirjalliset kysymykset**
- P u h e m i e s :** Ilmoitetaan, että eduskunnalle ovat, puhemiehelle osoitettuina, saapuneet vastaukset kirjallisiin kysymyksiin n:ot 211, 212, 214, 216, 217, 220, 223—225, 231 ja 240. Nämä kysymykset vastauksineen on nyt jaettu edustajille.
- Perustuslakivaliokunnan mahdollista Eta-sopimusta koskevan hallituksen esityksen johdosta oikeusministeriölle antama lausunto**
- P u h e m i e s :** Ilmoitetaan, että perustuslakivaliokunta on 10 päivänä lokakuuta tänä vuona antanut oikeusministeriölle valtiopäiväjärjestyksen 53 §:n 2 momentissa tarkoitetun lausunnon mahdollista Eta-sopimusta koskevaan hallituksen esitykseen sisältyvistä sellaisista teknisluonteisista ongelmista, joiden ennakollista käsittelyä pidetään tarpeellisenä. Tämä lausunto on nyt jaettu edustajille ja se otetaan valtiopäiväasiakirjoihin.

Päiväjärjestyksessä olevat asiat:**Muutos päiväjärjestykseen**

Puhemies: Päiväjärjestykseen tehdään se muutos, että 1) ja 4)—10) asia käsitellään 25) asian jälkeen.

2) Hallituksen esitys n:o 134 laiksi valtion virkamiesten virantoimituksen ja työntekijöiden työnteon palkattomasta keskeyttämisestä määrääjäksi

Valiokuntaan lähettäminen

Puhemies: Eilen pidetyssä ensimmäisessä varsinaisessa täysistunnossa aloitettiin keskustelu asiasta, ja ed. Urpilainen ehdotti, että asia pantaisiin pöydälle torstaina 31 päivänä loka-kuuta pidettävään täysistuntoon. Asian käsittely keskeytettiin tuolloin.

Kun asiaa ei ole yksimielisesti päätetty lähettää valiokuntaan, asia on jäävä pöydälle. Kehotan seuraavia puhujia käyttämään puheenvuoron pöydällepanon ajasta.

Ed. Tenhiälä: Herra puhemies! Ehdotan, että asia pantaisiin pöydälle eduskunnan seuraavaan täysistuntoon.

Ed. Stenius-Kaukonen: Herra puhemies! Kannatan ed. Urpilaisen ehdotusta, että asia pannaan pöydälle kahden viikon päästä pidettävään täysistuntoon. Tämän asian käsittelyllä ei ole mitään kiirettä.

Ed. Vihriälä: Herra puhemies! Kannatan ed. Tenhiälän tekemää pöydällepanoehdotusta.

Keskustelu pöydällepanosta julistetaan päättyneeksi.

Puhemies: Keskustelussa on ed. Urpilainen ed. Stenius-Kaukonen kannattamana ehdottanut, että asia pantaisiin pöydälle 31 päivänä lokakuuta pidettävään täysistuntoon. Ed. Tenhiälä ed. Vihriälän kannattamana on ehdottanut, että asia pantaisiin pöydälle seuraavaan täysistuntoon.

Selonteko myönnetään oikeaksi.

Äänestys ja päätös:

Ed. Tenhiälän ehdotus ”jaa”, ed. Urpilaisen ehdotus ”ei”.

Puhemies: Äänestyksessä on annettu 104 jaa- ja 65 ei-ääntä, 1 tyhjä; poissa 29. (Koneään. 1)

Eduskunta on hyväksynyt ed. Tenhiälän ehdotuksen.

Asia pannaan pöydälle seuraavaan täysistuntoon.

Poisto päiväjärjestyksestä

Puhemies: Päiväjärjestyksestä poistetaan 3) asia.

11) Ehdotus laiksi rehujen rasva- ja valkuaisverosta annetun lain muuttamisesta

Kolmas käsittely

Hallituksen esitys n:o 73

Valtiovarainvaliokunnan mietintö n:o 25

Puhemies: Ensin sallitaan keskustelu asiasta, minkä jälkeen päätetään kolmannessa käsittelyssä lakiehdotuksesta.

Koska toisessa käsittelyssä päätetty lakiehdotus koskee lisättyä veroa, joka on tarkoitettu kannettavaksi yhtä vuotta pitemmältä ajalta, on lakiehdotus valtiopäiväjärjestyksen 68 §:n 1 momentin mukaan hyväksytty, jos sitä kolmannessa käsittelyssä on kannattanut vähintään 2/3 annetuista äänistä. Muussa tapauksessa lakiehdotus on rauennut ja asia on palautettava valtiovarainvaliokuntaan mainitun pykälän 2 momentissa säädetyssä tarkoituksessa.

Menettelytapa hyväksytään.

Keskustelua ei synny.

Lakiehdotus hyväksytään yksimielisesti.

Lakiehdotuksen kolmas käsittely julistetaan päättyneeksi.

Asia on loppuun käsitelty.

12) Ehdotus laiksi öljyjätämaksusta annetun lain 10 §:n muuttamisesta

Kolmas käsittely

Hallituksen esitys n:o 74

Valtiovarainvaliokunnan mietintö n:o 26

P u h e m i e s: Ensin sallitaan keskustelu asiasta, minkä jälkeen päätetään kolmannessa käsittelyssä lakiehdotuksesta.

Koska toisessa käsittelyssä päätetty lakiehdotus koskee lisättyä veronluonteista maksua, joka on tarkoitettu kannettavaksi yhtä vuotta pitemmältä ajalta, on lakiehdotus valtiopäiväjärjestyksen 68 §:n 1 momentin mukaan hyväksytty, jos sitä kolmannessa käsittelyssä on kannattanut vähintään 2/3 annetuista äänistä. Muussa tapauksessa lakiehdotus on rauennut ja asia on palautettava valtiovarainvaliokuntaan mainitun pykälän 2 momentissa säädettyssä tarkoituksessa.

Menettelytapa hyväksytään.

Keskustelua ei synny.

Lakiehdotus hyväksytään yksimielisesti.

Lakiehdotuksen kolmas käsittely julistetaan päättyneeksi.

Asia on loppuun käsitelty.

13) Ehdotus laiksi paineastialain muuttamisesta

Kolmas käsittely

Hallituksen esitys n:o 75

Talousvaliokunnan mietintö n:o 10

P u h e m i e s: Toisessa käsittelyssä päätetty lakiehdotus voidaan nyt hyväksyä tai hylätä.

Keskustelua ei synny.

Lakiehdotus hyväksytään.

Lakiehdotuksen kolmas käsittely julistetaan päättyneeksi.

Asia on loppuun käsitelty.

14) Ehdotus laiksi räjähdysvaarallisista aineista annetun lain muuttamisesta

Kolmas käsittely

Hallituksen esitys n:o 76

Talousvaliokunnan mietintö n:o 11

P u h e m i e s: Toisessa käsittelyssä päätetty lakiehdotus voidaan nyt hyväksyä tai hylätä.

Keskustelua ei synny.

Lakiehdotus hyväksytään.

Lakiehdotuksen kolmas käsittely julistetaan päättyneeksi.

Asia on loppuun käsitelty.

15) Ehdotukset laeiksi verojen ja maksujen perimisestä ulosottotoimin annetun lain ja ulosottolain sekä eräiden niihin liittyvien lakien muuttamisesta

Toinen käsittely

Hallituksen esitys n:o 50

Lakivaliokunnan mietintö n:o 3

P u h e m i e s: Käsittelyn pohjana on lakivaliokunnan mietintö n:o 3. Ensin sallitaan asiasta yleiskeskustelu, sen jälkeen ryhdytään lakiehdotusten yksityiskohtaiseen käsittelyyn.

Yleiskeskustelua ei synny.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä hyväksytään keskustelutta

ensimmäisen lakiehdotuksen 6, 9 ja 10 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike,

toisen lakiehdotuksen 1 luvun 2 ja 12 § sekä luvun otsikko, 3 luvun 18, 21 ja 38 § sekä luvun otsikko sekä 6 luvun 25 § ja luvun otsikko, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike,

kolmannen lakiehdotuksen 3 ja 4 §, 4 §:n edellä oleva väliotsikko, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike sekä

neljännen lakiehdotuksen 1—3 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike.

Lakiehdotusten toinen käsittely julistetaan päättyneeksi.

16) Ehdotukset laeiksi perintökaaren 5 luvun ja perintökaaren voimaannpanosta annetun lain 6 §:n muuttamisesta

Toinen käsittely
Hallituksen esitys n:o 49
Lakivaliokunnan mietintö n:o 4

P u h e m i e s : Käsittelyn pohjana on lakivaliokunnan mietintö n:o 4. Ensin sallitaan asiasta yleiskeskustelu, sen jälkeen ryhdytään lakiehdotusten yksityiskohtaiseen käsittelyyn.

Yleiskeskustelua ei synny.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä hyväksytään keskustelutta

ensimmäisen lakiehdotuksen 5 luvun 2—4 § ja 5 luvun otsikko, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike sekä

toisen lakiehdotuksen 6 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike.

Lakiehdotusten toinen käsittely julistetaan päättyneeksi.

17) Ehdotus toisten lisävaltuuksien antamisesta valtioneuvostolle lainanottoon vuoden 1991 aikana

Toinen käsittely
Hallituksen esitys n:o 99
Valtiovarainvaliokunnan mietintö n:o 32

P u h e m i e s : Käsittelyn pohjana on valtiovarainvaliokunnan mietintö n:o 32.

Keskustelu:

Ed. S k i n n a r i : Arvoisa puhemies! Tässä hän on sinänsä merkittävään asiakokonaisuuteen liittyvästä asiasta kysymys, kun on kyse lainanottovaltuuksien myöntämisestä valtioneuvostolle eli nykyiselle hallitukselle, joka näyttää ainakin lehtitietojen mukaan julkisuudessa olevan eri mieltä siitä, mitä näillä käytettävissä olevilla rahoilla ja yleensä meidän rahapolitiikallamme pitäisi tehdä.

Mitä tulee nimenomaan lainanottovaltuuksiin, kysymys on aika paljon myös siitä, millä tavoin hallitus suhtautuu devalvaatioon. Ei riitä, että iltapäivälehdissä on riepoteltu ministeri Väyrystä ja pääministeri Ahoa, vaan myös tä-

män päivän Suomenmaan Uutisviikossa todetaan, miten hallituksessa tässä asiassa ollaan käytännössä eri mieltä.

En vastusta näiden lainanottovaltuuksien myöntämistä, mutta toivoisi todellakin, että tämänkin viikon keskustelun aikana hallituksen edustajat olisivat paikalla puolustamassa hallituksen esityksiä kertomalla, mitä näillä rahoilla käytännössä tullaan tekemään. Niin kuin Suomenmaassakin valitellaan, nyt pääministeri on viettämässä lomaa Kannuksessa eikä ole ollut omassa ryhmässäänkään eilen eikä ole ollut täällä.

Sama koskee myös muitten pääluokkien esitelyä. Sosiaali- ja terveysministeriä kaivattiin monena päivänä, mutta häntä ei ole ollut. Käytännössä näyttää kyllä siltä, että eivät ainoastaan pääministeri Aho ja hänen presidenttiehdokkaansa ole asioista eri mieltä vaan hallitus ei näytä pääsevän yksimielisyyteen monissa muissakaan tärkeissä asioissa. Näyttää todellakin siltä, että tämä hallitus on poliittisesti kuollut.

Ed. A i t t o n i e m i : Herra puhemies! Täytyy hiukan koukata tuonne sosialidemokraattien puolelle. En lähde hallitusta kyllä puolustelemaan, mutta haluan todeta, että vaikka vain vasemmistoliitolla julkisissa tiedotusvälineissä näyttää olevan selkeä kanta, myös meillä Suomen maaseudun puolueessa, niin kuin ystävät vasemmalla reunalla tietävät, on ollut selkeä kanta siitä, miten meidän tässä tilanteessa pitäisi toimia.

Sosialidemokraateilla ei ole ollut mitään kantaa siihen, millä tavalla pääsemme taloudellisista vaikeuksista. Ainoastaan teillä esitetään kuntien valtionosuuslainsäädännön muuttamista. Se tuskin Suomea auttaa nykyisessä tilanteessa, jolloin tappiot ovat kymmeniä miljardeja ja kasvavat lisää. Sosialidemokraateille ja ed. Skinnarille haluan sanoa, että olen kuunnellut tarkkaan, mitä ehdotuksia teillä on Suomen talouden parantamiseksi. Ei mitään suoraan sanoen, sen paremmin kuin hallituksella. Ainoastaan vasemmistoliitto ja SMP ovat esittäneet selkeitä näkemyksiä ja saaneet tietysti niistä vihat päälle.

Ed. S k i n n a r i : Herra puhemies! Tämä, mitä ed. Aittoniemi esitti, ei pidä ollenkaan paikkaansa. Viimeksihän me jo ecuratkaisun yhteydessä esitimme, millä tavoin olisi pitänyt siinä yhteydessä Suomen taloutta panna kuntoon. Siinä oli kysymys julkisista investoinneista sekä

kuntien että valtion osalta, asuntotuotannon liikkeellelähdestä, työllisyysmäärärahojen lisäämisestä, niin että ihmisiä ei pidetä työttömänä kotona eli ns. makuuttaminen poistuisi ja tulisi aktiivista työllisyyspolitiikkaa ja samaten myös maahan luotaisiin optimistinen yrittämisen ilma-
piiri.

Tämä Ahon hallitus, jota STK kovasti tukee, on kuin hautajaissaattue, joka kulkee pääministerin johdolla, ja muut veisaavat virttä maakunnan tilaisuuksissa, mutta eivät tule kertomaan tänne, mikä on hallituksen linja näissä tärkeissä kysymyksissä.

Samaten budjetin yhteydessä sosialidemokraatit esittivät ryhmäesityksensä vaihtoehdon siitä, millä tavoin Suomi saadaan nousuun tässä tilanteessa. Osittain hallitus on ottanut tämän asian huomioon, mutta esimerkiksi muutaman miljardin markan leikkauksilla sosiaali- ja terveyspääluokassa hallitus on pysäyttänyt työmarkkinaneuvottelut, koska ei halua antaa palkan-
saajien näkemyksille minkäänlaista arvoa.

Tässä tilanteessa nyt ollaan, että hallitus on täällä pyytämässä lisää lainaa huonoon politiikkaansa.

Ed. Mäki-Hakola: Herra puhemies! Molemmissa ed. Skinnarin puheenvuoroissa on kiinnitetty huomiota taloudelliseen tilanteeseen ja myös Suomen rahapolitiikkaan. Haluan huomauttaa, että se keskustelu, mitä Suomen rahapolitiikasta viime aikoina on käynnistetty, on juuri sitä vahingollista politiikkaa, mitä meidän ei tulisi harjoittaa. Se nimenomaan tulee koitumaan elinkeinoelämälle ja yrityksille varsin kalliksi ja turmiolliseksi.

Haluan todeta, että tänä päivänä Suomen pankkivaltuusmiehet ovat yksimielisesti todenneet, että Suomen talouspolitiikassa ei ole viime aikoina tapahtunut mitään sellaista, mikä aiheuttaisi uudelleenarviointia mm. valuuttakursien osalta. Tämä asia pitäisi vihdoinkin uskoa. On aivan hyödytöntä jatkaa tällaista, sanoisin, lööppikeskustelua ja tehdä Suomen kansantaloudelle vahinkoa näissä asioissa. Meidän tulee pitää tämä asia loppuun käsiteltynä ja rakentaa taloutta sille pohjalle, mikä meillä nyt on.

Ed. Helle: Arvoisa puhemies! Tässä on puheena hallituksen lainanottovaltuudet.

Jo keväällä vasemmistoliiton taholta korostettiin, että tässä tilanteessa tulisi panostaa varoja valikoivaan elvytykseen. Siinä mielessä kaikin paras on tietysti rakentamisen rahoittami-

nen. Olisi toivottavaa, että hallitus myös vihdoinkin tulisi tälle linjalle, jotta saataisiin edes jotain valopilkkuja tähän taloudelliseen tilanteeseen.

Tosiasiahan on ollut se, että hallitus omilla puheillaan ja toimillaan on syventänyt koko ajan lamaa. Nimenomaan psykologiset vaikutukset ovat hallituksen taholta olleet erittäin suuret. Hallituksen teothan ovat olleet lähes olemattomia.

Ecuratkaisu oli tietysti eräs talousratkaisu, mutta oli valitettavaa, että siinä yhteydessä, kun alkukesästä täällä siitä keskusteltiin, kaikki oppositioryhmätkään eivät havainneet, että siinä valittiin tosiasiaa se talouspoliittinen linja, mitä hallitus nyt ajaa. Ainoastaan vasemmistoliitto silloin tätä puolta korosti ja sen takia nimenomaan vastustimme ecusidonnaisuutta sillä valuuttakurssilla, millä se tehtiin. Se oli aivan selvä talouspoliittinen ja poliittinen virhe hallitukselta tuolloin.

Mitä tulee siihen arvosteluun, mitä ed. Skinnari esitti täällä, että ministerit puuttuvat eivätkä ole puolustamassa hallituksen politiikkaa, se on aivan totta. Toisaalta hallituksen politiikkaa on tietysti aika vaikea puolustaakin. Hallituspuolueiden edustajat ovat myös täällä erittäin hiljaa silloin, kun näistä asioista puhutaan, jopa ovat arvostelemassa koko ajan hallitusta. Mutta kun tulee napinpainamisaika, he ovat kuitenkin toista mieltä.

Ed. Aittomäki: Herra puhemies! Vai ei ed. Mäki-Hakola ole havainnut viime aikoina mitään sellaista, mikä antaisi aiheen hallitukselle tiettyihin uudelleenarvioihin. No, jätän sen sikseen. Ehkäpä ed. Mäki-Hakola on lukenut vanhoja lehtiä.

Ed. Skinnarille totean, että äskenen puheenvuoro, joka on jo varmasti häipynyt kaikkien muistista, toisti samaa liturgiaa, samoja asioita, joilla ei ole minkäänlaista merkitystä, samaa liturgiaa juuri kuin kuntien valtionosuuslainsäädäntö. Sen uusimisen pitäisi olla meillä jonkinlainen piristysresepti?

Minä huomautan, että viime keväänä todella tehtiin virheratkaisu ecukytkenän yhteydessä, ja silloin allekirjoittanut ainoana vaati, että pitää devalvoida 6—8 prosenttia samanaikaisesti. Vasemmistoliittokaan ei puhunut silloin devalvaatiosta mitään eikä uskaltanut puhua.

Mutta samanaikaisesti kun meidän taholtamme esitettiin tämä vaihtoehto, joka olisi ollut todella siunaukseksi tälle maalle, sosialidemo-

kraatit sijoittelivat hirttosilmukkaa Ahon hallituksen kaulaan, niin kuin täällä silloin mainitsin, vetämällä maton hallituksen alta, estämällä devalvaation ja viemällä tilanteen siihen, että nyt koko tilanne on sosialidemokraattien ja ammattiyhdistysliikkeen käsissä sisäisen devalvaation kautta. Sen mukana joko eletään tai kuollaan. Näin on tapahtunut, kuten demarit silloin aikaan suunnittelivat.

Ed. L u t t i n e n : Herra puhemies! Ed. Mäki-Hakolan puheenvuoron johdosta on pakko todeta, että kun hän katseli tännepäin ja arvosteli meitä siitä, että vaatisimme valuuttakursseihin muutosta, suunta on väärä.

Muistutan ed. Mäki-Hakolaa siitä, että eilen julkisuudessa olleiden tietojen mukaan hallituksen keskeiset ministerit: pääministeri ja ulkoministeri, olivat kiistelleet siitä, pitääkö devalvoida vai ei. Tällainen kiistely on johtanut siihen, että eilen mm. heliborkorot hyppäsivät ylös, mistä jälleen tavallinen kansa kärsii. Kun hallitus ei tätä edes ymmärrä, että keskinäinen kiistely johtaa taloudessa huomattaviin vaikeuksiin tavallisten ihmisten kannalta, mitä hallitus voi sitten tehdä? Minusta tuntuu siltä, että tämän hallituksen toiminta johtaa umpikujaan ja myöskin lainanottovaltuudet ovat kohta uudella tavalla käsiteltävänämme. Kaikki merkit viittaavat siihen.

Ed. L o u e k o s k i : Herra puhemies! Ed. Aittoniemeltä on jäänyt kyllä huomaamatta pari tärkeää asiaa. Tulo- ja menoarvioesityksen lähetekeskustelussa ryhmäpuheenvuorossamme ja monessa muussakin puheenvuorossa esiteltiin hyvin seikkaperäisesti se ohjelma, millä tavalla Suomen talous on nyt saatavissa nousuun. Minä toistan keskeisiä osia siitä.

Ensinnäkin on saatava aikaan hyvin maltillinen tulopoliittinen sopimus, ja sen takuuksi on saatava hallitus liikkeelle määrätietoisesti estämään kohoavaa hintakehitystä. Hintojen kehitykseen voidaan vaikuttaa avaamalla kilpailua, alentamalla rajasuojaa ja ottamalla siinä esimerkiksi kaksi ihmisten elinkustannuksiin keskeisesti vaikuttavaa ryhmää: elintarvikkeet ja rakennustarvikkeet. Niiden hinnoissa pitää kehityksen kääntyä alaspäin. Se on se osa, mikä hallitukselle tuposopimuksessa kuuluu. Se on niin selvästi täällä monessa yhteydessä esitelty, että ihmettelen, että ed. Aittoniemelle tämä on jäänyt epäselväksi.

Ed. Aittoniemi, toinen asia on se, että eivät

sosialidemokraatit ole olleet estämässä devalvaatiota. Emme ole sitä kyllä kannattaneetkaan. Sen sijaan hallituksen sisällä tämän asian pallottelu, niin kuin eiliset esimerkit osoittavat, on tullut kansantaloudelle niin kalliiksi, että täytyy toivoa näin oppositionkin puolesta, että lopetakaan se palloilu ja tehkää jotakin. Tehkää jotakin asioiden ratkaisemiseksi ja talouden nousuun saamiseksi.

Kun ulkoministeri ja pääministeri ottavat yhteen näin keskeisessä kysymyksessä, kyllä oppositiossa tekee mieli tehdä johtopäätös, että tämä on lopun alkua hallitukselle.

Oikeusministeri P o k k a : Arvoisa herra puhemies! En malta olla puuttumatta ed. Louekosken puheenvuoroon. Tällä kertaa ei ehkä kannata muistuttaa edellisen hallituksen toiminnasta ja ed. Louekosken asemasta siinä hallituksessa ja vastuullisella paikalla maan talouden hoitamisessa.

Sanon vain yksinkertaisesti sen, että käsittääkseni myöskin opposition puolella tajutaan tilanne: Jos aiomme saada maan talouden nousuun, täytyy löytyä yhteisymmärrystä sekä eduskunnasta että työmarkkinoilta. Hallitus on tehnyt voitavansa, ja vakuutan kyllä, että hallituksella on hyvin yksimielinen linja ollut, miten me toimimme.

Mitä tulee takeisiin, joita ed. Louekoski perää hallitukselta, niin valitettavasti tällä hetkellä maan taloudellinen tilanne on semmoinen, että ei ole rahaa jaettavaksi työmarkkinapöydille, kuten aikaisemmin ehkä on totuttu tekemään. Sen sijaan kilpailun edistämisestä vain kertoa, että tänään eduskuntaan lähti presidentin esittelystä hyvin laaja kilpailulainsäädännön uudistus. Toivottavasti se aikanaan vie pelisääntöjä siihen suuntaan, että kilpailua tulee ja hinnat tätä kautta alenevat.

Ed. P. L e p p ä n e n : Arvoisa puhemies! Ed. Mäki-Hakola peräankuulutti sitä, että keskustelua pitäisi jarrutella, koska se vahingoittaa meidän talouselämäämme. On aika ihmeellistä, jos ei vapaassa Suomessa saa enää keskustella asioista. Mutta vielä ihmeellisempää on se, että jos hallituspuolueet ovat huolissaan huononevasta tilanteesta, miksi hallitus ei ryhdy toimenpiteisiin. Reilu kaksi kuukautta on odoteltu, että hallitus ja työnantajataho peräntyisivät huonoista esityksistään. Sitä ammattiyhdistysliike on nyt odottanut. Mutta hallitus vaan odottaa ja lomailee tälläkin hetkellä pääministerin voimin.

Hallitus on monissa säästölakiesityksissään lähtenyt siitä, että aiotaan estää ihmisten työnteke. Se on aika outoa. Kun pitäisi mennä eteenpäin, tehdä työtä ja saada maa nousuun, niin estetään ihmisiltä työnteke, joka on perusedellytys asiassa. Se ei korjaannu sillä, että ihmisten työnteke estetään. Nyt ed. Mäki-Hakola peräänkuuluttaa, että jopa talouspoliittinen keskustelu pitäisi estää maassa. Jos hallitus tosiaan näin rappiolla on, ehkä on parasta sitten mennä Koiviston juttusille ja pyytää, että rakennetaan maahan sellainen hallitus, joka pystyy edes keskustelemaan asioista.

Ed. Skinnari: Herra puhemies! Sehän on totta, että hallitus on poliittisesti kuollut ja enää vain loppukorahdusta vailla. Nyt on vain nähtävä, millä tavalla se haluaa kuolemansa tehdä. Toivottavasti edes se tapahtuu kunniaakkaalla tavalla, koska mitään muuta kunniallista ei ole ollut. (Ed. Tuomioja: Se on poliittisesti elossa, mutta aivokuollut!) — Saattaa olla, että se on jo pitkään ollut aivokuollut.

Mitä tulee ecuratkaisuun, niin sehän ei yksistään ole pakottanut millään tavoin hallitusta valitsemaan tämän tyyppistä talouspoliittista linjaa. Hallitus on STK:n painostuksesta ja kokemattomuuttaan suostunut kaikkeen, mitä STK on esittänyt. (Ed. Stenius-Kaukonen: Suomen Pankki on aika oleellinen myös!) Tässä mielessä juuri se, että näiden muutamien miljardien tähden, jotka ovat kynnyskysymyksiä ja tasapainotettavissa budjetin sisälläkin, hallitus on viivyttänyt tahallisesti tulopoliittisia neuvotteluja. Se on ärsyttänyt tarpeettomasti suomalaista ammattiyhdistysliikettä, mikä ei millään tavoin liity ecuratkaisuun. Ei EY:n taholta eikä ecuratkaisun johdosta ole mistään esitetty, että nyt täytyy korottaa palkansaajien työttömyyskassamaksua 5 prosentista 15:een. Kyllä tämä on täysin omatekoista, STK:ssa ideoitua asiaa, johon hallitus kokemattomuuttaan ja taitamattomuuttaan on suostunut ja koettaa nyt pakottaa suomalaisen ammattiyhdistysliikkeen polvilleen. Tässä mielessä tilanne on hallitukselle täysin hallitsematon.

Suomenmaassa tänään uutissivulla 3 todetaan, että ministeri Värynen esitti laajemminkin huolensa keskustan tilanteesta. Todetaan myös, että tuloneuvottelujen pitkittyminen koettelee myös keskustan eduskuntaryhmän kärsivällisyyttä. Ihmetellään, missä pääministeri oikein on.

Ed. Mäki-Hakola: Herra puhemies! Ensiksi totean, että puhuja ei suinkaan halua estää kenenkään puhetta: jokainen saakoon puhua. On kyse vain siitä, mitä puheet kulloinkin aiheuttavat. Ei voi olla epätietoisuutta siitä, mitä tämän päivän lehtien otsikot merkitsevät päivän markkinakoroissa ja mitä ne merkitsevät myös Suomen valuuttavarannolle. Voisi odottaa, että mitä arvovaltaisemmalta taholta puheenvuoroja käytetään, sitä tarkemmin harkittaisiin, mitä sanotaan, koska näyttää siltä, että rahapolitiikkamme on varsin herkässä vaiheessa, jopa niin, että jo Suomen pankkivaltuusmiesten kokoontumisaika herättää hermostumista markkinakoroissa.

Mitä pitäisi tehdä?

Ensiksikin haluan todeta, että nimenomaan lainanottovaltuuksien määrä osoittaa sen, että meillä eivät asiat rakenteellisesti ole kunnossa. Ei markan arvon muuttaminen muuta mitään. Jos me emme ole markkinataloudessa, niin kuin pitäisi olla, niin mahdollinen kurssien muutos tulee hyvin nopeasti takaisin korvatuksi. Siis meillä ovat osittain säädeltyjä hinnat ja palkat. Ne saavat joustaa vain yhteen suuntaan. On aivan varmaa, että kun taloudellinen tilanne heilahtaa noususta taantumaan, ja kun kerran säätelylait eivät anna myöten joustaa, niin meillä tulee pää vetävän käteen. Se on tulossa tosi karmealla tavalla esiin. Se tulee esiin nimenomaan ensi vuoden tulo- ja menoarvion vajauksellisuutena.

On vaikea kuvitella, minkälaisessa tilanteessa me vuoden kuluttua olemme, jollemme me saa tasapainoa syntymään. Meidän velkamäärämme tulee kasvamaan vielä enemmän ja me joudumme kansantaloudesta yhä suuremman osan siirtämään korkoina vieraiden kansantalouksien hyväksi.

Mitä siis pitäisi tehdä? Meidän pitäisi purkaa näitä säätelylakeja. On aivan hyvä, niin kuin ministeri Pokka täällä totesi, että annetaan tehokas kilpailulainsäädäntö. Täytyy vain toivoa, että se toimii.

Toinen asia on, että työmarkkinajärjestöjen täytyy ottaa järki käteen ja katsoa, onko lainsäädännössä jotain muuttamista, niin että saadaan järkeviä tulopoliittisia ratkaisuja aikaan.

Kolmanneksi, tässä minä katson tietysti sosialidemokraatteihin ja oppositioon, meidän on välttämättä saatava nämä budjettilait lävitse, ja tietysti hallitusryhmät odottavat oppositiolta tukea näissä kysymyksissä. Se on kolmas asia.

Sanoisin, että tilanne kokonaisuudessaan on sellainen, että me tarvitsisi merkin. Elinkeinoelämä, yrittäjät ja talouselämä tarvitsisivat jonkun merkin, että luotetaan niihin ratkaisuihin, joita ollaan tekemässä, niin että alkaa kehittyä myönteinen usko tulevaisuuteen. Hyvin paljon on kiinni siitä, että meillä vallitsee henkinen lama. Kukaan ei uskalla lähteä matkaan, ja kaikki odottavat toinen toistaan. Tällaista merkkiä me odotamme.

Kun äsken kritisoin tätä keskustelua, niin täytyy sanoa, että jos todella merkittävimmät ministerit julkisuudessa ottelevat siitä perusasiasta, mitä pitäisi tehdä, niin on aivan varmaa, että elinkeinoelämä suhtautuu varsin varoen tähän asiaan. En suinkaan osoittanut sormella demareita tästä keskustelusta. Täytyy sanoa, että sosialidemokraatit ovat olleet päätetyn valuuttakurssipolitiikan takana, ja ovat edelleenkin. Mutta keskusteluhan alkoi nimenomaan ed. Skinnarin huomautuksesta, että asiat eivät ole kunnossa. Tässä mielessä katson edelleenkin ed. Skinnarin suuntaan.

Todella asian ydin on eiliset keskustelut ja siitä seurannut tämän päivän lehtidebatti. Todella me olemme nyt näissä kuvioissa. Me aiomme edetä tällä valuuttakurssipolitiikalla, ja Suomen pankkivaltuusmiehet tänä päivänä halusivat nimenomaan todeta sen ja samalla sitä hätäntyneisyyttä ja hälyä, mikä tänä päivänä kentällä on, laannuttaa tällaisella kannanotolla.

Ed. L i i k k a n e n : Arvoisa puhemies! Minä olen täällä tyrmistyneenä kuunnellut edustajien Skinnarin ja Louekosken puheenvuoroja siitä, että Ahon hallitus olisi syyppä kaikkeen talouspoliittiseen saamattomuuteen. Minun mielestäni edellisen hallituksen olisi pitänyt ryhtyä kiireesti jo vuosia sitten toimenpiteisiin maan talouspolitiikan elvyttämiseksi. Meillä on todella vain kiihdytetty erilaisia toimintoja, laajennettu niitä, satsattu tuottamattomaan toimintaan ja tällä tavalla lisätty valtion menoja.

Minun mielestäni vasemmiston ja koko opposition tulisi kiireen vilkkaa keskittää päätarmonsa siihen, että tähän maahan saataisiin tuporatkaisu. Joka viikko tässä maassa menetetään noin miljardi markkaa siksi, että tuporatkaisua ei synny, ja samalla maahan tulee yhä enemmän työttömiä. Markkinakorot pysyvät korkealla, ja jos tammöistä menoa jatkuu, niin todella kukaan ei pysty enää hallitsemaan tätä tilannetta. (Ed. Gustafsson: Pääministeri Ahosta se on kiinni!)

Te puhuitte vielä Suomen keskustan sisäisen tilan rauhattomuudesta. Voin vakuuttaa oppositiolle, että Suomen keskusta on tällä hetkellä yhtenäisempi kuin pitkiin aikoihin. Kertokoot lehdet mitä tahansa, mutta uskon ja tiedän, että näin on asianlaita. Pyydän todella rakentavaa yhteistyötä eikä pelkästään haukkuja Ahon hallitukselle, joka ei puolessa vuodessa ole millään voinut korjata niitä aukkoja ja puutteita, joita edellinen hallitus on tehnyt.

Ed. S-L. A n t t i l a : Arvoisa puhemies! Ed. Louekosken täällä käyttämän puheenvuoron johdosta haluan todeta, että olen hänen kanssaan siitä samaa mieltä, että nyt pitäisi jotakin tehdä. Me olemme kesäkuusta saakka odottaneet, että maahan syntyy yhteiskuntasopimus, ja sen syntyminen toki olisi äärettömän tärkeä asia. Mutta jos todella maanantain jälkeen tilanne on se, että sitä ei synny, niin silloin minusta hallituksen on aika tehdä oikeat johtopäätökset eli rakentaa se vaihtoehtoinen malli, joka tietäakseni hallituksen piirissä on jo varsin pitkään ollut valmisteltavana. Nyt ei ole enää aikaa odottaa.

Ed. Louekoskelle haluaisin lisäksi muistuttaa myös siitä, että meidän elämme edelleen sinipuhallituksen laatiman budjetin vuotta. Se budjetti jos mikä on rakennettu todelliselle valHEELLE: 20 miljardin markan menojen kasvu ja 40 miljardin markan aukko tuloissa. Tätä sopisi sosialidemokraattien aina välillä muistella, että nyt eletään juuri sitä budjettivuotta, ed. Louekoski ja sosialidemokraatit, jota te olette itse olleet hallituksesta käsin rakentamassa. Yrittäkää edes korjata tilannetta ja olla siinä tukemassa.

Ed. H e l l e : Arvoisa puhemies! Pyysin puheenvuoron silloin, kun ministeri Pokka puhui. Olin todennut hänelle, mutta voin todeta tässä muullekin seurakunnalle, että ministeri Pokka on kyllä toiminut omalla hallintoalallaan hyvin ja mm. pyrkinyt omalta osaltaan nostamaan eduskunnan arvostusta. Minä toivoisin, että ministeri Pokka toimisi myös siihen suuntaan, että hallituksen ministerit arvostaisivat eduskuntaa niin, että olisivat edes silloin paikalla, kun heidän hallinnonalansa asioista täällä puhutaan. Mutta ainakaan tämä ei näköjään ole sitä uutta poliittista kulttuuria, mitä hallitus alkuvaiheessaan lupasi.

Mitä siihen tulee, että esimerkiksi ed. Mäki-Hakola täällä toivoo, että budjettilait saataisiin opposition voimin läpi, me olemme hyvin selkeästi sanoneet, että me emme voi hyväksyä sitä,

että hallitus lähtee ottamaan kaikkein heikotuloisimmilta ihmisiltä ns. säästölakeja voimin.

Toisaalta hallituspuolueet, etenkin kokoomus, eivät ole valmiita ottamaan suurituloisilta yhtään mitään. Hallitus kieltäytyy edes keskustelemasta, että voitaisiin verotuksella edes pikkuisen nipistää suurituloisimmilta, jotka viime vuosina ovat mm. tulopoliittisissa ratkaisuissa saaneet suurimman osan ja kaiken lisäksi suurimmat verohelpotukset. Mutta sitä vastuuta, mitä te perätte, te perätte ainoastaan niiltä, joilla asiat ovat huonosti. Ette niiltä, joilla olisi varaa kantaa vastuuta ja joilla kaiken lisäksi on myös ollut sormensa pelissä siinä, että tilanne on johdettu siihen, missä nyt olemme.

Ed. H ä m ä l ä i n e n : Herra puhemies! Pankkivaltuusmiesten puheenjohtaja ed. Mäki-Hakola on oikeassa siinä, että valuuttakurssipolitiikalla inttäminen hyödyttää vain keinottelijaita, niin kotimaisia kuin ulkomaisiakin spekulantteja. Se on tavattoman epäisänmaallinen teko nykytilanteessa. Ed. Mäki-Hakola oli myös aivan oikeassa siinä, kun hän viittasi tämän päivän lehtiotsikoihin spekulatiiviseen yhteydessä.

Minusta on pääasian ohittamista, kun vedotaan opposition lojaalisuuteen ja työmarkkinajärjestöjen isänmaalliseen mielenlaatuun. Pitäisi muistaa, että hallitukselle on annettu valta ja velvollisuus toimia, mutta siltä puuttuu toimintakyky.

Meillä ei ole ollut tilaisuutta käydä katsomassa keskustan kammareissa sisäistä keskustelua. Jos meille sanotaan, että yhteistyökykyä on olemassa, mitä meidän pitäisi toisaalta sanoa siitä, että hallituksen ulkoministeri julkisissa tiedotusvälineissä kaiken hälyn syyksi sanoo, että ehkä me emme sitten ole riittävän paljon keskustelleet yhdessä talouspoliittisesta tilanteesta? Mielestäni olisi ollut aika keskustella ja nyt ennen kaikkea olisi jo aika toimenpiteisiin.

Ed. K e m p p a i n e n : Herra puhemies! Mielestäni on noussut esiin kolme kysymystä opposition taholta. Ensinnäkin: Mikä keskustelu on devalvaatiokeskustelu? Toinen kysymys on: Kuka aiheuttaa esiintymisellään epävarmuutta nykyisessä talouspoliittisessa tilanteesta? Kolmas kysymys on: Kuka on viivyttänyt tuporatkaisua?

Ensimmäiseen kysymykseen sanon keskustan ryhmäkokouksessa olleena, että siellä esitettiin vain erittäin voimakas huoli tämänhetkisestä tilanteesta. Jos joku tekee siitä sellaiset johtopäät-

tökset, että keskustan ryhmä ja ministeriryhmä olisi erimielinen, ei se toki ole meidän symme, se on jonkun muun syy. Ei tilanne siitä muutu, että huoli esitetään ryhmäkokouksessa: jotakin tarvitsisi tehdä. Valitettavasti on tehtävä muualla kuin siellä, mihin sen kokouksen päätösvalta riittää. Vastuu on selvästi nyt tupopöydässä ja säästölakeissa, ja sieltä epävarmuus syntyy.

Kuka aiheuttaa epävarmuutta ja mahdollisesti parin päivän aikaiset tapahtumat? Helibor nousi ennen, se oli jo eilen noussut ennen kuin mitään uutisia oli tehty. Nimenomaan tupon odottaminen on se, mikä tämän hermostumisen tekee.

Mitä tulee tupon viivyttämiseen, molemmilta tahoilta on useaan kertaan sanottu, että hallituksen ei pidä sotkeutua niihin asioihin, joissa joko se ei ole asiantuntija tai jotka eivät sille kuulu. Nimenomaan sillä tavalla on estetty asiaa.

Entiselle ministerille Louekoskelle sanon, että turha nykyistä hallitusta kilpailulainsäädännön puutteista on syyttää. Neljä vuotta oli esimerkiksi keskustan poissa ollessa aikaa sitä tehdä, ei nyt ole sen kiireemmin voitu tehdä. Olen myös samaa mieltä kuin ed. S-L. Anttila, että tänä vuonna eletään sosialidemokraattisen valtiovainministerin rakentamaa budjettia.

Ed. U k k o l a : Arvoisa puhemies! Ed. Mäki-Hakolalle pankkivaltuusmiesten puheenjohtajana voisi sanoa, että vaikka eduskunnan pankkivaltuusmiehet miten useasti päättäisivät, että edetään nykyisellä valuuttakurssipolitiikalla, kuka siihen enää voi usko. Syynä ei ole tupo eikä syynä ole se, että oppositio vastustaa hallituksen säästölakeja. Syynä on yksinkertaisesti hallituksen sisäinen kyvyttömyys pysyä omalla valitsemallaan linjalla. Tämän hallituksen toimintakykyyn ja mahdollisuuksiin hallituksen ulkopuolella ei usko enää kukaan, eikä siihen taideta uskoa edes hallituksen sisällä.

Toinen asia on, että jokainen järjevä ihminen näkee, mikä on syynä siihen peliin, joka hallituksen sisäisestä kehityksestä ilmenee. SDP on saamassa itselleen uuden puheenjohtajan ja toisenlaisen kurssin. Hallituksessa on Väyrykselle kilpailevia presidenttiehdokkaita, jotka on saatava syrjään. Kokoomus on heitettävä ulos ja Salolainen sitä myöten. Tämä on Väyryksen taktiikka, ja tämä on Väyryksen hallitusta horjuttavan politiikan taustalla.

Ed. S a a r i : Herra puhemies! Olenko oikeassa, että käsittelyssä on tällä hetkellä päiväjärjes-

tyksen 17) asia eli ehdotus toisten lisävaltuuksien antamisesta valtioneuvostolle lainanottoon vuoden 1991 aikana? Keskustelun sisällöstä sitä kuunnellessa ei olisi voinut yhtäkkiä arvata, että tällaista asiaa käsitellään.

Ed. Skinnari, joka keskustelun salissa käynnisti, teki mahdollottoman taitavan vedon poliittisesti kääntäen keskustelun pois varsinaisesta asiasta, joka on käsittelyssä, kääntäessään sen tämänhetkisiin valuuttakurssikeskusteluihin ja tulevaisuuden talouspolitiikan ongelmiin.

Nythän käsitellään asiaa, jonka olisi pitänyt olla täysin tiedossa jo ed. Skinnarin omilla puoluetovereilla, kun olitte rakentamassa kuluvan vuoden budjettia, josta ed. Skinnarin puoluetoveri, valtiovarainministeri, vielä viime syksynä kertoi salissa, että se budjetti on 4 miljardia markkaa ylijäämäinen. Silloin olisi kuitenkin pitänyt olla jo nähtävissä, mihin talouselämä on kulkemassa edellisen hallituksen politiikan seurauksena. Kaikki talouselämän kehityskäyrät kääntyivät jo runsas vuosi sitten, kesällä 1990, jyrkkään laskuun. Teollisuustuotannon volyymin kuvaavat käyrät ovat olleet suurin piirtein suoraan alaspäin jo yli vuoden ajan ja työttömyyden kasvukäyrät yhtä suoraan ylöspäin.

On vain kysymys siitä, että nyt ei ole mitään muuta mahdollisuutta kuin paikata edellisen hallituksen täysin virheelliselle pohjalle rakennutta budjettia. (Vasemmalta: Uusimalla virhe?) — Ei vaan ottamalla lainaa, koska pakko on maksaa, valtion on pakko huolehtia niistä velvoitteistaan, joita sillä tämän vuoden budjetin mukaan on. Mutta kun sen sekä tulo- että menopuoli ovat täydellisesti pettäneet, ei ole mitään mahdollisuutta kuin ottaa lisää lainaa. — Tulevalla valuuttakurssi- tai talouspolitiikalla ei ole mitään tekemistä tämän asian kanssa. Vasta ensi vuoteen, kun eletään tämän hallituksen budjettivuotta, voidaan tavalla tai toisella vaikuttaa tämänhetkisellä ja tulevalla talouspolitiikalla.

On tietenkin poliittisesti taitavaa kääntää tämänhetkinen keskustelu pois tästä tosiasiasta, mutta koko kansakunnan kannalta on todella ongelmallista ja surullista se, että sellainen vastuullinen puolue kuin sosialidemokraattinen puolue on valinnut tällaisen poltetun maan taktiikan.

On väärin väittää, että olisi hallituksen syy, että tuporatkaisua ei ole syntynyt. Syy on poliittinen ja johtuu siitä, että sosialidemokraatit ovat valinneet nyt sellaisen poltetun maan taktiikan,

että maan asiat halutaan saattaa totaaliseen umpikujaan.

Ed. Andersson: Arvoisa puhemies, herr talman! Minäkin pyysin vastauspuheenvuoron, mutta käytän sen nyt korokkeelta, jos menee yli kaksi minuuttia.

Mielestäni on vähän outoa, että ed. Saari nyt haukkuu edellistä hallitusta, niin kuin Ahon hallitus ei olisi lainkaan vastuussa, ei olisi mikään hallitus tässä maassa.

Moni on sanonut, että tuporatkaisu pitäisi saada ja sitä ei ole saatu ja että se olisi opposition vika. Kuitenkin muistutan, että samalla, kun hallitus on puhunut, että tuporatkaisu pitäisi saada aikaan, on koko ajan toimittu sillä tavalla, että ei tällaista tuporatkaisua varmaan synny. Siis koko STK:n haukkalinja on ollut aivan ällistyttävä, se on tuonut sellaisia vaatimuksia pöytään, jotka romuttavat koko ay-liikkeen olemassaolon oikeuden. Vielä viikko sitten Financial Times -lehdessä siteerattiin, miten meidän oma valtiovarainministerimme oli analysoinut taloustilannetta. Hän oli sanonut, että syy siihen, että Suomi on taloudellisissa vaikeuksissa, on ammattiyhdistysliikkeen toiminnassa. Tämä oli meidän valtiovarainministerimme hyvin yksioikoinen analyysi, joka maailmalle meni tällaisena totuutena.

On turha edes toistaa kaikkia niitä hyökkäyksiä, joita valtiovarainministeri etunenässä on suorittanut ay-liikkeen suuntaan. Joka toinen päivä on isketty tikari selkään, joka toinen päivä sanottu, että halutaan yhteiskuntasopimus. Ei näin mitään yhteiskuntasopimusta synny.

Ed. Häki-Hakolan analyysi oli mielestäni hyvin yksioikoinen, jos ajattelee, että hän on kuitenkin pankkivaltuusmiesten puheenjohtaja. Hän sanoi, että ensi vuoden budjetin tulovaje on suuri ja se pitäisi jollakin tavalla peittää. Jos katsoo, mistä tulovaje syntyy ensin vuoden budjetissa, voi sanoa, että 7 miljardia syntyy siitä, että liikevaihtovero poistetaan yritysten kone- ja laitehankinnoista. Se on siis ensi vuoden budjetissa 7 miljardin aukko, joka pitää rahoittaa. Edelleen 6,5 miljardia syntyy siitä, että työnantajilta alennetaan sairausvakuutus- ja kansaneläkemaksuja. Siinä on jo 13,5 miljardia. Yhtiöverotus alennetaan 24:stä 19 prosenttiin, se tekee noin 400 miljoonaa tulovajetta ensi vuoden budjettiin, ja suurituloisten verohelpotukset verrattuna jo vuoden 1989 tasoon tekevät jo noin 6 miljardin tulovajeen budjettiin. Tässä tilanteessa sitten halutaan 5—6 miljardia säästää sillä taval-

la, että otetaan pienituloisilta, eläkeläisiltä, pitkäaikaissairailta, lapsiperheiltä ja opiskelijoilta rahaa. Tämä on mielestäni täysin käsittämätön linja, jota eritoten kokoomus ajaa.

Tässä on ajatus, että päästäisiin lamasta sillä tavalla, että supistetaan toimintoja, että lomautetaan ihmisiä. Sixten Korkman on itse Postipankin lehdessä sanonut, että muuten voitaisiin elvyttää mutta elvytyksellä on se vika, että se vähentää työttömyyttä. Näin Korkmanin artikkelissa luki. Se oli harvinaisen rehellinen artikkeli, enkä Korkmania syytä tästä. Se oli vain selkopuhetta, ja siinä selostettiin sitä linjaa, jonka hallitus on valinnut omaksi linjakseen. Siihen sisältyy suurtyöttömyys, deflatorinen kehitys. Siihen sisältyy se, että ihmisten ja kotitalouksien ostovoima koko ajan heikkenee. Joudutaan hyvin pahaan ja ikävään alaspäin menevään spiraaliin. Kun ostovoima vähenee, kysyntä vähenee, kotimainen tuotanto hidastuu, eli ollaan hyvin pahassa kierteessä. Tämä analyysi on saman tyyppinen kuin se, minkä mm. Työväen taloudellinen tutkimuslaitos on hyvin seikkaperäisesti tuonut esiin. Tässä tilanteessa ei auta mikään muu kuin saada pyörät pyörimään ja toiminta elpymään. Deflatorinen linja, jota hallitus nyt itsepintaisesti vetää, vie meidät todella tuhon partaalle. Sen hinta on erittäin korkea, kuten jokainen tietää.

Ed. Ollila: Herra puhemies! On tietysti hyvä asia, että sosiaalidemokraattinen puolue ja eduskuntaryhmä, joka on tunnetusti itse hyvin selkiintyneessä ja vakaassa tilassa, arvostelee muiden puolueiden sisäisiä ristiriitaisuuksia. Heillä on siihen varaa aivan samoin kuin luonnollisesti liberaalien Tuulikki Ukkolalla. Heilläkään tuskin suurempia sisäisiä ristiriitoja on.

Ed. Mäki-Hakolan puheenvuoro oli hyvin tervetullutta talouspoliittista ruisleipää tässä tilanteessa, koska kyllä tosiasia on se, että Suomen talouspoliittinen uskottavuus on heikentynyt toisaalta työmarkkinoiden epävarmuuden ja toisaalta valtion tulo- ja menoarvion tilanteen keskeneräisyyden johdosta. Kaikki tällaiset skinarimaiset puheenvuorot ovat omalta osaltaan nostamassa korkotasoa. Hallituksen on pidettävä kaikin keinoin tässä tilanteessa kiinni uskotavuudestaan. Eikä siihen sovi esimerkiksi keskeisen ministeriön kansliapäällikön yhtyminen devalvaatiokuoroon, kuten kansliapäällikkö Wahlroos on julkisuudessa tehnyt.

Herra puhemies! Kun täällä on puhuttu suiden tukkimisesta, ilmoittaudun suun tukkijaksi

ja totean, että hallituksen talouspoliittisen uskotavuuden nimissä kansliapäällikkö Wahlroosin vapauttamiseksi tehtävistään on riittävästi perusteita.

Ed. Lahti-Nuuttila: Arvoisa puhemies! Minäkin pyysin vastauspuheenvuoroja ed. Liikkasen ja ed. Mäki-Hakolan puheenvuoroihin, mutta tämä uusi käytäntö, mikä sinänsä ei tietysti ole huono, että annetaan varsinainen puheenvuoro, edellyttää puhujakorokkeelle tuloa ja vastaamista täältä.

Ed. Liikkanen valitteli hallituksen voimattomuutta mutta myös toimetttömyyttä ja sitä, niin kuin keskustalaiset ovat koko ajan tehneet, että kaikki syy olisi edellisessä hallituksessa. Jos ja kun me olemme rehellisiä, kai meidän on myönnettävä se, että hallituksella on ollut aikaa toimia jo puolisen vuotta. Me voimme todeta, että se ei ole todellakaan saanut mitään aikaan, ei edes yhteiskuntasopimuksen rakentavia aineksia sillä tavalla, että tuporatkaisu voisi edetä huomattavasti nopeammin kuin tähän mennessä on tapahtunut.

Jos katselemme ja tarkastelemme historian kulkua, meidän on syytä muistaa, että lähes yhtä vaikeissa tilanteissa moni muu hallitus on paljon nopeammin päässyt tehokkaaseen työskenteelyyn, tarttunut asioiden kulkuun ja vaikuttanut siihen, että pyörät ovat maassa läheneet pyörimään. Ed. Mäki-Hakola pyrki analysoimaan varsin monipuolisesti sitä, mitä pitäisi nyt tehdä. Hän vastasikin tähän kysymykseen suunnaten vastaukset erityisesti kolmelle taholle. Rivien välistä oli kuitenkin selvästi havaittavissa, että ed. Mäki-Hakola, vaikka jätti suuntaamatta kysymyksen hallitukselle, arvosteli hyvin voimakkaasti tätä hallitusta tekemättömyydestä ja aikaansaamattomuudesta. Mielestäni se oli varsin rehellistä puhetta.

On todella kummastuttavaa se, että jokaisessa ongelman ratkonnassaan tämä hallitus ja sen kannattajat vierittävät aina vastuuta edelliselle hallitukselle ja edelliselle eduskunnalle. Korostan vielä sitä, että tämä hallitus on voinut jo toimia puolisen vuotta ja maan asiat ovat todella menneet aina vain enemmän sekaisin.

Samalla haluan korostaa ed. Anderssonin puheenvuorossaan esille ottamia asioita. Todella tämä hallitus toimii myös sillä tavalla, että se hyvin määrätietoisin toimenpitein vähentää valtion tulokertymää ja siirtää hankaluuksia ja kurjistumista vähäosaiselle kansanosalle.

Ed. S a v o l a i n e n : Arvoisa puhemies! Olen pyytänyt puheenvuoron sen jälkeen, kun edustajat S-L. Anttila, Liikkanen ja Saari kaatoivat kaiken maan talouden tämänhetkisen umpikujan edellisen hallituksen ja sen rakentaman budjetin syyksi.

Ensinnäkin on muistettava se, että edellinen hallitus on saanut palautteen keväällä vaaleissa ja se palaute ei ollut kovin myönteinen. Keskusta sai kansan kannatuksen vaihtoehtolupauksillansa, ja sitä vaihtoehtoaikaa me nyt elämme. Keskusta on luvannut hoitaa maan asiat kuntoon ja me olemme tässä pisteessä.

Miten keskusta käyttäytyi viime syksynä, kun tässä talossa käsiteltiin budjettia? Minä pyydän, että ed. S-L. Anttila laskee edes omien rahaloitteittensa vaikutuksen budjettiin ja samantien laskee myös keskustan muutospaineet budjettiin, paljonko ne olivat viime syksynä. (Vasemmalta: 8 miljardia!) — Niin, 8 miljardia. — Eli jos keskustan edustaja epäili eilen opposition täyttäneen mielenterveyttä, niin jotenkin tulee mieleen myös muistinmenetyksen kohta tässä asiassa.

Miten ministeri Pekkarinen käyttäytyi tullessaan ministeriksi välittömästi 80 miljoonan kohdalla jakaessaan niitä harkinnanvaraisia rahoja maailmalle? Ei kovin järkevästi valtiontalouden kannalta. Ei liene opposition syytä se, että ministerit Aho ja Väyrynen ovat tällä hetkellä eri mieltä devalvaatiosta. Eikä liene opposition syytä kaikesta sekään, että devalvaation toivossa maasta on viety rahaa useita kymmeniä miljardeja markkoja ulos. Eli jonkin tasoinen perusrehellisyys kuitenkin tässä asiassa voisi olla, kun sitä täällä käsitellään.

Ed. A i t t o n i e m i : Herra puhemies! Ne lainanottovaltuudet, joita ollaan antamassa, en katsonut paperista tarkkaan, ovat 10 — 11 miljardin markan luokkaa. Ensi vuonna budjetin mukaan otetaan lisää nettolainaa 33 miljardia markkaa. Me tiedämme varsin hyvin, että se ei riitä nykyisellä menolla ensi vuoden valtion menojen kattamiseen, vaan siihen joudutaan ottamaan ensi vuonna lisäbudjettien yhteydessä vielä 10 miljardia markkaa lisää. Jos tilannetta ei saada muuttumaan, vuonna 1993 otetaan 60 miljardia markkaa lainaa, jos jostakin saadaan. Jos ei saada, joudutaan veronkorotuksiin, mutta mistä niitä veroja saadaan, kun ei ole tulojakaan? Tämä on tämänhetkinen tilanne, ja siitä ei pääse mihinkään.

Täällä on sanottu, että ei pitäisi puhua. Minä

sanon niin kuin tuo huonompi Liikanen Forssasta joskus laulussaan, että ”oisko pariin juttuun mahdollista oikaisua saada, ei kai minun jutut hallitusta kaada”. Näin ollen minä vain vapaasti puhua. Minun takiani eivät heliborkorot nouse. Se on siinä mielessä onnellinen asema. (Naurua)

Mutta voin sanoa omasta näkemyksestäni, kun täällä on puhuttu Wahlroosin erottamisesta, että se instanssi, joka on vastuussa koko tilanteesta vuodesta 1986 eteenpäin, on Suomen Pankki johtajineen ja siellä pitäisi tehdä tänä päivänä suuri puhdistus. Tämä tilanne: kotimaisen kysynnän laskeminen, viennin kannattavuuden heikentyminen, kaikki on seurannaisvaikutuksia siitä rahapolitiikasta, jota on vuodesta 1986 Suomessa harrastettu, kaikki. Siellä on se pääsyy ja siellä pitäisi puhdistus tehdä. En mene sanomaan nimiä, kenet pitäisi erottaa, mutta kyllä sen piti tästä selvästi tulla esille.

On itsestäänselvää, että hallitus pyrkimällä sisäiseen devalvaatioon, ts. kotimaisen kustannustason alentamiseen, toimii aivan oikeaoppisesti. Siitähän ei päästä mihinkään. Mutta nyt on menty kuitenkin liian pitkälle odottamisessa. Jos me saamme nollaratkaisun, jos me saamme lomarahojen poiston jne., tämäkin vaikuttaa suomalaisen tilanteeseen erittäin hitaasti puolentoista vuoden viiveellä ja äsken mainitsemani negatiiviset seikat lisälainan tarpeesta, talouden hitaasta elpymisestä ovat perusteltuja.

Kysyin eilen ministeri Viinaselta, onko olemassa mitään vararatkaisua, varasuunnitelmaa siltä varalta, että työmarkkinajärjestöjen neuvottelut eivät johda riittävään sopimukseen hallituksen tarkoituksien toteuttamiseksi. Hän vastasi, ettei sellaista ole. Näin ollen meillä on todella tässä tapauksessa vitsit vähissä. Tilannetta on katsottava tämän hetken olosuhteiden mukaisesti. On myös otettava huomioon se, että jo nyt hallituksen viivyttely on aiheuttanut meille kymmenien miljardien markkojen tappiot ja niitä tulee koko ajan lisää. Devalvaatio — pitäisi sillä kohtaa sanoa piip, koska ollaan menossa kekkosmaiseen aikaan, että enää ei saa tiettyjä sanoja sanoa, sanotaan nyt kuitenkin — devalvaatio aiheuttaa tietysti kustannuksia. Tarkoitetaan sitä, että ulkomaisen lainan pääoma lisääntyy sekä valtion että yksityisten osalta, myös tuontitavaroiden hinnat nousevat jne. Tästä tulee myös kymmenien miljardien markkojen tappio.

Mutta pitäisi jossakin vaiheessa katsoa, koska tilanne on käynyt sen tyypiseksi, että esimerkiksi devalvaatiokin on merkittävästi kaikkine

heikkoine puolineen ja negatiivisine vaikutuksineen parempi ratkaisu kuin odottaa tässä tilanteessa yhteiskunnassa, jossa henkinen lama käy yhä pahemmaksi. Sitäkin pitäisi tietysti harkita, joko yksinomaan sitä taikka sitten yhdessä työmarkkinajärjestöjen kanssa tehtävän sopimuksen kanssa tiettyä kompromissia, jolloin devalvaation vaikutukset olisivat luonnollisesti pienemmät, koska devalvaatioprosenttikin olisi pienempi.

Tästä on minun mielestäni lähdettävä. Nämä ovat yksinkertaisen kansanmiehen näkemyksiä, mutta tuskimpa näistä nyt kovin paljon huomauttamista on sillä, joka tätä asiaa tarkemmin kuunteli.

Ed. Saario: Herra puhemies! Hallitus ei tässä asiassa ole viivytellyt. Tässä maassa ovat viivytelleet ne osapuolet, joiden olisi tullut ottaa tämä pallo vastaan. Tosiasiallinen tilanne suomalaisen yhteiskunnan kannalta on se, että on todella syytä toivoa miltei kädet ristissä mutta mieluummin jotain tehden niidenkin, jotka ovat oppositiossa, että hallituksen valitsema taloudellinen linja toteutuisi. Muussa tapauksessa oppositio on lähdössä palkitsemaan kaikkia niitä pelimiehiä, jotka ovat vieneet miljardeja ulkomaille Suomesta paremman pelitilanteen toivossa, miljardeja joita olisi tarvittu suomalaisen pienen ja suuremman teollisuuden ylösrakentamiseen.

Sen, että hallitus näyttää vastenmieliseltä oppositiosta, ei pitäisi johtaa siihen, että sellaisiakin toimia, jotka sattuvat todella kansantalouden kokonaisuutena ja hyvin vahvasti, yritetään tehdä mahdottomiksi. Hallitukselle pitäisi antaa pelitilaa. Ymmärrän tietysti oppositiolle kuuluvan mahdollisuuden esittää mielipiteitä, mutta tässä tapauksessa toivoisi, että oppositiossa olo ei tekisi siellä olijoita vastuuttomiksi ja välinpitämättömiksi sille, mitä maassa tapahtuu. Tähänastiset hallitukset ovat voineet ostaa työmarkkinarauhalla rahalla ja veronmaksajien selkänahalla, jos näin voisi sanoa oppositiota lainaten. Nyt se ei ole mahdollista. Tämä hallitus yrittää muuttaa marssikurssin sellaiseksi, etteivät hallituksen ja eduskunnan sijasta työmarkkinakorporaatiot jatkuvasti maassa määrää.

Ed. Kalliomäki: Herra puhemies! Pyydin vastauserpuheenvuoron ed. Saaren puheenvuoroon. Sain nyt puheenvuoron.

Vastaan kuitenkin ed. Saarelle, joka syytti sosialidemokraatteja poltetun maan taktiikasta.

Ed. Saaren puheenvuoro kuitenkin rivien välistä kuvasti mielestäni itse asiassa epätoivoa hallituksen saamattomuudesta. Eikä ihme, Ahon hallitus on viimeksi tehnyt jotain poliittisesti näkyvää viime elokuussa, silloinkin kielteisessä mielessä tekemällä päätökset hyvin epäoikeudenmukaisesta ja talouspoliittisestikin epäviisaasta budjettiesityksestä. Sen jälkeen se on seissyt tumput suorana ja syyttänyt edellistä hallitusta, jossa mukana muuten oli valtiovarainministeri Viinaseen edustama puolue.

Työmarkkinoilla olisi todella nyt edettävä nopeasti, saavutettava sopimus, mutta sieltä puuttuu yksi neuvotteluja vauhdittava ja niihin perinteisesti positiivisessa hengessä kuulunut osapuoli elikkä maan hallitus. Pääministeri Aholla pitäisi olla merkittävä rooli. Hän on ilmoittanut sellaisen haluavansa työmarkkinaneuvotteluissa. Tähän saakka hänen osuutensa on toiminut vain neuvotteluja hidastavalla tavalla, ja tämänhetkisetkään viestit eivät mitään muuta kerro. Odottaisi, että edes hallituspuolueiden eduskuntaryhmien puheenvuoroista löytyisi järkeä ja halukkuutta neuvotella sekä tämän talon seinien sisäpuolella että laajemmin työmarkkinaneuvotteluihin vaikuttaen, jotta saataisiin sopimus aikaan.

Järkevänä edustajana pitämäni ed. Saari voisi hankin edellisen hallituksen haukkumisen väli-palana esäes vauhtia sekä omiin että ryhmätovereidensa toimiin, että voisimme todellakin päästä eteenpäin vaiheessa, jossa maan taloudellinen tilanne ei siedä vitkuttelua ja virheitä.

Ed. Luttinen: Herra puhemies! On syytä todeta, että oppositio ei tietenkään ole osapuoli tupopöydässä. Jos olisimme, uskoisin, että jotain olisi jo syntynyt. Kun hallituspuolueiden edustajat eivät tätä näytä ymmärtävän, teidän täytyy ruveta pohtimaan, millä tavoin yleensä asioita on tähän mennessä hoidettu, jotta tajuaisitte, ettei tällantapaisia puheenvuoroja käytettäisi. Turhaa oppositiota on syyttää siitä, että tuporatkaisua ei ole syntynyt.

Kun keskusta edellisen hallituksen niskaan haluaa lykätä kaikki ne ongelmat, jotka nykyisellä hallituksella on, on syytä tässä todeta, ilman että tässä nyt syyllistetään tai syytellään ketään niin kuin täällä tapana on ollut, että ne kasvuennusteet, jotka viime vuoden lopulla esitettiin taloudellisten tutkimuslaitosten toimesta tälle vuodelle, eivät mitkään osoittaneet, että kansantuotteen kasvu menee 6 prosenttia mii-

numerkkiseksi, vaan huomattavasti positiivisempia kasvuarvioita osoitettiin. Negatiivisimmatkin olivat vain hieman miinusmerkkinä. Eli syytely siitä, että edellinen hallitus tietoisesti olisi tehnyt jonkin virheellisen budjettiratkaisun, on kyllä pahimman laatuista propagandaa, varsinkin kun otamme huomioon sen, minkä ed. Savolainen täällä totesi, eli keskustan taholta esitettiin tämän vuoden budjettiin huomattavia lisäyksiä ja toisaalta tulojen supistuksia, jotka kohoavat noin 8 miljardiin markkaan. Budjetin osalta keskusta on sellaisessa tilanteessa, että sen kannalta olisi viisasta olla siitä hiljaa.

Näin ollen toivoisin todellakin hartaasti, että nyt vihdoin viimein tästä eteenpäin syytelyjen sijasta lähdetäisiin etsimään järkeviä ratkaisumalleja, jotta päästäisiin eteenpäin.

Ed. H ä m ä l ä i n e n : Arvoisa puhemies! Ed. Saaren taannoin käyttämä puheenvuoro innosti vielä minutkin pyytämään puheenvuoron keskusteluun. Minusta ed. Saaren käyttämä puheenvuoro oli oikeastaan uskomattomin talouspoliittinen selitys tähän tilanteeseen, mitä kansaan voi kuulla.

Ed. Saari sanoi, että kaikki, mitä tällä hetkellä oikeastaan maassa tapahtuu tai tapahtumatta jää, on edellisen hallituksen syytä ja vasta seuraavana kalenterivuonna astuu jostakin kulisesta sitten messiaan lailla uusi hallitus pelastamaan maan. Meillä on vapusta saakka ollut maassa kaiken vallan ja vastuun saanut hallitus, jolla on parlamentissa enemmistö takanaan. Siltä on koko ajan odotettu, että se käyttää vastuutaan ja ryhtyy asian vaatimiin toimenpiteisiin. Sen kuuluu toimia, ei vasta seuraavan kalenterivuoden aikana, vaan ottaa vaari ajasta ja niistä taloudellisista ennusteista, jotka koko matkan ovat vaihdelleet. Entistä useammat mittarit ovat koko matkan ajan näyttäneet yhä huonompaa suuntaa.

Hallitus tiesi lähtiessään, mihin se on lähtenyt mukaan. Se tiesi, että taloudellinen tilanne oli huono ja maassa elettiin vakavia aikoja. Kenellekään ei ollut silloin tilanne epäselvä. Hallitus otti vastuun sen jälkeen, kun se oli ilmoittanut tuovansa esille vaihtoehdon, joka vie maan uuteen onneen. Se otti vastuun maasta, mutta se ei ole kyennyt vastuuta kantamaan.

Vielä tänä päivänäkin hallitus ei ole kyennyt esittämään sellaisia ratkaisuja, joihin sen omat voimat ja omat toimet riittäisivät. Täällä vedotaan opposition isänmaallisuuteen ja opposition lojaalisuuteen kansalaisia kohtaan. Jos hallitus

haluaa oppositiolta lojaalisuutta, sen olisi toki pitänyt käydä opposition kanssa keskusteluja siitä, mikä on mahdollista toteuttaa. Tällaisia keskusteluja ei käyty. Konsensuksen aikana pyrittiin luomaan yhteistä linjaa yli perinteisten poliittisten blokkirajojen. Tällä hetkellä sitä ei ole edes yritetty. Vastuu tilanteesta tietysti on silloin hallituksen. Täällä on pyydetty oppositiolta toimenpiteitä ja aloitteita, mutta suomalainen parlamentarismi nyt vain kulkee niinpäin, että aloitteista on vastuu hallituksella.

Eikä aloitteiksi myöskään riitä työmarkkinajärjestöjen parjaaminen. Hallitukselta olisi vähintään odottanut myönteisen ilmapiirin luomista työmarkkinaneuvotteluihin, mutta siihenkin se on ollut kyvytön. Hallitus ei ole kyennyt löytämään ratkaisuja, joita se toisaalta pystyisi omin voimin viemään läpi, mutta ei se ole myöskään kyennyt neuvottelemaan, ei sen paremmin opposition kuin työmarkkinajärjestöjen kanssa vaihtoehtoista, jotka voitaisiin laajalla yhteisymmärryksellä hyväksyä. Yhteiskuntasopimus, josta hallitus on puhunut, on pelkkä otsikko, pelkkä nimi, sillä ei ole minkäänlaista sisältöä. Ei ainakaan sitä ole kenenkään muun osapuolen tietoon tullut. Tokkopa hallitus sitä itsekään tietää.

Hallituksen ministerit ovat useaan otteeseen antaneet ymmärtää, että me kärsimme nyt rangaistusta talouden ylikuumenemisen aiheuttamista seurauksista tai milloin minkäkinlaisten talouden rakenteellisten vääristymien seurauksista.

Suurin rangaistus, jota hallitus toimettomuudellaan on sälyttämässä kansalaisten päälle, on työttömyys. Se on tällä hetkellä suuri rangaistus. Jo silloin, kun hallitus aloitti, tiedettiin, että työttömyysluvut olivat kovin suuressa nousussa, mutta sen sijaan, että hallitus olisi omilla toimenpiteillään pyrkinyt lieventämään työttömyyttä, se on lisännyt työttömyyttä. Se on valinnut talouspoliittisen linjan, joka omalla täytäntöönpanollaan tulee lisäämään työttömyyttä.

Keväällä, kun me olimme keskustelemassa talouspoliittisesta tiedonannosta, hallitus torjui kaikki meidän vaatimuksemme elvyttävästä talouspolitiikasta ja ilmoitti, että lainalla ei voi elvyttää. Tällä hetkellä me joudumme, niin kuin käsillä olevassa asiakohdassa näemme, jo tälle vuodelle ottamaan runsaasti lisää lainaa, ei työllisyyden vaan työttömyyden seurausten hoitoon. Tässä on oleellinen ero, talouspoliittisen linjauksen ero hallituksen ja opposition linjausten välillä. Hallitus leikkaa, kuristaa, kurjistaa, aiheuttaa

lisää työttömyyttä, josta seuraa valtion tulojen väheneminen, josta seuraa palvelutuotannon lisäkuristaminen, josta seuraa edelleen lisää ahdistusta, huonovointisuutta. Olemme menossa kierroksessa, jonka loppua ei ole näkyvässä. Sen sijaan, että hallitus omilla toimenpiteillään pyrkisi elvyttämään talouspolitiikkaa, se käyttää jo nyt ne varat, joita me joudumme lainaamaan tulevien sukupolvien uhrausten varassa, työttömyyden seurausten torjuntaan eikä ihmisten työllistämiseen.

Arvoisa puhemies! Tämä hallitus ei varmasti-kaan tule pääsemään talouspolitiikan historian oppikirjoihin, paitsi korkeintaan varoittavana esimerkkinä. Mutta se on hyvin lähellä päästä jo Guinnessin Ennätysten kirjaan. Äskettäin puhelimessa käydessäni kuulin käytävässä, että jokin aika sitten tässä talossa oli alkamassa tiedotustilaisuus, jossa sanoman keskeinen sisältö on se, että tällä hetkellä on saavutettu työttömyyden uusi suomenennätys. Työministeriö julkistaa uudet työttömyysluvut, ja nyt tietävästi lukema on 264 000 työtöntä. Tämä on hallituksen talouspolitiikan ja saamattomuuden saavutus. Todellakin kaikkien niiden työttömien puolesta, kaikkien niiden puolesta, jotka tästä taloudellisesta tilanteesta kärsivät, ja yhteisen isänmaan puolesta hallitukselta odotetaan nyt toimia tai muuten sen pitää tehdä johtopäätökset tästä tilanteesta.

Ed. Skinnari: Herra puhemies! Ensinnä toivoisin, että palattaisiin siihen viime eduskunnan aikana saavutettuun eurooppalaiseen parlamenttikäytäntöön, että pidetään jopa itseisarvona sitä, että kahden minuutin puheenvuoroin käydään salissa väittelyä sen sijaan, että on tällainen tsarinaikainen systeemi, jossa yksi julistaa ja toiset kuuntelevat — suomalainen tapa keskustella asioista.

Ed. Hämäläinen toi esille työttömyysluvut, ja nyt voidaan todeta, että myös yhden kuukauden helibor on tänään noussut yli 18 prosentin ja kolmen kuukaudenkin vajaan 15 prosenttiin. Se on nyt kyllä hallituksen ja nimenomaan päähallituspuolueen kahden edustajan, pääministeri Ahon ja ulkoministeri Väyrysen, syytä ja negatiivisessa mielessä ansiota.

Suomenmaan Uutisviikon sivulla 3, kun sitä vielä uudelleen luin — on nimittäin hyvä aamulla lukea tätä lehteä, sillä viimein siinä vaiheessa aina herää — todetaan sanatarkasti: ”Keskustan työvaliokunta kävi torstaiaamuna pitkän keskustelun talouspolitiikasta. Siinä näkyi entistä

selvemmin jännite pääministeri Ahon ja ulkoministeri Väyrysen välillä.” Jos tämäkin asia on opposition ja sosialidemokraattien vika, niin jo on ihme, tai että se olisi edellisen hallituksen vika.

En tiedä, missä vaiheessa hallituksessa alkoi näyttää siltä, että Aho ja Väyrynen ovat eri mieltä. Päinvastoinhan tilanne oli se, että Esko Aho on ollut Paavo Väyrysen ehdokas puheenjohtajaksi. Mutta tuskin Paavo Väyrysenkään tarkoitti eikä ehkä uskonutkaan, että kun vaalien jälkeen Ahosta tulee pääministeri, niin sitten kun tehdään presidenttigallupeja, keskustassa hän on vasta kolmantena. Kyllähän se jossain vaiheessa alkaa ottaa päästä, että presidenttigallupeissa omassa puolueessaan on kolmantena. Ensimmäisenä on Kuuskoski, toisena on Esko Aho, hänen ehdottamansa puheenjohtaja, ja hän on vasta kolmantena. Sitähän ei koskaan tiedä, miten tässä asiassa käy, mutta kalliiksi tämä tulee Suomen kansalle.

Ensimmäinen vaihe käytiin, kun STK arvioi keväällä tilanteen oikein, että Esko Aho ja Paavo Väyrynen eivät tule Eeva Kuuskoskea puolustamaan sosiaali- ja terveysministeriön pääloukassa: antaa nyt Eeva Kuuskosken kentällä selittää, miksi hän, hyväntahtoinen pienen tytön äiti, tällä tavoin kohtelee vanhuksia, sairaita ja työttömiä. He jättivät hänet pulaan, mutta tämäkään ei näköjään Väyrykselle riittänyt, vaan hän haluaa nyt uutta profiilia.

Itse en kannata devalvaatiota, vaan tässä mielessä tuen kyllä Ahoa ja valtiovarainministeri Viinasta, mutta se ei poista sitä tilannetta, että hallitus on tässä menetellyt aika omituisella tavalla. Toistan äskeisen näkemykseni, että tämä Aho ns. väliaikahallitus alkaa olla loppukorahdusta vailla. Mitään muuta tästä ei voi yhteenvetona päätellä. Kukaan ei uskalla puolustaa hallitusta. Yhtään ministeriä täällä ei ole ollut paikalla edes vähään aikaan kertomassa, mitä hallitus suunnittelee.

Sekään ei voi pitemmän päälle olla mahdollista, että on kaksi erilaista politiikkaa ja talouspolitiikan tilannearviota ei yksistään hallituksessa vaan myös päähallituspuolueen keskustan sisällä. Väyrynen on yhä selvemmin devalvaation kannalla, ja Aho ei tähän voi suostua. Se mikä kärjistää tätä tilannetta, on tietysti se, että valtiovarainministeri Iiro Viinanen, joka on tietysti lähtenyt liikkeelle niiden firmojen näkökulmasta, jotka ovat velkaa ulkomaille, ei ole devalvaation kannalla. Niin kuin hän eilen televisiouutisille totesi, jos tämä hallitus suostuu devalva-

toon, hän eroaa. Tässä ovat vaihtoehdot, ja yhä enemmän näyttää tietysti siltä, että tämän hallituksen hautajaispäivä lähestyy. Pääministeri Esko Aho on miettimässä hallituksensa muistokirjoitusta ja sitä, miten tässä näin kävi, kun aluksi kaikki näytti niin tavattoman hyvältä. Mutta tosiasia on se, että Ahon hallitus on poliittisesti kuollut.

Minusta meidän pitäisi nyt näistä kaikista tekijöistä riippumatta yrittää saada tähän maahan optimistista ilmapiiriä, työnteon ilmapiiriä, niin että ihmiset alkaisivat tehdä töitä. Ensimmäisenä tietysti johtajat alkaisivat tehdä töitä ja selvittäisivät, mihin heidän firmansa ovat menossa, jotta niiden ihmisten, jotka ovat lomautettuna tai irtisanottuna, työllisyyskoulutus ja yleensä koulutus voitaisiin järjestää. Muutoinhan sitä ei voida tehdä. Jotta nämäkin rahat, mitä hallitus lisävaltuuksina pyytää, tulisivat oikein suunnatuiksi, pitää tietää markkinatalousmaassa, mihin sen tärkein voimavara, elinkeinoelämä, on pyrkimässä. Kun sitä ei tiedetä, ei pystytäkään myöskään koulutusta järjestämään. Tämä on sekä valtakunnallisesti että alueellisesti yksi ydinkysymys. Mihin yritykset Suomessa ja Euroopassa ovat tällä hetkellä menossa?

Toinen merkittävä asia on bruttovelkaantumismme ulkomaille. Bruttovelkahan on tällä hetkellä lähes 350 miljardia markkaa. Ihmettelen, että meillä julkisuudessa ei nimenomaan tähän asiaan puututa eikä edes oikeata lukua kerrota. Valtiovarainministeriökin häveliäisyysystistä todennäköisesti ilmoittaa vain, että nettovelkamme on nyt 150 miljardia markkaa ulkomaille, kertomatta bruttovelkaa. Kuten pankkিতarkastusviraston ylijohtaja Aranko on todennut, bruttovelka on se ongelma, koska siitä pitää ulkomailta kerran vuodessa sopia, miten tämä asia hoidetaan. Kaikki yritykset eivät ole myöskään saamassa ulkomailta. Vaikka saamisemme ulkomailta ovat noin 200 miljardia markkaa, niin se ei kohtaannu sillä tavoin, että kaikki olisivat saamassa, vaan meillä on paljon sellaisia yrityksiä Suomessa, jotka eivät ole ulkomailta saamassa yhtään mitään. Tämä on tällä hetkellä ongelmamme. Se on tosiasiaa suuri ongelma.

Kun vertaa hallituksen vaihtoehtoja, niin hallitushan on tosiaan jumiuttanut työmarkkinaneuvottelut, saanut aikaan hyvin kielteisen ilmapiirin ja lannistanut omilla esityksillään, mm. työttömyyskassamaksun kolminkertaistamisella ja julkisen hallinnon pakkolomautuksilla, henkilöstön miettimään ihan turhanpäiväisiä asioita, ihan hallituksen esityksestä lähtien. Jon-

kunhan se on pitänyt kirjoittaa ja kääntää vielä ruotsin kielelle, tällainen esitys, jota ei kukaan enää hallituksen piirissäkään tunnu kannattavan. Siis tällaista turhaa työtä ollaan täällä tekemässä.

Samaan aikaan, kun todetaan, että rahat ovat kaikki lopussa ja mistään ei rahaa tule. Yksi pankkiryhmittymä joutuu Suomen Pankin haltuun. Sitten sanotaan ensiksi Suomen Pankin johdossa, että tarvitaan 2 miljardia, viikon päästä 4 miljardia ja viime viikolla valtiovarainministeri Viinanen ilmoitti eduskunnassa, että summa on todennäköisesti noin 11 miljardia, Suomen Pankin johtokin on tämän myöntänyt. Nyt on pakko löytyä 11 miljardia markkaa, kun elinkeinoelämä sitä tarvitsee ja maan taloudellinen hätä sitä tarvitsee.

Mutta muutaman miljardin markan tähden, jotka ovat pääosin jopa tasapainotettavissa budjetin sisäisin toimenpitein, hallitus on jumiuttanut maamme tilanteen ja saanut aikaan sen, että täällä rappusilla ovat opiskelijat, Senaatin torilla on ollut palkansaajia kymmeninä tuhansina, seuraavana ovat maatalousyrittäjät, joiden vaikerrusta en kyllä kaikelta osin ymmärrä, mutta se on ehkä enemmänkin taktiikkaa. Seuraavaksi tulevat tänne 24 päivänä eläkeläiset. Toivon, että keskusta tulee tukemaan omien eläkeläisjärjestöjensä tavoitteita, koska ne ovat tällä kertaa hyviä. Teidän eläkeläisjärjestönne puheenjohtaja on todennut, että jos he kerta olivat aikaisemmin vaatimassa vielä parempia esityksiä, niin totta kai he ovat ainakin vastustamassa nykyisen hallituksen huononnoksia.

Mutta näitten lainavaltuuksien osalta näyttää valitettavasti siltä, että tämä vain tulee kärjistämään huonoa tilannetta. Valitettavasti tietysti pienen kansan näkökulmasta on se, että meidän pitäisi nyt olla eurokunossa.

80-luvullahan meillä valtion varoin tuettiin elinkeinotoimintaa, että se pystyisi tulemaan eurokuntoon. Esimerkiksi 70-luvun lopussa alettiin vähentää työnantajan lapsilisämaksua. Se poistettiin loppujen lopuksi kokonaan, ja siitä on tullut valtion budjettiin noin 5 miljardin aukko, joka täytetään nyt sillä, että valtio maksaa lapsilisämaksun. Samaten työnantajan kansaneläke- ja sairausvakuutusmaksua on alennettu parikymmentä prosenttia kymmenen vuoden aikana niin, että kansaneläkelaitokseen joudutaan valtion varoja käyttämään tällä hetkellä noin 10 miljardia. Siinä on 15 miljardia markkaa aukkoa valtion budjettiin. Mitä tulee työeläkerahastoihin, niin valtiovarainministeriön laskelman

mukaan liian alhainen takaisinlainauskorko on merkinnyt sitä, että työeläkerahastoista on 60-luvun alusta lähtien menetetty noin 30 miljardia markkaa, kun rahastojen määrä tällä hetkellä on vähän yli 110 miljardia. Toisin sanoen kyllä on löydettävissä ne syyt, minkä takia valtiontalous on ajautunut tähän tilanteeseen: kun elinkeinoelämää on yhä enemmän tuettu.

Eikä tässä ole vielä elinkeinoelämän se lohko, joka ei ole varsinaista elinkeino- tai yritystoimintaa, nimittäin maatalous. Ei ole kyseessä yksistään maataloustuotteet, vaan myös maatalousyrittäjien sosiaaliturva, josta maatalousyrittäjän eläkevakuutusmaksunkin maksaa suurimmaksi osaksi valtio. Mehän Maatalousyrittäjien eläkelaitokselle maksamme lähes 2 miljardia markkaa. Sama koskee maatalousyrittäjien lomitus-toimintaan. Hallitus ei esitä minkäänlaista vaihtoehtoa pakkolomille eikä kesälomarahojen poistolle maatalousyrittäjien osalta, vaikka se suosittelee sitä kaikille muille. Tässäkin budjetissa 1,1 miljardia markkaa on maatalousyrittäjien lomitus-toimintaa. Eläkepuolella taas 1,8 miljardin vastapainona varsinaisten yrittäjien eläke-etuja tuetaan 100 000 markalla, joten kyllä vaihtoehtoja ja säästökohteita löytyisi, jos niitä todella etsittäisiin.

Vielä kerran toistan, että tilanne on koko maan kannalta erittäin surullinen, koska maassa ei ole poliittisesti toimintakykyistä hallitusta.

Ed. S-L. Anttila: Herra puhemies! Aivan lyhyesti muutama sana vielä tämän vuoden budjetin valmistelusta, koska se kertoo siitä, miten todella ympäriinsä ovat heittäneet kaikki ennusteet. Jos oikein muistan, vuosi sitten huhtikuussa tämän vuoden valmistelu valtiovarainministeriössä käynnistettiin siltä lähtökohdalta, että tehdäänkin 12 miljardia ylijäämäinen budjetti. Eiköhän vain mahtanut olla näin? Kun sitten syksyllä budjetti tuli eduskuntaan, sen piti olla silloin 8 miljardia ylijäämäinen — puhun siis tämän vuoden budjetista, edellisen hallituksen viimeisestä budjetista. Kunnes sitten joulukuussa, kun sitä täällä käsiteltiin, siihen löytyikin ykskaks usean miljardin ammottava aukko, muistaakseni 3—4 miljardia markkaa. Eli budjetin valmistelu petti totaalisesti, ne ennusteet, jotka oli laadittu budjetin pohjaksi. Kun verrataan tilannetta siihen, missä nyt ollaan, niin 40 miljardia on se ammottava aukko, joka on tulopuolen kertymässä, nyt kun tätä budjettivuotta etetään, eikä suinkaan se 4 miljardia taikka pienempi summa. Eivätköhän nämä luvut

kerro siitä, että meillä on todella syviä ongelmia. Meillä on ongelmia ennustaa tulevaisuutta, mutta meillä on myöskin yhteiskunnassa ja talouselämässä suuria ongelmia.

Hallitus valitsi kesäkuussa ecuratkaisun jälkeen linjaksi yhteiskuntasopimustien ja sitä kautta piti alentaa kustannuksia. Oli toki ihan järkevä lähtökohta yhdessä sopia siitä, miten maan kilpailukyky saatetaan kuntoon, mutta tämäpä vain ei käytännössä ole onnistunut. Ja pelkäänpä pahaa, oma käsitykseni asiasta on se, että sekä työnantaja- että työntekijäjärjestöt eivät ole ihan tosissaan sitä yhteiskuntasopimusta edes yrittäneet tehdä. Työnantajat lienevät hallitukselle katkeria siitä, että eivät saaneet kesäkuussa devalvaatiota, vaikka sitä pyysivät. Työntekijäjärjestöt vastaavasti ovat pitkälti asettuneet opposition politiikan tukijoiksi.

Ja kun tähän lisää vielä Suomen Pankin roolin, joka valitettavasti on myöskin pitkälti poliittinen, siellä on taustavoimat, jotka ovat ensisijaisesti pitäneet kiinni pankin arvovallasta unohtaen, mikä on tilanne kansantalouden mikrotasolla. Siellä katsellaan asioita liiaksi makrotasolta. Muistaakseni ed. Aittoniemi totesi Suomen Pankin roolista jotakin, ja yhdyn pitkälti siihen, että ennen pitkää tulee tilanne eteen, että me emme voi Eurooppaan pyrkiä yksinomaan sillä tavalla, että meillä ei ole muuta kuin pystypäiset pankinjohtajat.

Tätä taustaa vasten minusta nyt ollaan ensi maanantaina tilanteessa, jossa on pakko tehdä johtopäätöksiä. Jos kerran yhteiskuntasopimusta ei synny, niin mitään muuta tietä ei ole kuin hallituksen ottaa käyttöön se vaihtoehtoinen ohjelma, joka käsittääkseni on valmiiksikin jo laadittuna, jolla lähdetään siitä, että osa kustannuksista, jotka tänä päivänä ovat yritysten kannettavina, siirretään tavalla tai toisella myös työntekijöiden vastattavaksi ja sitä kautta saadaan kilpailukykyyn parannusta. Mutta tämä ei varmasti riitä. Siinä tarvitaan myöskin sen virheen korjaaminen, joka on tosiasia, eli Suomen markka on yliarvostettu. Se täytyy tavalla tai toisella hoitaa, jos sitä ei kerran sisäistä devalvaatiotietä saada hoidettua, kuten on todettu.

Valtionvelan kasvu niin nopeassa tahdissa kuin se nyt on tapahtunut minusta kertoo myöskin niistä ongelmista, missä ollaan. Jos oikein muistan, viime huhtikuussa valtion velkamäärä oli yli 40 miljardia markkaa. Tällä hetkellä se lienee yli 60 miljardia, saattaa olla jo 70 miljardia. On ennustettu, että ensi vuonna kiivetään yli 110 miljardin markan. Onhan tämä kasvu sellai-

nen, että sen pitäisi kaikki meidät herättää miettimään, missä todella mennään.

Ed. Savolaiselle toteaisin lyhyesti sen, että myönnän rehellisesti, että keskusta viime syysinä teki vuosi sitten budjettiin raha-asia-aloitteita, mutta, ed. Savolainen, varmasti siitä asiasta olemme yhtä mieltä, että silloin meistä kumpikaan ei tietänyt, minkälaisessa talouden syöksykierteessä me hetken päästä olemme. Kyllä tämä tuli yllätyksenä varmasti sinipunahallituksellekin. Minusta siinä mielessä pitäisi olla rehellinen, että myöntää sen. Tiedän, että edellinen hallitus jo helmikuussa 1991 mietti, mitä pitäisi tehdä, ja jos silloin olisi tehty niitä ratkaisuja, mitä silloin mietittiin, niin ehkä ongelmamme olisivat olleet vähän pienemmät. Eli meillä on vaalien johdosta eletty noin vuosi sellaista aikaa, jolloin ei ole pystytty tekemään riittäviä ratkaisuja, ja sitä taustaa vastaan vaalit ajoittuivatkin erittäin huonoon aikaan.

Minusta ydinkysymys on, että maanantain jälkeen alkaa tapahtua. Nyt on tiimalaisissa aika loppu.

Ed. P a l o h e i m o : Herra puhemies! Joitakin päiviä sitten televisiossa esitettiin hälyutinen, jossa kerrottiin, että suomalaisilla kotitalouksilla on yhteensä velkaa 6 miljardia markkaa. Tätä 6:ta miljardia markkaa pidettiin katastrofaalisen suurena lukuna.

Tämän vuoden lopussa valtion lainanotto tulee olemaan noin 80 miljardia markkaa. Ministeri Viinanen on ennustanut, että Suomen valtion laina vuoden 1993 loppupuolella on noin 150 miljardia markkaa. Tämä luku on esitetty sekä valtiovarainministerin että valtiovarainministeriön virkailijoiden taholta, ja se merkitsee sitä, että keskimääräinen nelihenkinen perhe on silloin 120 000 markkaa velkaa.

On aika merkillistä, että tätä ei kauhistella laisinkaan niin paljon, kuin sitä 6 miljardin markan suoranaista kotitalouksien velkaa ikään kuin tämä velka ei koskettaisi yksityisiä kansalaisia laisinkaan, ikään kuin ei ymmärrettäisi sitä, että tämäkin velka tulee tietysti yksityisten kansalaisten maksettavaksi jossain vaiheessa. On tietysti merkittävä ero valtionvelalla ja yksityisen kansalaisen ottamalla velalla. Kysymyshän on siitä, että yksityinen kansalainen yleensä itse maksaa omat velkansa. Valtion ottama velka on sellainen, jonka meidän sukupolvemme ottaa ja seuraava sukupolvi maksaa. Tätä moraaliala kannattaisi pohtia jossain määrin enemmän.

Puutuin tähän kysymykseen jo siinä vaihees-

sa, kun lisäbudjettiesitys esitettiin. Puutuin siihen siinä mielessä, että minusta olisi pohdittava, ovatko seuraavan sukupolven tai seuraavien ikäluokkien elinolosuhteet jostain syystä sellaiset, että heidän lainanmaksukykynsä on todennäköisesti parempi kuin nykyisen sukupolven? Kaikki ennusteet viittaavat siihen, että näin ei ole. On päinvastoin todettava, että seuraavan sukupolven mahdollisuudet maksaa näitä velkoja ovat huomattavasti huonommat kuin tämän sukupolven: Luonnonvarat ovat silloin huvenneet. Maailma on saastuneempi ja likaisempi kuin nykyisin. Metsät ovat sairastuneet lisää. Kehitysapurahoja tarvitaan suhteellisesti paljon enemmän kuin nykyisin. Neuvostoliiton öljy on lähes loppunut ja Suomen väestörakenne muuttunut sillä tavoin, että aktiivisen väestön suhteellinen osuus on huomattavasti pienempi kuin nykyisin. Kaikki tämä viittaa siihen, että se seuraava sukupolvi tai ne seuraavat ikäluokat, joille velkaa nyt ollaan siirtämässä, ovat maksukyvyltään huomattavasti huonompia kuin nykyinen. Se tekee lainanoton erittäin moraalittomaksi.

Vihreiden vaihtoehto lainanotolle on ympäristöverot. Me olemme puhuneet niistä jo edellisellä vaalikaudella. Kysymys on siitä, että niin resurssiveroja kuin saasteveroja pitäisi nostaa huomattavasti nykyisestäään. Pitäisi olla selvä strategia, jolla tätä verotusta kovennetaan seuraavan vuosikymmenen aikana vuosi vuodelta sillä tavoin, että se merkittävästi alkaa purra nykyiseen tuotantomekanismiin. Sehän purisi sillä tavoin, että luonnonvarat säästysisivät, ympäristö säilyisi puhtaampana tuleville sukupolville ja tietysti lainanoton kautta tuleva resurssien vähennys ei silloin kohdistuisi samalla tavalla tuleviin ikäluokkiin kuin se kohdistuu tällä hetkellä. Kaiken kaikkiaan nykyinen taloudellinen tilanne pitäisi suuremmissa määrin ottaa nykyisten kansalaisten maksettaviksi eikä pyrkiä siirtämään sitä epämääräiseen tulevaisuuteen, kuten valtiovarainministeri ja valtiovarainministeriön virkamiehet myös ovat useampaan otteeseen kertoneet.

Ed. H e l l e : Arvoisa puhemies! Ed. Saario, kokoomus, kantoi täällä huolta siitä, että pelimiehet ja kaikenlaiset spekulioijat, pääsevät nykyisin rahastamaan, kun tilanne on näin epävarma kuin se on. Se on totta, mutta on syytä muistaa, mikä on kokoomuksen osuus ollut siihen, että tilanne on sellainen kuin on. On syytä muistaa, että kaikkein suurimmat keinottelut

näimme vuosi sitten johtuen siitä, että 80-luvun puolivälissä rahamarkkinat avattiin vallan väärään aikaan. Kaikennäköinen valuutan vienti ja tuonti sallittiin jne. Siinä mielessä on tietysti vähän jälkijättöistä kokoomuksen taholta tuleva voivottelu.

Samoin oli aika omituista lukea eilen lehdestä, kun Suomen Pankin virkamies valittelee sitä, että rahoja siirretään nyt miljardikaupalla rajojen yli suuntaan ja toiseen. Suomen Pankin politiikkahan on vuosikausia juuri ollut tehdä itsensä tarpeettomaksi. Sitten ruvetaan valittamaan, kun tilanne on sellainen, millaiseksi se on haluttu kehittää.

Kaiken kaikkiaan on syytä pitää hyvin selvästi mielessä, että viimekesäinen ecupäätös oli vajaa ja huono eikä hallitus ole kyennyt sillä vakauttamaan Suomen talouspoliittista ilmastoa. Siitä johtuen epävarmuus on jatkunut. Olen kyllä aistinnut, että hyvin suuri joukko niin kansanedustajia kuin muitakin talouspoliittiseen keskusteluun osallistuneita on sitä mieltä, että ecupäätöksen yhteydessä olisi Suomen markan arvo tullut asettaa toiselle tasolle kuin se on.

Tilanne on tietysti toinen tällä hetkellä. Voi olla, että arvonmuutoksella ei enää saavutettaisikaan sellaisia tuloksia kuin oikaisulla tuolloin olisi saatu. Toisin sanoen väitän, että juuri hallituksen toimenpiteitten johdosta valuuttaspekulaatiota tapahtuu tätä nykyä paljon, ehkä pikemminkin niin sanottuna, että sen takia, kun hallitus ei ole saanut toimenpiteitä aikaan. Se on puhunut paljon, mutta uskottavuus sen toiminnalta ja teoilta on puuttunut. Näyttää siltä, että tilanne on viime päivinä vielä suistunut täysin hallitsemattomaksi. On todella omituista, toistan vielä tässä, että hallituksen ministerit eivät suostu edes puhumaan tässäkin keskustelussa lukuun ottamatta ministeri Pokkaa, joka lyhyen puheenvuoron täällä piti. Minusta se jo osoittaa sitä edesvastuuttomuutta, mikä hallituksessa vallitsee.

Täällä on viitattu myös edellisen hallituksen aikaansaannoksiin: tämän vuoden budjetin tekemiseen ja siihen, että ennusteet menivät tyystin pieleen. Senhän me kaikki tiedämme, että ennusteet menivät pieleen. Sinänsä on aika mielenkiintoista, että saman ennustajajoukon ennusteiden varassa tehdään myös tulevan vuoden budjettia. Saa nähdä, osuvatko ne huomattavasti paremmin oikeaan nyt kuin aikaisemmin. Mehän elämme hyvin pitkälti näiden Korkmanin analyysien varassa tämänkin budjetin käsittelyn yhteydessä.

Ed. Ukkola: Herra puhemies! Pyysin puheenvuoron silloin, kun ed. Hämäläinen piti oman puheenvuoronsa, jossa hän puuttui työttömyyteen ja sanoi suoraan, että se on hallituksen syy. Täytyisi jotain rehellisyyttä sentään olla myös oppositiolla ja SDP:llä. Kyllä työttömyyden syynä on se, että meidän taloutemme on näin rapakunnossa. Jos aletaan kelata, minkä vuoksi talous on rapakunnossa, niin kyllä siinä osasyylisyys on SDP:lläkin.

Vaikka edellisessä puheenvuorossa arvostelin hallitusta ja nimenomaan ministeri Väyrystä siitä, että epäjohtonmukaisella käyttäytymisellä ja pelkästään omiin presidenttipeleihin liittyvillä spekuloinneilla aiheutetaan maalle suurta vahinkoa ja lisätään hallitukseen tunnettua epäluottamusta, niin toki on ollut nähtävissä jo pitkän aikaa, että tämä on juuri ollut SDP:n tavoite eli saada hallitus nurin ja punamulta tähän tasavaltaan. Eihän hallitus tietenkään mene nurin, jos se pysyy sisäisesti kiinteänä ja oman talouspolitiikkansa takana. Hallitus kaatuu omiin sisäisiin vaikeuksiinsa eikä siihen, että oppositio sitä hätyyttelee. Tämä asia tietenkin hallituksenkin täytyy muistaa, että jos se pysyy jämällä, niin ei oppositio sitä kaada, vaan se kaatuu omiin liemiinsä.

Ed. Laivon: Arvoisa puhemies! Pysin puheenvuoron ed. Skinnarin puheenvuoron jälkeen, kun hän ihmetteli hallituksen toimintaa ja väitti, että tämä on loppukorahduksien aikaa. Se on minun mielestäni aika kummallista puhetta tässä tilanteessa, joka koskee viime hallituksen tekemää budjettia ja sen vajetta. Ei ed. Skinnarin puheenvuorossa ollut oikeastaan sanaakaan siitä asiasta, mistä nyt on kysymys. Nythän puhutaan siitä, että edellisen hallituksen budjetti pettää. Sen tulopuoli pettää ja menot ylittyvät.

Minä ymmärtäisin sen, jos näin puhuisi normaali kansa ja syyttäisi hallitusta tästä. Mutta en minä ymmärrä sitä, että näin tekevät ne, jotka ovat keskeisesti olleet tätä maata johtamassa tähän tilanteeseen. Tämä on minusta hyvin sanoin sanoi masentavaa puhetta kuunnella, erittäin kun sitä kuuntelee ihmisenä, joka tulee yrityselämästä ja on vielä tänäkin päivänä siinä mukana tietäen, että itse asiassa ihmisillä, niin työntekijöillä kuin työnantajilla, on huoli huomisesta työstä. Minusta tuntuu, että meillä täällä on huoli vain vallasta, hillittömästä himosta valtaan eikä mistään muusta. Se todella huolestuttaa.

Kyllä minä myönnän ihan rehellisesti, että varmasti tälläkin puolella on tehty virheitä ja

hallituksen budjettiesitys on sellainen, joka ärsyttää. Aivan varmasti ärsyttää. Minä yhdyin niihin puheenvuoroihin. Mutta ei kukaan tee piraatuksissaan tällaista. Ei mikään poliittinen hallitus tee tätä piraatuksissaan, vaan nyt on pakko. Kysymys on siitä, että on todella huoli työstä ja toimeentulosta, ja minä toivoisin, että myös oppositio ottaisi osaa tähän huoleen. Sitä huolta ei näillä puheilla voida poistaa eikä työllisyydestä huolehtia. Meidän täytyy nyt yhdessä ymmärtää, että meidän yhteinen työnantajamme on asiakas ja se asiakas on täällä Suomessa ja rajojen takana. Meidän täytyy saada kilpailukyky kuntoon.

Ed. V a n h a n e n : Arvoisa puhemies! Ed. Skinnarin äsken antamat ohjeet olisi pitänyt antaa vuosi sitten, jolloin tehtiin sitä budjettia, jota nyt velalla paikataan, ja tehtiin ne virhearviot, joiden kattamiseen nyt tarvitaan lainanoton lisäystä.

Tämä hallitus teki aloittaessaan pesänselviytyksen viime kevään tilanteesta antamalla talouspoliittisen tiedonannon eduskunnalle. Siinä ennustettiin hyvinkin tarkasti viime kevään lukujen perusteella, mihin velkamäärään sekä tänä vuonna että ensi vuonna valtio joutuu sitoutumaan.

Sillä selonteolla ja niillä tiedoilla, jotka nyt ovat lopulta menneet selvästikin oppositionkin päähän, haluttiin vaikuttaa kahteen asiaan. Ensinnäkin siihen, että saataisiin aikaan tiukka budjetti ja julkisen vallan menojen karsinta käyntiin. Toisaalta haluttiin nostattaa järkeä, että maahan saataisiin tilanteen vaatima tuporatkaisu. Kuitenkin ed. Skinnari ja muutamat muutkin ovat todistaneet, että hallitus on nyt jumiuttanut tämän tuporatkaisun ja että tuporatkaisu syntyi, jos valtion kassasta muutama miljardi taas osoitettaisiin siihen suuntaan. Itse asiassa samaa todisti juuri äsken radiossa SAK:n Ihalainen, joka sanoi, että SAK:lle käy nollalinja palkkaratkaisuna sekä sitä ja tätä valtiolta. Samaa kaupankäyntiä, mitä takavuosinakin on tehty, jossa valtion rahalla tehdään tuporatkaisu, jonka pitäisi olla työnantajien ja työntekijöiden välinen sopimus. Kyse perimmältään tuntuu olevan vain siitä, että ay-järjestöjen kassat pitäisi nyt kattaa lisäämällä velanottoa valtiolle.

Puhetta on ryhtynyt johtamaan ensimmäinen varapuhemies Paakkinen.

Ed. T. R o o s : Arvoisa puhemies! Ed. Ukko-la, joka on jo tainnut salista poistuakin, heitteli jo vähän totuttuun tapaan sosialidemokraateille syytä. Olen sen verran herrasmies, että en muistuta ääneen siitä, että edellisessä eduskunnassa hänen ryhmä-puoluetoverinsa oli ed. Urpo Lep-pänen. Sieltä löytyisi mielenkiintoisia rinnastuksia ja vertauksia. Ainakin patjakauppa ja cancan ovat sujuneet nyt paremmin.

Rouva puhemies! Pyysin puheenvuoron vastatakseni ed. Anttilalle, joka myös on lähtemässä pakoon. Hänen muistiansa huikan olisin korjannut budjettiin tehtyjen lisäysten osalta ja hieman tarkentanut. Sekin vaikuttaa nimittäin lainanottovaltuuksiin. Niitä vaadittaisiin vallan toisen kokoisina. Jos kaikki se, mitä keskusta kahden viime syksyn aikana on täällä esittänyt vakavissaan syyttäen vielä samalla, että budjetti on kovin löysä, olisi hyväksytty, niin me eläisimme vallan toisenlaisessa tilanteessa.

Nimittäin Suomen keskustan eduskuntaryhmän tekemät esitykset tuloverotukseen viime syksyn budjettikäsittelyssä olisivat merkinneet verotuoton alenemista 6 300 miljoonalla markalla. Se on niin jaoteltuna, että valtion tulovero oli siitä 4 100 miljoonaa, kuntien 1 800 miljoonaa ja Kela plus kirkko 400 miljoonaa. Lisäksi sama puolue esitti liikevaihtoverotukseen helpotuksia 800 miljoonaa markkaa ja lähdeveroon nettovai- kutukseltaan 300 miljoonan helpotusta. Kun ne lasketaan yhteen, Suomen keskustan muutokset vuoden 1991 veroperusteisiin olisivat merkinneet 7 400 miljoonan markan tulojen menetystä. Samaan aikaan kyseisen puolueen edustajat eduskunnassa äänestysittivät menojen lisäyksiksi nettomääräisesti 1 400 miljoonaa markkaa. Näin tämän vuoden budjettiin, jota vuotta me nyt elämme, olisi tullut rahoitustarvetta lisää 8 800 miljoonaa eli 8,8 miljardia markkaa, budjettiin, jota keskusta väitti erittäin löysäksi. Se oli heidän käsityksensä.

Palautetaan nyt mieliin vielä toissasyksy. En erittele keskustan silloin tekemiä esityksiä, mutta totean, että vauhti oli silloin vieläkin parempi. Silloin he esittivät 11 miljardia lisää, siis vaikutuksiltaan 11 miljardin muutosta. Silloinkin he sanoivat, että budjetti on löysä. Nyt hallitus, jota täällä monin tavoin on arvosteltu — kaikkein rankimman arvostelun on esittänyt erään ministerin sonni — toteaa, että budjetti on väärä ja epäoikeudenmukainen. Ed. S-L. Anttila tähän vaarallisen ajan budjettiin näyttää tämän päivän listan mukaan tehneen tasan 20 määräraha-aloitetta.

Ed. Tiuri: Arvoisa puhemies! Ed. Paloheimo esitti, että lainanoton sijasta pitäisi haittaveroja ja vastaavia käyttää varojen keräykseen. Varmaan joissakin kohdin haittaverot ovat paikallaan, mutta jos meidän täytyy niin paljon haittaveroja nostaa, kuin ensi vuonna tarvitaan lainaa, kyllä siinä silloin tulevat sukupolvet jäävät kokonaan ilman perintöä, kun ei pystytäkään Suomessa toimimaan. Ensi vuonnahan tarvittaisiin lainaa yli 30 miljardia markkaa tämän vuoden lainojen lisäksi, niin että hyvin äkkiä nuo haittaverot tulevat aivan mahdottomiksi.

Muutenkin tilanne ei ole aivan niin synkkä, kuin ed. Paloheimo antoi ymmärtää, vaan maailma on kyllä parantumassa ympäristön suhteen, erikoisesti Eurooppa vähitellen, niin että aivan niin surkea tilanne tulevien sukupolvien kannalta ei ole.

Kun täällä ihmetellään jatkuvasti sitä, että hallitus ei saa mitään aikaan, minusta hallitus on sentään saanut yhtä ja toista aikaan. Meillä on tulo- ja menoarvio ensi vuodelle, ja meillä on myöskin monenlaisia muita päätöksiä siitä, miten varoja voidaan säästää ja hallintoa kehittää.

Mutta se, mikä minua ihmetyttää ja varmaan monia muitakin tavallisia suomalaisia, on se, että ammattiyhdistysliikkeet eivät saa mitään aikaan. Ne eivät ilmeisesti lainkaan ymmärrä, missä ollaan, (Ed. Halonen: Työnantajapuolen kanssa se sopimus tehdään eikä keskenään!) kun tehdään sopimuksia kuukausikaupalla selvistä asioista. Nythän on nähty, että kansantulo putoaa noin 6 prosenttia ainakin tänä vuonna ja ensi vuonnakaan se ei ilmeisesti siitä ainakaan kasva. Mistä sitä jakamista riittäisi sitten enemmän tai saman verran kuin tähän asti? Kyllä se jostakin täytyy nyt hyväksyä alennettavaksi. Silloin meidän täytyy teollisuuden kustannuksia alentaa, jotta pystyisimme vähitellen hankkimaan lisää varoja Suomelle, enemmän kakkua.

Kun puhutaan nollaratkaisusta, se ilmeisesti lopulta tarkoittaa sitä, että ei makseta palkkaa ollenkaan, kun tulee niin paljon konkurssveja ja työttömiä. Nollaratkaisu ei ole mikään ratkaisu tässä tilanteessa, kun jaettavaa on huomattavasti vähemmän kuin ennen. Minusta on kohtuutonta väittää hallitusta edesvastuuttomaksi, kun työmarkkinajärjestöt eivät saa järkevää päätöstä aikaan. Sitähän on odotettu jo kaksi ja puoli kuukautta.

Ecupäätös, joka kesällä tehtiin, on johtanut siihen, että Suomen markka on arvossaan. Se on kuitenkin sitä tulevaisuutta, mikä kaikilla Euroopan mailla on, kun Euroopan Eta-alueen tai

Euroopan yhteisön kanssa ollaan tekemisissä. Ei siellä enää palkkoja nosteta enempää kuin on varaa eikä devalvaatioita tehdä aina kymmenen vuoden välein niin kuin tähän asti. Kyllä tämä vanha kierre täytyy nyt uskoa loppuneeksi, ja minusta ammattiyhdistysliikkeenkin olisi paras-ta myös vähitellen uskoa se.

Ed. Paloheimo: Arvoisa puhemies! Ed. Tiuri sanoi äskeisessä puheenvuorossaan, että on odotettavissa, että maailma paranee ympäristön suhteen, että maailma kymmenen vuoden kuluttua on nykyistä parempi ympäristön suhteen. On syytä vähän analysoida ja eritellä sitä, mitä sanonta oikeastaan tarkoittaa. Se tarkoittaa sitä, että ilmakehä olisi puhtaampi kuin nykyisin, vesistöt olisivat puhdistuneet nykyisestään, maaperä ei sisältäisi niin paljon myrkyllisiä aineita kuin nykyisin, luonnonvaroja olisi käytettävissä ihmiselle enemmän kuin nykyisin on, maapallon eliölajien kokonaismäärä olisi lisääntynyt nykyisestään eikä vähentynyt, kuten on odotettavissa.

Mahdollisesti kaikkia näitä ei ed. Tiuri tarkoita puheenvuorossaan, vaan tarkoittaa vain jotakin näistä. Minusta olisi mielenkiintoista tietää, mikä osaprosesseista olisi kaikkein odotettavin: puhdistuminen, luonnonvarojen lisääntyminen, maapallon monimuotoisuuden lisääntyminen vai mikä seikka.

Sitten ed. Tiurilla oli puheenvuorossaan toinen kohta, joka minusta oli myös kiinnostava ja epälooginen. Se oli se, että ympäristöverot haittaisivat tulevia sukupolvia enemmän kuin lainanotto. Kyllä nähdäkseni, olipa vero sitten mikä hyvänsä, haittaisi nimenomaan nyt täällä elävää sukupolvea ja lainanotto hyödyttäisi nykyistä sukupolvea ja haittaisi tulevia. Tämä on minun logiikkani tästä kysymyksestä. Haluaisin mielelläni kuulla tähänkin vastauksen.

Ed. Halonen: Arvoisa puhemies! Ed. Tiurin puheenvuorossa mielestäni menivät käsitteet sekaisin. Uskoisin, että hän itsekkin tietää sen, että jo työehtosopimus pitää tehdä työnantaja- ja työnteijäpuolen välillä ja se edellyttää kummankin osapuolen mukaantuloa. Tässä mielessä käsien ylösnostamisvaatimuksen asettaminen toiselle osapuolelle ei mielestäni ole modernin länsieurooppalaisen työehtosopimustoit- minnan mukaista.

Sen sijaan, jos haetaan tuporatkaisua, siihen kyllä ihan käsitteellisestikin kuuluu hallituksen mukaantulo. Valitettavasti vain, arvoisa puhe-

mies, minun pitää olla eri mieltä ed. Tiurin kanssa siitä, onko hallitus toiminnallaan edistänyt tuporatkaisun aikaansaamista vai jopa sitä haitannut. Näyttää siltä, että hallitukselta on puuttunut mitä ilmeisimmin sellainen yhteiskunnallisten suhteiden tuntemus, jolla se olisi voinut aikaansaada oikeanlaista ilmapiiriä.

Väitän varsin pitkän kokemuksen pohjalta ja läheltä ammattiyhdistysliikettä seuranneena, että ammattiyhdistysliikkeellä keskusjärjestökirjaimien yhdistelmistä riippumatta on ollut varsin suuri yhteistyöhalukkuus tämän kesän ja alkaneen syksyn aikana, mutta tilaisuus näyttää nyt lähes pilatulta sekä nimenomaan työnantajien jäärapaisuuden vuoksi, jota hallitus on omalla toiminnallaan edesauttanut, että myös hallituksen oman päättämättömyyden vuoksi.

Oppositio tekee voitavansa, mutta valitettavasti nykysysteemin mukaisesti oppositio ei voi kyllä tuporatkaisua aikaansaada. Mutta me omalta puoleltamme olemme valmiita kaikkiin toimenpiteisiin, joilla sitä voitaisiin jatkossa varmistaa, joten toivoisin, että ed. Tiurikin kannustaisi ja vaatisi hallitusta asianmukaisiin toimenpiteisiin eikä päästäisi sitä pälkähästä.

Ed. R ä t y : Arvoisa puhemies! Uutena kansanedustajana olen huolestunut koko meidän parlamentarismimme onttoudesta. Hallitus yrittää parhaansa. Eduskunta kiistelee, kuka on syylinen. Maailmantilanteet menevät niin lujaa, ettei näytä hyvältä. Ei voi olla enkä usko, että ministerit ovat maan kriisiin saattaneet. Kyllä tuporatkaisun avain on rauhoittaa tilanne edes tälle tasolle, missä nyt olemme. Olemme kriisissä ja kriisin avaimet tulisi olla eduskunnalla. Esi-tykset, jotka hallitukselta tulevat, osoittavat sen, että ministeritkin ovat tuuliajolla. Toivon, että työntekijä- ja työnantajapuoli pääsisivät ratkaisuun. Toivon, että hallitus ottaisi napakamman otteen asioiden hoidossa.

Koko toiminnan lähtökohtana tällä hetkellä näyttää olevan hallituksen kaataminen. Onko SDP se, joka pelastavana enkelinä pelastaa maan? En jaksa uskoa, koska koko Eurooppa tällä hetkellä näyttää vapisevan laman kourissa, ei ainoastaan Suomi. Työttömyys luo meille tällä hetkellä suurimman ongelman. Se on meidän kaikkien tunnustettava, enkä tiedä, miten se edes pystytään hoitamaan pois. Kuka sen tietää? Maailman herrojen ohje näyttää olevan hyvin selkeä: Olkaa hyvä ja puuttukaa oman valtionne budjettiin, sieltä se mätä nousee. Ja ne ohjeet ovat: puuttukaa puolustusmenoihin, puuttukaa

moottoritiehankkeisiin, puuttukaa niihin tukiaisiin, joita maatalouteen työnnetään. Nämä ovat kansainvälisiä ohjeita. Minä en vain tiedä, miten ne meillä näyttävät menevän.

Ed. T i u r i : Arvoisa puhemies! Ed. Paloheimmolle vastaisin, että ainakin ilmakehä on puhtaampi kymmenen vuoden kuluttua ja vesistökään eivät luultavasti ole sen likaisempia kuin nyt, ne ovat puhtaampaan päin menossa. Luonnonvarat saatetaan parempaan käyttöön kierrätyksellä, joka kaiken aikaa kehittyy. Joten, jos haluaa, niin positiivisia piirteitä kyllä näkee. Tietenkin se, että ihmisten joukko kasvaa maapallolla, on vielä vaaratekijä.

Kun ed. Halonen sanoi, että työnantajat ja työntekijät tekevät tuposopimuksen, (Ed. Halonen: Ei, vaan tes-sopimuksen, tupoon kuuluu hallitus!) — joka tapauksessa tarvitaan sekä työntekijöitä että työnantajia sopimukseen — jos sopimus tehdään sellaisella tasolla, että kustannukset eivät riittävästi laske, ei tietenkään semmoinen sopimus ole järkevä. Ei se ole työntekijöiden kannalta järkevä eikä työnantajien kannalta, koska se johtaa jatkuvasti työttömyyden kasvuun ja yritysten nurinmenoon. Siitä ilmeisesti kiikastaa, että tällä hetkellä SAK ei halua vielä riittävän alas mennä vaatimuksissaan.

Suomen hallitsemista haittaa paljon enemmän kuin monissa maissa se, että meillä eduskunnan enemmistö ei riitä hallitukselle, vaan täytyy olla ihan määräenemmistö. (Ed. Halonen: Tuokaa esitys kiireellisenä, me olemme valmiit!) Se tietenkin tekee asiat hankalammiksi.

Kaiken kaikkiaan minusta me kuitenkin kaikki tiedämme, missä vika on, ja voisimme nyt yrittää kehottaa niitä voimia, joihin me pystymme vaikuttamaan, muuttamaan ajatuksiaan siihen suuntaan, että saataisiin järkeviä ratkaisuja joka puolella.

Ed. K e m p p a i n e n : Arvoisa puhemies! Ed. Halonen syytti hallitusta, että se olisi jotenkin vaikuttamassa työehtosopimuksen ilmapiiriin. Minkälaista ilmapiiriä te haluatte? Keväällä oli alle 200 000 työtöntä ja nyt on 260 000 työtöntä, mikä ei ole hallituksen syytä. Tämä on nimenomaan se ilmapiiri, josta pitäisi ottaa oppia, ei kabinetti-ilmapiiri, jossa nyt puhutaan neuvotteluista tai joistakin aloitteista. Ei tällaisiin asioihin hallitus ole ottanut kantaa. Hallitus on tuonut eduskuntaan kustannuksia alentavia säästölakiesityksiä, jotka ovat välttämättömiä, ja niin pitäisi tehdä myös työmarkkinoilla. Ei ole

hallituksen syy, että haarukka on kaukana. Ei miltään osin ole hallituksen esitysten syytä, että haarukka on mennyt kauas.

On saatava kustannuksia leikkaava tulosopimus, eikä ole hallituksen syytä, että realiteetit ovat kaukana. Ei erotuomariksi ole ryhtynyt kukaan. Täysi vapaus on annettu työmarkkinamekanismille päätyä sopimukseen, joskaan jonnekin eivät kuulu kymmenientuhansien työttömien lisääntyvät vaikeudet. Jostakin syystä sitä ilmapiiriä, joka on se todellinen ilmapiiri, jossa me elämme, ei oteta huomioon.

Ed. K e k k o n e n : Arvoisa puhemies! Ed. Rätty käytti hyvin mielenkiintoisen puheenvuoron, jossa oli hyvin monta tärkeätä asiaa. Kun hän haki hyviä ja järkeviä syitä, tekijöitä, joilla lamasta päästäisiin, ja vetosi kansainvälisiin malleihin, hän puhui puolustusmäärärahoista. Se on todellakin kansainvälisesti muotia tällä hetkellä, ja se onkin ihan hyvä muoti. Hän puhui myös maatalouden tukipolitiikasta. Sekin on kansainvälisesti suurta huutoa tällä hetkellä, että maataloudesta yritetään saada suurimmat rasitteet pois.

Yksi asia ed. Rädyltä kuitenkin jäi sanomatta. En ole ihan varma siitä, mitä mieltä hän asiasta olisi, mutta yhteiskunnallista ilmapiiriä ja ylipäänsä yhteiskunnan hyvinvointia ei paranneta sillä, että palkkoja pienennettäisiin, mihin tämä hallitus näyttää nyt pyrkivän. Se on ajatuksena jo mahdoton, se on ilmapiiritekiä.

Kun ed. Kemppainen puhui ilmapiiristä, on se nyt aika lailla pään panemista pensaaseen, jos hän kieltäytyy näkemästä sitä seikkaa, että siinä tulehtuneessa yhteiskunnallisessa ilmapiirissä, jossa tällä hetkellä kieltämättä elämme, aivan keskeinen toimija on ollut istuva hallitus, joka on viis veisannut siitä henkisestä autonomiasta, joka on etujärjestöillä jo pitkään ollut Suomessa, jonka ne ansaitsevat ja joka niillä tulee ollakin.

Tässä suhteessa, arvoisa puhemies, mielestäni istuvan hallituksen synnit ovat lähes veriruskeat. Se on asia, jossa hallitus ei ole ollut kyvytön. Se on todellakin tehnyt työtä saadakseen yhteiskunnallisen ilmapiirin tulehtumaan, saadakseen aikaan sen laatuksen polarisaatiokehityksen, jonka hedelmiä me joudumme kärsimään.

Ed. P a l o h e i m o : Arvoisa puhemies! Hyvin lyhyesti ed. Tiurille: Kun hän sanoi, että ilmakehä on puhtaampi kymmenen vuoden kuluttua, se tarkoittaa silloin sitä, että hiilidioksidia ja muita kasvihuonekaasuja on vähemmän ja otso-

nikerroksen katoaminen ylemmistä ilmakerroksista on pysähtynyt ja kääntynyt nykyisestä suunnastaan vastakkaiseksi. Kuulen mielelläni jossakin yksityisessä keskustelussa ed. Tiurin yksityiskohtaiset fysikaaliset perusteet tälle kummalliselle luonnonilmiölle.

Ed. O. O j a l a : Arvoisa puhemies! Kun ed. Kemppainen nyt hokee, että mikään ei tunnu olevan tämän hallituksen syy, olisin kysynyt ed. Kemppaiselta, mikäli hän sattuu kuuntelemaan, eikö esitys, jonka hallitus nyt valitettavasti riittämättömänä tuo eduskunnalle, olisi pitänyt tehdä jo aikaisemmin ja pyrkiä nimenomaan elvyttävään, sosiaaliseen talouspolitiikkaan siten, että työttömyys olisi vähentynyt. Se olisi ollut oikeaa politiikkaa hallitukselta. Sen sijaan hallitus valitettavasti näpertele toisarvoisten asioiden keskuudessa, miettii pakkolomia, matkustusveroja jne. Ne ovat näpertelykysymyksiä. Isot taloudelliset ongelmat odottavat ratkaisuaan, eikä näytä hallitusta heilauttavan sekään, että tänäänkin taas korot ovat heilahtaneet ylöspäin, kuten todettiin.

Myös opposition parissa ollaan erittäin huolissaan huonosta yhteiskunnallisesta ilmapiiristä, joka vallitsee. Se on tosiasia. Mutta näyttää siltä, että hallitus ei todellakaan ole halukaskaan parantamaan ilmapiiriä. Eivät auta ministeri Viinasen heitot kansainvälisissä lehdissä Financial Timesia myöten siitä, että Suomessa työmarkkinajärjestöt ja ammattiyhdistysliike romuttavat maan talouden. Sehän ei pidä paikkaansa. Ei tällaisilla lausumilla lisätä luottamusta Suomen talouden hoitoon sen paremmin kotimaassa kuin myöskään ulkomailla. Jos on mölyjä mahoissa, ne pitäisi pitää sisällään eikä lähteä niitä antamaan lehdistöä myöten, jos halutaan yhteiskuntasopimusta solmia.

Nimittäin Suomessa on toki tehty yhteiskuntasopimuksia 60-luvulta lähtien, mutta ei se ole koskaan syyttelyn myötä syntynyt. Se on syntynyt vain siten, että on vakavissaan haluttu pyrkiä ratkaisuun. On tunnustettu tietyt tosiasiat, kuten työttömyys, taloudelliset ongelmat jne., ja sitten on haettu ratkaisu, joka yleensä on ollut kompromissi. Se ei ole koskaan ollut kaikkien osapuolien täysien vaatimusten mukainen, mutta se on ollut kuitenkin kompromissi, ja sillä tavoin Suomea on voitu vaurastuttaa vuosien varrella.

Ed. H a l o n e n : Arvoisa puhemies! Jäin kuuntelemaan ed. Rättyä hyvin hämmentyneenä, nimittäin hänen analyysiänsä maataloudesta ja

myös puolustuspolitiikasta. En millään pystynyt käsittämään sitä, minkä takia hän sitten oli huolissaan tämän hallituksen mahdollisesta kaatumisesta ja uuden, paremman löytymisestä. En käsitä, mitä yhteistä on keskustapuolueella ja edistyksellisellä maatalouspolitiikalla, enkä myöskään sitä, millä tavalla tämän hallituksen profiiliin kuuluisi se, että se olisi edistänyt jotenkin asehankintojen vähenemissuuntaa, kun se on ollut valmis ostamaan Saksan armeijan vanhoja ylijäämiä ja on innokkaasti tuomassa meille myös hävittäjäkauppoja. Mutta syksyn aikana selvinnee, mikä on ed. Rädyn logiikan lopputulos.

Samoin ed. O. Ojalan kanssa olen täysin samaa mieltä, että suomalaisella ammattiyhdistysliikkeellä on todella pitkät perinteet tulopoliittisista sopimuksista ja erinomaisen hyvin kansantaloudellisin lopputuloksin niin kuin me saimme 80-luvulla nähdä. Siis meitähän haukuttiin ammattiyhdistysliikkeessä todella sopuiliijoiksi, kun niitä yhteiskuntasopimuksia tehtiin. Mutta ne todella vaativat yhteishenkeä, ja toivoisin, että hallituksella sitä olisi, koska kansan paras mielestäni on sekä hallituksen että opposition yhteinen tavoite. Pitäisi olla, mutta vastauksista ei sellaista käsitystä millään saa.

Ed. T. R o o s : Arvoisa puhemies! Ed. Kempainen, joka nyt jo täältä poistuikin ... (Ed. Kekkonen: Tuli takaisin jo!) — Tuli kuuntelemaan hyvää puheenvuoroa. — Hän totesi, että työttömyys ei ole hallituksen syy. Kun tämä hallitus on nyt ollut hengissä tai itse asiassa henkitoreissaan noin puoli vuotta ja sinä aikana, kuten ed. Kemppainen itsekkin totesi, työttömyys on lisääntynyt, se lisääntyminen menee jo silloin kirkkaasti hallituksen piikkiin.

Toisaalta, kun hallitukselta on tullut oikein työttömyttämislakikin eli laki pakkolomista, tämä hallitus näyttää työttömyyttä hoitavan tekemällä lisää työttömiä. Ei siitä voi muuhun johtopäätökseen tulla, kuin että tämän hallituksen arsenaaliin näyttää kuuluvan työttömyyden lisääminen, työttömyyden poistaminen sitä lisäämällä.

Ed. A n d e r s s o n : Arvoisa puhemies! Halusin myös replikoida ed. Kemppaiselle työttömyydestä. Sanoin jo aikaisemmassa puheenvuorossani sen, että hallituksen deflaatiopolitiikka tähtää nimenomaan työttömyyden lisäämiseen. Sehän on käynyt aivan selvästi ilmi, sanottu julki, että elvyttää ei saa, koska se vähentää

työttömyyttä ja sillä tavalla puhdasoppinen uusliberalistinen friedmanilaiskorkmanilainen linja ei toteutuisi. Tämähän on aivan selkokieltä, ja tällä tavalla on työttömyyttä lisätty valitsemalla deflatorinen politiikka.

Mitä tulee yhteiskuntailmapiiiriin ja ammattiyhdistysliikkeen osaan, aivan selvä on, että tämä hallitus on STK:n hallitus, jopa hallitusohjelmassa on suoraan STK:n ohjelmasta otettu sanatarkasti hyvin moni kohta. STK:n tarkoitus nykyisessä tilanteessa ja myös hallituksen tarkoitus on murskata ammattiyhdistysliike, aivan kuten Thatcher teki Englannissa kymmenen vuotta sitten. Tämä on käynyt ilmi hyvin monella tavalla. Voi olla, että tämä ei ole koko STK:n tavoite, mutta STK:n haukkojen tavoite se aivan selvästi on. Ammattiyhdistysliike katsotaan turhaksi ja ongelmalliseksi tekijäksi yhteiskunnassa. On aivan selvästi ilmaistu, että halutaan päästä pois tulopoliittisista mekanismeista ja halutaan, että työpaikkakohtaisesti työnantaja neuvottelee palkoista ja muista työehdoista. Tämä on aivan selvä linja, siis yritys murskata ay-liike.

Ed. R i m m i : Arvoisa puhemies! Ed. Kempainen syytti ammattiyhdistysliikettä siitä, että työttömyys on kovasti lisääntynyt. Minä haluan muistuttaa ed. Kemppaista siitä, että pienet ja keskiuuret yritykset erikoisesti ovat olleet niitä, jotka ovat viime aikoina menneet konkurssiin. Mistä syystä? Ne ovat menneet konkurssiin nimenomaan Suomen Pankin harjoittamasta rahapolitiikasta johtuen. Se ei ole antanut niille rahoitusta, terveillekään yrityksille tarvittavia pieniä rahoituksia, kun ne olisivat sitä tarvinneet. Kuitenkin Suomen Pankilta löytyi rahaa saman verran ja enemmänkin, kuin säästölacilla ollaan mittaamassa, SKOPin pelastamiseen eli vastuuntunnotomien pankkimiesten kasvojen pelastamiseen. (Eduskunnasta: Pelastettiin muutama tallettajakin!) — No, kyllä siinä tallettajakin pelastettiin, mutta myös pankkimiehiä pitäisi panna enemmän vastuuseen.

On sanottu, että ay-liike on syyllinen siihen, että työehtosopimusratkaisut eivät edisty. Kannattaisi muistaa se, että Suomen Työnantajain Keskusliiton nk. haukat toivat kaikki todella mahdollottomat taantumukselliset esityksensä neuvottelupöytään. Sitten vaadittiin palkkoja alennettavaksi, työttömyysturvaa leikattavaksi, työttömien omavastuusuuden lisäämistä työttömyysturvassa, kansaneläkeläisille, entisille ay-jäsenille, maksun nostamista ja terveyskeskus-

maksun lisäämistä. Jos näillä asioilla ei myrkytetty suomalaista työelämää, suomalaista ilmapii-riä, mikä olisi ollut tähän vielä parempi myrky, ed. Kempainen?

Ed. S u h o n e n : Arvoisa puhemies! Ed. Tiuri mainitsi, että tuporatkaisu pitäisi saada. Kaikki varmaan ovat samaa mieltä siitä, ja hän vetosi demareihin. Minä vetoan nyt ed. Tiuriin, että pitäisi saman puheenvuoron Kinnuselle ja Voitto Ranteelle, etteivät he kävisi niin kuin köyhän talon porsaas demarien perässä, kun demarien tarkoitus on kaataa hallitus, mikä sinänsä on hyvä, mutta maan asiat kärsivät siitä. Menkää ja puhukaa sama asia heille, että hekin ymmärtäisivät siellä, että ottaisivat oman selvän järjen käteen ja tekisivät sopimuksen eivätkä odota, mitä Ihalainen tekee. On aikoihin eletty, kun porvarilliset ay-johtajat seisovat Senaatintorilla punalippujen kanssa. Sama puheenvuoro pitäisi siellä käyttää. Hiukan pitäisi katsoa, että voisivat oman linjan ottaa Akava ja TVK ja pistää demarit perästäkulkijaksi asiassa. Silloin olisi oikea linja. Tekisivät sopimuksen, eikä ed. Tiuri-kaan esittäisi toivomuksia vaan vaatisi omiltaan ryhdyttävämpää liikettä asiassa.

Kyllähän on selvää, että jos joku sanoo vasemmistossa, että on ollut STK:n hallitus nyt, niin vuodesta 66 lähtien on ollut SAK:n hallitus. SAK:n ja Forssan ohjelmat jo vuosisadan alusta ovat toteutuneet. Ne ovat kaikki toteutuneet, joten sen puolesta puolue voisi lakkauttaa toimintansa. Ne ovat toteutuneet monen hallituksen aikana jo tässä maassa. Ei ole mitään tavoitteita enää muuta kuin kiusata koko yhteiskuntaa demareilla ja vasemmistolla. Ajatelkaa hiukan myös omia askeleitanne. Minäkin olen sattunut seuraamaan virheellisesti, mutta olen uskoon tullut ihminen, niin että minä olen kadotuksesta päässyt pois.

Ed. R ä t y : Arvoisa puhemies! Ed. Kekkonen otti oikein mielenkiintoisen asian esille, jonka olisin sanonut juuri seuraavana: Eivät työläisten palkat ole se lähtökohta, jolla maan talous saadaan järjestykseen. Olin itse mielenosoituksessa ja näin kaikkien 30 000 ihmisen ajatuksen, ja he yksimielisesti sanoivat, että he haluavat tehdä työtä, antakaa heille, he haluavat tehdä työtä. Ja Suomen kansa on tottunut tekemään työtä, ja kovalla työllä tämä maa on rakennettu. Siitä on minun mielestäni pidettävä kiinni. Eikä myöskään romuttamalla edellisten hallitusten aikaansaama perusturva, jolla suomalainen

hyvinvointi tällä hetkellä lepää, päästä eteenpäin.

Mitä tulee logiikkaan, mielestäni tällä eduskunnalla ja tällä hallituksella olisi tällä hetkellä todella aika katsoa tähän budjettikirjaan ja todella ruveta leikkaamaan. Kun kerran on lama näin kova, pitäisi leikata puolustusmenoja, leikata moottoritiehankkeista ja leikata maatalouden tukiaisia. Nämä on ihan selkeää logiikkaa. Minä en ymmärrä, mitä epäloogista minun ajattelussani on. (Ed. Halonen: Miten te kuvittelette, että se tulee hallitukselta?) — Minä haluan tehdä työtä hallituksen kanssa yhdessä. Se ei parane sillä, että täällä haukutaan toinen toisiaan koko ajan, mitä sinä sanoit neljä vuotta sitten, mitä sinä kahdeksan vuotta sitten, eikä tulla sen asian taakse. Periaatteellista jauhamista, eikä maan asioita viedä eteenpäin. Tietääkseni me 200 kansanedustajaa olemme viemässä Suomen kansan asioita eteenpäin, eikä niin?

Ed. L e h t i n e n : Arvoisa puhemies! Toki hallitus haluaa, että Suomeen syntyy työpaikkoja ja nimenomaan pysyviä työpaikkoja. Tämä tapahtuu ainoastaan talouselämän tervehdyttämisen kautta. Ei tällaisilla kepulikonsteilla luotuja työpaikkoja ole mielekästä perustaa, koska meidän yhteiskuntamme ei enää kestä sen rasituksia. Ei ole mielekästä luoda myöskään työntekijöille sellaisia työpaikkoja, joissa ainoastaan siirretään paperia pinosta toiseen. Pidän talouselämän perusteiden tervehdyttämistä ainoana oikeana tienä ja keinona. Oikeita, pysyviä työpaikkoja suomalaisille syntyy silloin, kun suomalaiset tuotteet menevät kaupaksi myöskin ulkomailla.

Ed. L u u k k a i n e n : Arvoisa puhemies! Korjaus ed. Rimmin äskeiseen puheenvuoroon: Suomen Pankki on keskuspankki, se ei myönnä luottoja yksityisille henkilöille eikä yksityisille yrityksille eikä millekään muillekaan yrityksille.

Yleisesti tästä keskustelusta: Ellemme nyt pian hyväksyä näitä lainanottovaltuuksia tässä salissa, tilanne käy sellaiseksi, että valtio ei pysty kohta maksamaan eläkkeitä eikä palkkoja virkamiehille. Todella toivon, että tämä keskustelu päätettäisiin jossain vaiheessa (Ed. Tuomioja: Ennen virka-ajan päättymistä!) ja saatettaisiin onnelliseen lopputulokseen.

Ed. R i m m i : Arvoisa puhemies! Ed. Luukkainen, tiedän varsin hyvin, mikä Suomen Pankki on. Mutta hallitus halutessaan pankkivaltuus-

miestensä kautta voi kyllä vaikuttaa Suomen Pankin päätöksiin ja rahamaailmaan, eduskunnan pankkivaltuusmiehet nimenomaan.

Ed. Suhoselle toteaisin lyhyesti, että olen hämmästyntynyt, että hankin oli kovasti pahoillaan siitä, että palkansaajajärjestöt SAK:sta Akavaan ovat yksituumaisesti lähteneet puolustamaan palkansaajien oikeutta omien etujensa puolustamiseen. Aika hämmästyttävää!

Ed. K e k k o n e n : Arvoisa puhemies! Ed. Rätty käytti erinomaisen hyvän puheenvuoron. Hän puuttui juuri niihin asioihin, mihin pitääkin tässä tilanteessa puuttua. Mutta hän ihmetteli, miksi hänen logiikkaansa joku epäilee. Ed Rätty, se logiikan epäily lähtee juuri siitä seikasta, että kun te puhutte hyviä asioita, te heti perään sanotte, että te haluatte tehdä yhteistyötä hallituksen kanssa, sen hallituksen, joka toimii täsmälleen päinvastoin kuin te olette hetkeä aikaisemmin sanonut. Siitä ihmettely logiikasta lähtee.

Mitä tulee ed. Luukkaisen puheenvuoroon, ei ed. Rimmi puolustamistani tarvitse. Mutta ed. Luukkainen tulkitsi, että ed. Rimmi olisi sanonut, että Suomen Pankki myöntää luottoja. Ei hän todellakaan niin sanonut eikä niin tarkoittanut. Mutta ymmärtääkseni hän kuten me muutkin tajuamme varsin hyvin, että Suomen Pankin rahapolitiikalla on aivan olennainen merkitys sille politiikalle, jolla ihmiset luottoja eri rahalaitoksista saavat. Minusta ed. Luukkainen saivarteli hieman vastenmielisellä tavalla hetki sitten.

Mitä tulee ed. Suhosen puheisiin porvarillisista ay-johtajista, mielestäni ed. Suhonen antoi kauniin tunnustuksen koko ay-kentälle, kun se kerrankin pitkistä aikaa pystyy esiintymään yhdessä oikeudenmukaisuuden puolesta politiikoimatta puoluepoliittisesti laisinkaan, niin kuin ed. Suhonen teki.

Ed. T i u r i : Arvoisa puhemies! Määritelmä, että palkkojen alentaminen on mahdotonta, ilmeisesti selittää sen, miksi tuporatkaisuja ei saada aikaan, kun kuitenkin tiedetään, että palkkojen alentaminen on välttämätöntä. Vaikka suomalaiset haluaisivat tehdä työtä, siitä pitää maksaa niin paljon, että tuotetta ei saa kaupaksi. Ei silloin auta, vaikka kuinka innokkaasti haluaisi tehdä työtä, kun työn tulosta ei saa minnekään. Siinä on ristiriita, joka vaatii, että palkkoja on alennettava. Muulla keinolla ei kerta kaikkiaan selvitä.

Ja kun hallitus on esittänyt, että työttömyys-

korvauksessa omavastuu tulisi suuremmaksi, se on minusta välttämätöntä. Jos ammattiyhdistysliikkeen jäsenet ovat samaa mieltä kuin johtokin, he eivät tajua silloin, että heidän vaatimuksensa johtavat työttömyyteen. Silloin on parasta muistuttaa siitä. Kun joutuu vähän suuremman omavastuuosuuden siitä ottamaan, muistaa, että työttömyys on uhkana, jos kohtuuttomia vaatimuksia esitetään.

Luodussa ilmapiirissä lama aiheuttaa hankaluuksia, kun koko ajan tulee vaikeuksia ja näyttää siltä, että työpaikka ei ole varma. Ei siitä voi syyttää mitään hallitusta tai muuta. Kyllä se ilmeisesti on hankala tilanne. Ennen sanottiin, että suomalaiset kyllä pärjäävät vaikeissa tilanteissa mutta helpoissa ei. Nyt näyttää käyvän niin, että vaikeakin tilanne tuottaa vaikeuksia. Ehkä suomalaiset ovat tulleet jo niin hankaliksi, ettei sekään enää tuo hyviä ominaisuuksia esiin.

Ed. H a l o n e n : Arvoisa puhemies! Ed. Rädylle hänen ihmetyksestään siitä, että meidän on kaikki 200 kansanedustajaa valittu kansaa edustamaan. Kyllä, ja kaikeksi onneksi Suomi on monipuoluemaa, jossa saa esittää ainakin toistaiseksi erilaisia poliittisia mielipiteitä. En osaa pitää erityisenä epäluottamuslauseena sitä, jos kansalaiset ovat valinneet esimerkiksi minut tänne neljättä kertaa. Mutta pitäisin häpeänä sitä, jos en käyttäisi hyväksi sitä kokemusta sanoakseni, mitä seurauksia on jo tämän valtion tulo- ja menoarvioesityksen tänne antamisella ja siihen liittyvillä hallituksen esityksillä. Minusta niistä on vedettävissä vain yksi johtopäätös ja se on se, että ne vaatimukset, joita ed. Rätty esitti hyvänä politiikkana, eivät tule tämän kirjan ja näiden hallituksen esitysten pohjalta missään nimessä toteutumaan.

Ed. S-L. A n t t i l a : Arvoisa puhemies! Ed. Haloselle aivan lyhyesti muistuttaisin siitä, että meidän yritämme korjata nyt niitä virheitä, jotka edellisen hallituksen jäljiltä talouspolitiikassa on tehty siitä yksinkertaisesta syystä kuten puhujakorokkeelta totesin, että ennusteet valtiovarainministeriössä mm. tämän vuoden budjettia laadittaessa heittivät todella häränpyllyä. Alun perin 12 miljardia ylijäämäiseksi laaditusta budjetista joulun mennessä tuli 4 miljardia markkaa alijäämäinen, jos oikein muistan. Tämä jos mikä kertoo siitä, että meillä todella on syvä kriisi menossa, kriisi, jota edellinen hallitus ei valitettavasti riittävän aikaisessa vaiheessa ta-

junnut mutta ei tajunnut myöskään oppositio, se on sanottava rehellisyyden nimessä.

Ed. Louekoski: Rouva puhemies! Edellisen hallituksen valtiovarainministerinä, joka oli tälle vuodelle budjettia tekemässä, voisin ihan lyhyesti vielä kerran ed. Anttilan puheenvuoron johdosta kerrata, kuinka tämä suhdanne kääntyi edellisen hallituksen loppuaikoina.

Kun huhti — toukokuussa puolitoista vuotta sitten tehtiin ns. budjetin raameja, eri taloudelliset ennustajat ja tutkimuslaitokset ennustelivat tälle vuodelle kasvuksi 1,5—2 prosenttia. Kun päästiin kesäkuulle, noita ennusteita oli korjattava alaspäin 1,5—1 prosentin välille. Budjettiriihen aikana puhuttiin enää 0,5 prosentista, ja kun syyskuussa esittelin tämän vuoden budjettiesityksen eduskunnalle, varoitin hyvin selvin sanoin siitä, että silloinen ennuste on liian optimistinen. Syksyn mittaan ennusteita jouduttiin korjaamaan edelleen alaspäin, ja joulun alla oli selvästi nähtävissä, että miinukselle mennään.

Samaan aikaan ed. Anttila itse budjettiäänestyksissä esitti kymmenien ellei satojen miljoonien markkojen lisäyksiä menoihin ja keskustan ryhmä valtiovarainvaliokunnassa ja täällä salissa yli 6 miljardin markan tulojen vähennyksiä: 1,4 miljardia yhteensä lisää menoja ja runsaat 6 miljardia vähemmän tuloja. Se oli keskustan vastaus siinä talouspoliittisessa tilanteessa, jossa hyvin selvästi kaikkialla oli nähtävissä, mikä on talouden kehityksen suunta.

Kun tämä asia nyt näyttää unohtuvan, niin kerrataan vielä. Tämän vuoden alussa, ed. Anttila, teidän ryhmätoverinne ed. Tenhiälä vaati jakamaan perusturvauudistuksena kansalaisille sitä ylijäämää, joka mukamas oli olemassa tämän vuoden budjetissa. Se oli aivan uskomaton suoritus, aivan uskomaton esitys siinä tilanteessa (Ed. Luttinen: Tammikuussa!) — tammikuussa tänä vuonna, samaan aikaan kun edellinen hallitus kahteen kertaan tämän vuoden alussa, ed. Anttila, karsi budjetista menoja, toisella kertaa noin miljardin, toisella kertaa noin puolitoista yrittäen saada jonkinlaista järjestystä ja uskoa talouden hoitoon, mutta se ei mennyt perille. Se ei mennyt perille.

Minua on jonkin verran alkanut kyllästyttää se jankutus edellisen hallituksen virheistä. Kyllä me virheitä teimme. Me emme voineet ennakoita tosiaankaan näin suurta laskua, mikä nyt on tapahtunut. (Ed. Anttila: Samaa mieltä!) Mutta jos ed. Anttila on samaa mieltä, niin minä en voi ymmärtää, kuinka voi esitellä sellaisia menoli-

säyksiä ja tulojen vähennyksiä, jos taloudellisesta linjasta on samaa mieltä. Se on skitsofrenista touhua. Ei sellaista voi ymmärtää.

Ed. Antvuori: Arvoisa puhemies! Nyt on kyllä korkea aika lopettaa syntipukkien etsiminen. Analyysiin sen sijaan olisi tarve. Yli varojen elämiseenhan ovat syyllistyneet kaikki. Siihen ovat syyllistyneet pankit, teollisuus, yritykset, julkinen sektori jne. Suomen Pankki on omalta osaltaan tehnyt jatkuvasti virheitä: revalvaatio, rahamarkkinoiden vapautumisen ajankohta, markan yliarvostus, ecupäätös ilman devalvaatiota jne.

Nyt tarvitaan tekoja ja maalle johtajaa varsinkin, kun SAK käy sisäistä valtapeliä täysin vastuuttomasti. Tämäkin realiteetti on tunnus-tettava ja uskallettava myös myöntää, etteivät nykyiset lääkitysyritykset johda muuhun kuin siihen, että syyttömät maksavat koko laskun.

Ed. Halonen: Arvoisa puhemies! Ed. Louekoski varsin pitkään ja seikkaperäisesti selvitti jo nyt useampaan kertaan ed. Anttilalle ja ed. Kemppaiselle, mikä on tähän tilanteeseen johtanut. Ed. T. Roos myös numeroin esitteli ed. Anttilan aikaisemmat aloitteet ja myös keskustaryhmän edellisen politiikan. Minä toivon, ettei tähän tarvitse enää jatkossa käyttää aikaa. Mutta toivon, että ed. Kemppainen ja Anttila tutustuisivat vaikka kirjallisesti keskustanskansiasta saatavaan materiaaliin, jotta voisimme jatkaa tuloksellisemmassa hengessä siitä, mitä nyt pitäisi tehdä, jotta tulopoliittinen ratkaisu lopultakin saataisiin aikaan, vaikka hallitus ei näytä siitä olevan kiinnostunut.

Ed. Rinne: Rouva puhemies! Minua on alkanut kyllä pikkaisen huolestuttaa tämä kehitys ihan siitä yksinkertaisesta syystä, että tämä keskustahuijaus onnistui meillä kotimaassa ja tupailloissa jne. Siellähän voi puhua mitä vain, näitä vaihtoehtoja ja yhteiskuntasopimuksia ja kaikkea muuta. Mutta ulkomaisiin diilerihuoneihin se sumutus ei yllä. Mehän olemme täysin riippuvaisia ulkomaankaupan kautta ulkomaisesta luottamuksesta. Se sumutus ei kerta kaikkiaan tehoa siellä. Silloin me olemme kohta kaikki hukassa.

Tämä on ensimmäinen sodanjälkeinen hallitus, joka ei ota mitään vastuuta itse. Se on ensimmäinen sodanjälkeinen hallitus, joka ei ota itse mitään vastuuta. On mielenkiintoista, miten asioita siirretään: edellinen hallitus. En minä-

kään sen edellisen hallituksen suurimpiin kehujiin kuulunut, mutta on jotenkin kaksinaamaista, että samanaikaisesti on kuitenkin esitetty lisäyksiä viime kaudella koko ajan, kun taloudellinen tilanne on tiedetty. Se vastuu näyttää siirtyvän niin, että se on yhdenlainen siihen asti, kunnes tulee kepulaiset ministerit, sitten se taas muuttuu. Se näyttää juuri riittävän siihen saakka, että tulee kepulaisia. Se on jotenkin niin härskiä. Se on niin kaksinaamaista. Se on jotenkin niin ovelaa, että täällähän se onnistuu ja vähän kiukuttaa vain. Mutta siitä on hirvittävä lasku, kun meidän rajojemme ulkopuolella se huijaus ei onnistu.

Keskustelu julistetaan päättyneeksi.

Lainanottovaltuudet hyväksytään.

Lainanottovaltuuksien toinen käsittely julistetaan päättyneeksi.

18) Ehdotus toisten lisävaltuuksien antamisesta asunto-olojen kehittämisrahastolle lainanottoon vuonna 1991

Toinen käsittely

Hallituksen esitys n:o 137

Valtiovarainvaliokunnan mietintö n:o 33

Ensimmäinen varapuhemies:
Käsittelyn pohjana on valtiovarainvaliokunnan mietintö n:o 33.

Keskustelu:

Ed. Lahti-Nuuttila: Arvoisa puhemies! Käytettävissä olevat valikoivat elvytyskeinot olisi tässä taloudellisessa tilanteessa käytettävä täysimääräisesti. Sitä kai äsken käyty kolmituntinen keskustelu meille kaikille viestitti. Sanoista on siirryttävä tekoihin. Nyt on tekojen aika ja tässä tulee konkreettinen esitys.

Nyt jos koskaan pitää rakentaa ja rakentaa erityisesti vuokra-asuntoja. Asunnoista on huutava puute, ja rakentaminen on edullisempaa kuin aikoihin. Jopa tonttimaan ja rakennustarvikkeiden hinnat ovat alentuneet. Koska työttömiä rakennusalan työntekijöitä on paljon, on järkevää lisätä asuntorakentamista, vuokra-asuntorakentamista niin paljon kuin mahdollista. Vanha nyrkkisäntö pitää edelleen paikkansa: yksi henkilö rakennustoissa antaa töitä 4 — 5 henkilölle muissa elinkeinoissa.

Me tiedämme, että asunto-olojen kehittämisrahastolla on edellytyksiä ottaa ja saada lainaa enemmän kuin hallitus esittää. Valtiovarainvaliokunnan mietintöön liitettyssä vastalauseessa vastalauseen allekirjoittajat eivät pidä asuntorahaston lainanottovaltuuksia riittävinä. Nettolainanottoa tulisi korottaa 835 miljoonalla markalla eli 200 miljoonalla markalla ehdotettua enemmän sekä myöntämisvaltuutta vastaavasti 235 miljoonalla markalla eli samoin 200 miljoonalla markalla ehdotettua enemmän.

Ehdotan, että lainanottovaltuudet hyväksytäisiin mietintöön liitetyn vastalauseen mukaisina. Sen ponsi kuuluu seuraavasti: ”Ehdotamme, että eduskunta oikeuttaisi asunto-olojen kehittämisrahaston vuonna 1991 ottamaan valtioneuvoston määräämissä rajoissa asunto-olojen kehittämisrahastosta annetun lain (695/90) 2 §:n 2 momentissa tarkoitettua Suomen markka-määräistä lainaa yhteensä enintään 4 450 000 000 markan bruttomäärään asti siten, että nettomääräinen lainanotto lisävaltuuksineen on enintään 3 550 000 000 markkaa ja että valtiokonttorin tehtävänä on ottaa lainat ja päättää niiden tarkemmista ehdoista.”

Ed. L u t t i n e n : Arvoisa puhemies! Kannatan ed. Lahti-Nuuttilan ehdotusta.

Ed. O. O j a l a : Arvoisa puhemies! Minäkin ajattelin kannattaa ed. Lahti-Nuuttilan tekemää ehdotusta, mutta ed. Luttinen sen ehti tehdä.

Olisin vielä halunnut korostaa sitä asiaa, että hallituksen toimi on oikean suuntainen, mutta riittämätön. Erityisesti nyt pitäisi paitsi rakentaa lisää uudistuotantoa ja siinäkin erityisesti vuokra-asuntotuotantoa, vuokra-aravia, myös hallituksen tulisi varautua siihen, että me voisimme huomattavasti lisätä peruskorjausta. Me tiedämme sen, minkä ed. Lahti-Nuuttila täällä totesi rakentamisen työllistämisaikutuksista. Erityisesti peruskorjaustoiminta lisää työllisyyttä vielä enemmän kuin uudisrakennustuotanto.

Keskustelu julistetaan päättyneeksi.

Ensimmäinen varapuhemies:
Keskustelussa on ed. Lahti-Nuuttila ed. Luttisen kannattamana ehdottanut, että lainanottovaltuudet hyväksyttäisiin vastalauseen mukaisina.

Selonteko myönnetään oikeaksi.

Äänestys ja päätös:

Mietintö ”jaa”, ed. Lahti-Nuuttilan ehdotus ”ei”.

Ensimmäinen varapuhemies: Äänestyksessä on annettu 48 jaa- ja 35 ei-ääntä; poissa 116. (Koneään. 2))

Eduskunta on hyväksynyt mietinnön.

Lainanottovaltuuksien toinen käsittely julistetaan päättyneeksi.

19) Ehdotus laiksi investointivarauslain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta

Toinen käsittely

Hallituksen esitys n:o 79

Valtiovarainvaliokunnan mietintö n:o 29

Ensimmäinen varapuhemies: Käsittelyn pohjana on valtiovarainvaliokunnan mietintö n:o 29. Ensin sallitaan asiasta yleiskeskustelu, sen jälkeen ryhdytään lakiehdotuksen yksityiskohtaiseen käsittelyyn.

Yleiskeskustelua ei synny.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä hyväksytään keskustelutta 1, 7, 9, 10 a, 12—14, 16, 18 ja 23 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike.

Lakiehdotuksen toinen käsittely julistetaan päättyneeksi.

20) Ehdotukset laiksi leimaverolain muuttamisesta

Toinen käsittely

Hallituksen esitys n:o 80

Lakialoite n:o 62

Toivomusaloitteet n:ot 97 ja 141

Valtiovarainvaliokunnan mietintö n:o 30

Ensimmäinen varapuhemies: Käsittelyn pohjana on valtiovarainvaliokunnan mietintö n:o 30. Ensin sallitaan asiasta yleiskeskustelu, sen jälkeen ryhdytään lakiehdotusten yksityiskohtaiseen käsittelyyn.

Yleiskeskustelu:

Ed. Aittoniemi: Arvoisa puhemies! Tarkoitukseni oli oikeastaan pyytää puheenvuoro vasta kolmannessa käsittelyssä, jossa lain hylkäämistä tullaan todennäköisesti vasemmistoliiton taholta ehdottamaan. Käytän sen kuitenkin nyt, kun ed. Laakso perusteli näkemystään edellisessä istunnossa. En voi oikeastaan yhtyä hänen näkemyksiinsä sikäli, että leimaverojen korotukset varsinkin passin osalta ovat toki niin vähäisiä, että ne eivät kenenkään matkustamista varmasti tule estämään.

Kiistämättä kysymyksessä on tietynlainen inflaatiotarkistus, jota vastaan ed. Laakson osalta esitettiin, että kun eläkeläisten osalta ollaan viemässä pois indeksitarkistukset, niin miten tämä on mahdollista. Mehän emme eduskunnassa tule hyväksymään eläkeläisten indeksitarkistusten poistamista, joten asia palautuu silloin tältäkin kohden paikalleen.

Katsoisin, että kun ei voi ampua kaikkea liikkuvaa, vaan on suhtauduttava hallituksen esityksiin valikoivasti ja realistisesti, nimenomaan tässä tapauksessa leimaverojen korotukset ovat sellaisinaan tietysti hankalia, mutta ovat kuitenkin niitä hallituksen esityksiä, jotka voidaan tietyllä tavalla nihkeästi hyväksyä.

Yleiskeskustelu julistetaan päättyneeksi.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä hyväksytään keskustelutta 6, 8, 10, 13—15, 47 ja 51 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike.

Eduskunta yhtyy valtiovarainvaliokunnan ehdotukseen lakialoitteeseen sisältyvän lakiehdotuksen hylkäämisestä.

Lakiehdotusten toinen käsittely julistetaan päättyneeksi.

21) Ehdotus laiksi valtion tulo- ja menoarviosta annetun lain 19 §:n muuttamisesta

Toinen käsittely

Hallituksen esitys n:o 91

Valtiovarainvaliokunnan mietintö n:o 31

Ensimmäinen varapuhemies: Käsittelyn pohjana on valtiovarainvaliokunnan mietintö n:o 31. Ensin sallitaan asiasta yleiskes-

kustelu, sen jälkeen ryhdytään lakiehdotuksen yksityiskohtaiseen käsittelyyn.

Yleiskeskustelua ei synny.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä hyväksytään keskustelutta 19 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike.

Lakiehdotuksen toinen käsittely julistetaan päättyneeksi.

22) Ehdotus laiksi rakennushallinnosta

Toinen käsittely
Hallituksen esitys n:o 68
Hallintovaliokunnan mietintö n:o 4

Ensimmäinen varapuhemies:
Käsittelyn pohjana on hallintovaliokunnan mietintö n:o 4. Ensin sallitaan asiasta yleiskeskustelu, sen jälkeen ryhdytään lakiehdotuksen yksityiskohtaiseen käsittelyyn.

Yleiskeskustelua ei synny.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä hyväksytään keskustelutta 1—6 §, johtolause ja nimike.

Lakiehdotuksen toinen käsittely julistetaan päättyneeksi.

23) Ehdotus laiksi tilastokeskuksesta

Toinen käsittely
Hallituksen esitys n:o 92
Hallintovaliokunnan mietintö n:o 5

Ensimmäinen varapuhemies:
Käsittelyn pohjana on hallintovaliokunnan mietintö n:o 5. Ensin sallitaan asiasta yleiskeskustelu, sen jälkeen ryhdytään lakiehdotuksen yksityiskohtaiseen käsittelyyn.

Yleiskeskustelua ei synny.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä hyväksytään keskustelutta 1—5 §, johtolause ja nimike.

Lakiehdotuksen toinen käsittely julistetaan päättyneeksi.

24) Ehdotus laiksi teurastetun siipikarjan ja syötävän metsänriistan maastaviennistä annetun lain kumoamisesta

Toinen käsittely
Hallituksen esitys n:o 85
Maa- ja metsätalousvaliokunnan mietintö n:o 3

Ensimmäinen varapuhemies:
Käsittelyn pohjana on maa- ja metsätalousvaliokunnan mietintö n:o 3. Ensin sallitaan asiasta yleiskeskustelu, sen jälkeen ryhdytään lakiehdotuksen yksityiskohtaiseen käsittelyyn.

Yleiskeskustelua ei synny.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä hyväksytään keskustelutta 1 ja 2 §, johtolause ja nimike.

Lakiehdotuksen toinen käsittely julistetaan päättyneeksi.

25) Ehdotukset laeiksi teknologian kehittämissuksesta annetun lain muuttamisesta ja teollisuussuhteereistä annetun lain kumoamisesta

Toinen käsittely
Hallituksen esitys n:o 121
Talousvaliokunnan mietintö n:o 13

Ensimmäinen varapuhemies:
Käsittelyn pohjana on talousvaliokunnan mietintö n:o 13. Ensin sallitaan asiasta yleiskeskustelu, sen jälkeen ryhdytään lakiehdotusten yksityiskohtaiseen käsittelyyn.

Yleiskeskustelua ei synny.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä hyväksytään keskustelutta ensimmäisen lakiehdotuksen 2, 7 a—7 c §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike sekä toisen lakiehdotuksen 1 ja 2 §, johtolause ja nimike.

Lakiehdotusten toinen käsittely julistetaan päättyneeksi.

1) Raha-asia-aloitteet n:ot 360—1290

Valiokuntaan lähettäminen

Ensimmäinen varapuhemies: Puhemiesneuvosto ehdottaa, että 1) asiana olevat raha-asia-aloitteet lähetettäisiin valtiovarainvaliokuntaan.

Ilmoitetaan, että mainitut raha-asia-aloitteet ovat tänään nähtävänä eduskunnan kansliassa pääsihteerin huoneessa.

Keskustelu:

Ed. Aittoniemi: Arvoisa puhemies! Kun aloitteita tehdään, niin pitää muutama sana niistä lausua. Ensinnäkin SMP:n eduskuntaryhmä on varsin säästeliäästi tehnyt aloitteita tällä kertaa, oikeastaan vain koskien eräitä hyvin tärkeitä asioita. Toisaalta on tehty, että taito ei vuosien varrella ruostuisi.

Meillä on täällä aloitteet 363 ja 364, jotka ovat nimelläni. Ensimmäinen näistä merkitsee määrärahan osoittamista uusien opintolainojen korkotuen budjettiperusteiseen maksamiseen. Toinen määrärahan osoittamista opiskelijoiden budjettiperusteisen ateriatuen palauttamiseen.

Nämä aloitteet ovat tietyllä tavalla tietysti symboliset, koska asia on eduskunnassa muutenkin hoidettavissa, mutta halusimme kuitenkin kiinnittää huomiota tähän opiskelijoita kohtaan tapahtumassa olevaan suureen vääryyteen, joka edelleen heikentää suomalaisen opiskelijan mahdollisuutta selvittää opiskeluajastaan.

Keskustelu julistetaan päättyneeksi.

Puhemiesneuvoston ehdotus hyväksytään ja raha-asia-aloitteet lähetetään valtiovarainvaliokuntaan.

Lähetetään puhemiesneuvoston ehdotuksen mukaisesti

hallintovaliokuntaan

4) Hallituksen esitys n:o 127 laiksi maaseutuelinkeinojen hallinnosta kunnissa

ulkoasiainvaliokuntaan

5) Hallituksen esitys n:o 130 laiksi Teollisen Kehitysyhteistyön Rahasto Oy — Fonden för Industriellt Utvecklingssamarbete Ab -nimisestä osakeyhtiöstä annetun lain muuttamisesta

ympäristövaliokuntaan

6) Hallituksen esitys n:o 150 asuntotuotantolain 11 g §:n muuttamisesta**7) Ed. Lahti-Nuuttilan ym. lakialoite n:o 70 laiksi makeisverolain 5 §:n muuttamisesta**

Valiokuntaan lähettäminen

Ensimmäinen varapuhemies: Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetettäisiin valtiovarainvaliokuntaan.

Keskustelu:

Ed. Lahti-Nuuttila: Arvoisa puhemies! Käsittelyssä olevan lakialoitteen syntyhistoria saattaa olla hieman toisenlainen kuin monen muun käsittelyymme tulleen ja tulevan. Se on syntynyt peruskoululaisten kiinnostuksesta yhteiskunnallisiin asioihin ja halusta vaikuttaa niihin. Tänä politiikkaa jonkin verran vieroksuvana aikana lasten, varhaisnuorten ja nuorten tämän suuntainen asioihin tarttuminen herättää ansaitusti toivoa politiikkamme tulevaisuudesta.

Kun Kalevi Sorsa eduskunnan puhemiehenä teki ehdotuksen erityisestä lasten parlamentista ja puhemiehemme Ilkka Suominen asettui tukemaan sitä tänä syksynä lasten päivänä, ovat varhaisnuoremme saaneet kaksi merkittävää kädenojennusta ja rohkaisua vaikuttamiselleen. Tätä yli sadan kansanedustajan allekirjoittamaa lakialoitetta ei kuitenkaan olisi syytä siirtää lasten parlamentin käsiteltäväksi, vaan kyllä meidän pitää kyetä viemään se täällä hyväksyvään ratkaisuun.

Lakialoitteen idea syntyi Kangasalan Vatalan koulun neljäsluokkalaisten keskuudessa viime talvien eduskuntavaalien jälkeisenä maanantaina. Hintatietoiset varhaisnuoret olivat jo pitkään olleet kiusaantuneita ksylytolima-keisten kalliista hinnoista muihin makeisiin verrattuna. Lapset jopa kriittisesti yleistivät: ”Mitä terveellisempi jokin asia on, sitä enemmän se maksaa.”

Aloitimme yhteistyön ja valmistelutyön saadaksemme hampaiden reikiintymistä estävät ksylitolimakeiset edullisemmiksi kuin ne ovat nyt. Keväällä tein muutaman muun kansanedustajan tukemana toivomusaloitteen, että hallitus ryhtyisi kiireesti toimenpiteisiin makeisverotuksen muuttamiseksi siten, että ksylitolilla makeutettujen tuotteiden vero alenee suhteessa muilla makeutusaineilla makeutettuihin ja ksylitolituotteiden hinnat alenevat.

Hallituksella olisi ollut mainio mahdollisuus antaa valtion vuoden 1992 tulo- ja menoarvioesityksen yhteydessä lakiesitys makeisveron poistamiseksi ksylitolimakeisilta. Näin ei ole ainakaan vielä tapahtunut. Siksi tein nyt käsittelyssä olevan lakialoitteen. Kiitoksia kaikille aloitteen jo hyväksyneille yli sadalle aloitteen allekirjoittaneelle kansanedustajalle. Älköön lapsenuskomme kaikotko.

Makeisveron poistamiseen ksylitolimakeisilta on olemassa hyvät perusteet. Turun yliopiston professori Arje Scheinin on suorittanut uraauurtavan tutkimuksen sokerin korvaamisesta ennen kaikkea ksylitolilla ja luonut näin perustan ravitsemukseen perustuvalle tehokkaalle karieksen ehkäisylle. Siitä ovat hyötäneet miljoonat ihmiset. Suomessa hammaskaries on ksylitolin ansiosta vähentynyt merkittävästi muuhun maailmaan verrattuna.

Myös lapset ja nuoret tietävät koivusokerin edut ja valitsevat yhä useammin koivusokerilla makeutettuja makeisia. Kuitenkin lapset ja nuoret ostavat makeisia hyvin pienillä käyttövaroilla, joten tuotteen hinnalla on huomattava vaikutus ostopäätöksen tekemisessä. Ksylitolilla makeutetut purukumit ja muut makeiset ovat selvästi kalliimpia kuin muut, joten terveellisyysnäkökohdat jäävät usein toissijaisiksi.

Osa makeisten hinnoista muodostuu makeisverosta. Näin ollen yhteiskunnalla on käytännössä mahdollisuus verotuksen kautta vaikuttaa makeisten hintaan terveystieteellisten perusteella. Ksylitolimakeisten vapauttaminen makeisverosta alentaisi niiden hintaa ja siten lisäisi näiden tuotteiden hintakilpailukykyä. Verokerätyksen kannalta muutoksen taloudelliset vaikutukset olisivat todella vähäiset ja säästö, joka saadaan aikaan hammashoidon kustannusten alenemisena, tekisi ksylitolimakeisten verovapaudesta pidemmällä aikavälillä taloudellisen vaihtoehdon.

Makeisverosta arvioidaan ensi vuonna kertyvän 160 miljoonaa markkaa, mikä on noin sadasosa koko budjetin veroista ja veroluonteis-

sista tuloista. Kun esitykseni johtaisi makeisveron poistamiseen vain ksylitolimakeisista, ei lain hyväksyminen horjuttaisi budjetin perustaa millään tavoin.

Hammashuoltoon yhteiskunta käyttää vuosittain yli 2 miljardia markkaa rahaa. Suomalaiset kotitaloudetkin käyttävät hampaiden hoitoon toista miljardia markkaa eli keskimäärin 600 markkaa kotitaloutta kohti. Hammashoitomenot ovat niin suuret, että vähäinenkin säästö hammashoitokuluista peittää alleen verotulomenetykset.

Arvoisa puhemies! Tämän aloitteen julkistusta on joissakin tiedotusvälineissä, muun muassa tv 2:n Ajankohtaisessa kakkosessa, varoiteltu ksylitolin haitallisista sivuvaikutuksista ja asetettu ksylitolimakeisten vapauttaminen makeisverosta kyseenalaiseksi.

Ilmeisesti ksylitolituotteiden kuten monien muidenkin nautittavien tuotteiden ylenmääräinen käyttö aina aiheuttaa harmillisia seurauksia. En edes arvele, että ksylitolimakeisten vapauttaminen makeisverosta houkuttelisi tällaiseen käyttöön. Aiheen asiantuntijoista mm. filosofian tohtori, dosentti Eva Söderling ja maatalous- ja metsätieteiden kandidaatti, ravitsemusterapeutti Raija Partanen ovat hiljattain kirjoittaneet Helsingin Sanomissa mm. näin: "Suomessa valtaosa ksylitolituotteista on pieniä purukumeja ja pastilleja, joiden kohtuukäytöllä vatsavaivoja aiheuttavia annoksia ei saavuteta." Mainitun kirjoituksensa he päättävät näin: "Ksylitolin käyttöä suositellaan Suomessa suun terveyden edistämiseksi. Lapset voivat turvallisesti käyttää ksylitolia kohtuullisesti pienten tuotteiden muodossa, mikäli ovat niin vanhoja, että heille voi pastilleja ja purukumeja antaa." Tältäköän osin lakialoitteen hyväksymiselle ei löydy esteitä.

Koululaisten vaikuttamistahdosta syntynyt lakialoite 115 kansanedustajan allekirjoittamana saakoon asiallisen ja nopean sekä hyväksyvän käsittelyn eduskunnassa. Koska tiedän, että edustajan tai edustajien lakialoitteet eivät välttämättä etene eduskunnassa ilman hallituksen ja hallituspuolueiden myönteistä vaikutusta, haastan hallituksen myötävaikuttamaan lakialoitteen hyväksymiseen tai antamaan oman, samaan lopputulokseen johtavan lakiesityksensä mahdollisimman pian. Hankkeen virittäneissä varhaisnuorissa ja monissa muissa lapsissa ja nuorissa lisääntyisi näinkin luottamus todellisiin mahdollisuuksiin vaikuttaa yhteisten asioiden hoidossa.

Arvoisa puhemies! Koulu on osa yhteiskun-

taa, ja koululaisilta ideansa saanut lakialoite kaikkine jo olleine ja tulevine vaiheineen on hyvä annos yhteiskuntaoppia. Mikä on politiikan uskottavuuden tila? Mikä on kansanedustajien asema kansalaisten vaikutuskanavana? Näihin kysymyksiin saamme vastauksia tämän lakialoitteen tulevissa kohtaloissa. Toivon aloitteen ideoijien saavan myönteistä vastakaikua Suomen eduskunnasta.

Kangasalan Vatialan koulun viimekeväiset neljäsluokkalaiset, nyt viidesluokkalaiset, ja heidän mukanaan ainakin 115 kansanedustajaa sekä monet muut kansalaiset odottavat, että lakialoite tulisi nopeasti hyväksytyksi ja makeisteollisuus siirtää verosäästönsä makeisten hintoihin.

Ed. A i t t o n i e m i : Rouva puhemies! Tämä aloite, jonka itsekkin olen allekirjoittanut, tulee oikeaan aikaan sikäli, että tiedämme varsin hyvin budjetissa varaudutun siihen, että tulevaisuudessa, jo ensi vuonna, yhteiskunta ottaa osaa hammashoidon kustannuksiin. Jos ajatellaan asiaa käytännön ja teoreettiselta kannalta, niin jos tämän kautta hampaiden sairastuvuutta saadaan vähentymään, se korvaa yhteiskunnalle niitä kustannuksia, jotka sille hammashoidosta aiheutuvat. Itselleni ei ole siitä hyötyä, koska tekareihin tämä ei tietyksi vaikuta.

Tärkeintä tässä ilman muuta, niin kuin ed. Lahti-Nuutila totesi, on se, että tämän kautta koululaiset, nuoret ihmiset, lapset saavat jonkinlaista kontaktia päätöksentekoon oman pitäjänsä kansanedustajan kautta ja näkevät, miten asia täällä etenee. On tietysti toivottavissa, että kaikki ne kansanedustajat, jotka ovat tähän yhtyneet, myöskin pysyvät allekirjoituksensa takana, ovat sitten hallituspuolueista tai oppositiosta. Sehän on tärkeää siinä mielessä, että tämä asia saataisiin menemään läpi.

Lopuksi, rouva puhemies, vaikka en halua tähän aloitteeseen nähden esittää minkäänlaista kritiikkiä, se on erinomaisen hyvä aloite, tuli kuitenkin mieleeni, että on valitettavaa, että eduskunnassa pääsemme yhteisille linjoille riittävästi vain kysytilipurukumin liikevaihtoveroa koskien. Jos yhteisymmärrys olisi näin suuri täällä muutenkin, niin maan asiat olisivat ehkä kaikissa suhteissa paremmin.

Ed. O o j a l a (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! En voi olla kommentoimatta hie-man ed. Aittoniemen puheenvuoroa, kun siitä jäi ehkä joillekin sellainen käsitys, että vasta ensi

vuoden alusta yhteiskunta ryhtyisi tukemaan hammashoitoa. Sehän ei pidä paikkaansa. Muutoksia toki tapahtuu, mutta kyllähän yhteiskunta on monin tavoin tukenut ja kehittänyt hammashoitoa jo vuosikausia. Siitä osittain juuri johtuu, että nykyisin nuorella sukupolvella on huomattavasti paremmat hampaat kuin aikai-semmin.

Se ei suinkaan sulje pois tämän lakialoitteen tarpeellisuutta. Se on erittäin hyvä ja iloinen lakialoite, ja olen itsekkin sen allekirjoittanut. Todella toivon, kuten muutkin täällä, että aloite johtaa toimenpiteisiin. Tietysti voi kyllä kysyä myös, miksi kysytilituotteiden hinnat ovat korkeampia. Johtuuko se pelkästään verosta, sillä tuotantokustannukset tuskin ovat sen korkeammat kuin muidenkaan makeisten? Vai onko kenties niin, että makeistuottajamme hinnoittelevat nämä makeiset liian korkealle johtuen siitä, että ne ovat haluttuja juuri sen takia, että ne ovat hampaille ystävällisiä? Silti minusta tämä lakialoite ei todellakaan ole tarpeeton. Se on tarpeellinen, mutta täytyy toivoa myös, että kustannukset muutoinkin alenisivat normaalia tietä.

Ed. L a i n e : Arvoisa puhemies! Olen allekirjoittanut ed. Lahti-Nuutilan ensimmäisenä allekirjoittaman aloitteen kahdesta syystä.

Ensinnäkin kannatan todella sitä, mitä lakialoitteessa ehdotetaan, ja pidän asiaa erittäin tärkeänä.

Toinen syy, jonka vuoksi myös olen pitänyt aiheellisena aloitteen allekirjoittamista, on juuri se tapa, jolla tämä idea on saatettu nyt eduskunnan käsittelyyn. Mielestäni kansalaisyhteisöjen ja kansalaisliikkeiden — on sitten kysymys lapsista, nuorista, työläisistä, eläkeläisistä, mistä tahansa aikuisten tai nuorempien yhteisöistä — on syytä käyttää mm. sitä mahdollisuutta, jonka kansanedustajan aloite antaa asian esille ottamiseen eduskunnassa. Oikeastaan kansanedustajan tehtävänä tulee olla heijastaa kansalaisten tahtoa eduskuntaan päin aloitteiden, kyselyjen jne. muodossa. Mielestäni tämä on hyvä esimerkkitapa maassa muutoinkin käytettäväksi.

Haluun tässä yhteydessä kiinnittää huomiotasi siihen, että olen tehnyt yhdessä eräiden muiden kansanedustajien kanssa aloitteen siitä, että 5 000 kansalaisen allekirjoittama aloite myös saatettaisiin eduskunnassa käsittelyyn, siis tämä mahdollisuus suotaisiin kansalaisille.

Ed. S t e n i u s - K a u k o n e n : Arvoisa puhemies! Minulla on erityinen syy olla iloinen

tästä lakialoitteesta makeisveron poistamiseksi ksylitolilta. Syy on se, että aloite on myös diabeetikkoille tärkeä. Viime aikoina on lehdistössä jälleen tuotu esille se, että Suomessa on lapsidiabeetikkoja suhteellisesti enemmän kuin missään muualla maailmassa. Mikä ikävintä diabeetikkojen määrä Suomessa myöskin kasvaa tällä hetkellä nopeammin kuin muualla. Sen vuoksi ne toimenpiteet, joilla voidaan diabeetikkojen elämää helpottaa, ovat tietysti tervetulleita. Meillä on kaikkiaan 140 000 diabeetikkoa, joista tietysti valtaosa on ikääntyneitä. Lapsidiabeetikkoja on noin 2 000.

Ed. Lahti-Nuuttila siteerasi Vatialan koulun lasten perusteluja: mitä terveellisempi tuote, yleensä sitä kalliimpi. Tämän myöskin diabeetikot joutuvat havaitsemaan paitsi ksylitolimakeisten myös kaikkien muiden erikoistuotteiden kohdalla. Terveelliset tuotteet ovat usein juuri sellaisia, mitkä eivät sisällä sokeria. Fruktoosilla tai jollain muulla makeutusaineella makeutetut ovat kalliita, koska niiden kysyntä on vähäisempää. Vaikka ksylitoli nyt on tullut suosituimmaksi, niin epäilemättä syy hinnan korkeuteen on edelleenkin se, että kysyntä kokonaisuudessaan on kuitenkin pienempi kuin tavallisten sokerituotteiden. Tässä piilee syy kalleuteen. Sen vuoksi makeisveron poistaminen tältä terveelliseltä makeutusaineelta on perusteltua.

Ed. Lahti-Nuuttila toi esille sivuvaikutuksia, joita näillä keinotekoisilla — ksylitolin kohdalla ei voi puhua keinotekoisuudesta, koska se on koivusokeria — makeutusaineilla on, mutta kuten todettu ei näitä tarvitse syödä liian paljon. Vähäisessä määrin se on mahdollista. Diabeetikokin kaipaa joskus makeaa. Se meillekin sallittaneen, ja silloin ksylitoli on yksi niistä makeutusaineista, joita voi rajoitetussa määrin käyttää. Kymmenen grammaa nopeasti imeytyvää hiilihydraattia on se kerta-annos, jonka diabeetikko voi käyttää esimerkiksi ksylitolilla makeutettua tuotetta. Tällä tavalla tämä on diabeetikkoille erittäin tärkeä aloite, jos näin saadaan erikoistuotteet hinnoiteltua alemmaksi. Oletteko muuten useinkaan nähneet kaupoissa jonkin kevyt-tuotteen erikoistarjouksena? Itse en ainakaan kovin usein törmää niihin, vaikka niitä tarkalla silmällä etsin, kun aina joutuu tarkkaan katsomaan, mitä ostaa.

Tärkeää ksylitolin kohdalla on myös se, että tähän on suomalainen tuote. Siinäkin mielessä on tärkeää tukea ksylitolin valmistamista.

Toivon, että eduskunta hyväksyy tämän lain nopeasti. Kun Vatialan koululaiset ovat tämän

aloitteen tehneet, meidän kaikkien on todella syytä edistää asian nopeaa käsittelyä, niin että se myös tulee hyväksytyksi eikä asialle suinkaan käy niin kuin useimmille lakialoitteille tapahtuu, että todetaan, että lakialoite on hylätty. Toinen vaihtoehto yleensä on se, että se joutuu mappiin Ö. Sitä ei silloin koskaan käsitellä vaan se raukeaa. Kun vanha eduskunta on lopettanut työnsä, seuraavassa eduskunnassa aloitetaan taas alusta.

Kuten aikaisemmatkin puhujat ovat tuoneet esille, hyvin tärkeä asia on myös siltä kannalta, että kun nuoret ovat kiinnostuneet yhteiskunnallisesta päätöksenteosta, niin kyllä meidän toden totta olisi aihetta näyttää, että kannattaa olla kiinnostunut yhteiskunnan kehittämisestä ja epäkohtien korjaamisesta. Jos tämäkin aloite lopulta hylättäisiin, mitä siitä seuraa? Siitä seuraa, että entistä enemmän nuoret — eivätkä pelkästään nuoret vaan yleensä politiikkaa seuraavat kansalaiset — ajattelevat, että turha on yrittää vaikuttaa, emme me voi asioille mitään.

Toivon totta kai, että laki hyväksytään ja nopeasti, mutta toivon myös sitä, että tämä ei jäisi ainoaksi asiaksi, joka lakialoitteen pohjalta hyväksyttäisiin. — Nyt itse asiassa jo uskon, että tämä laki tulee hyväksytyksi, ja toivottavasti en minä lasten mukana ja edustajien mukana tule pettymään. — Mutta erittäin tärkeää olisi se, että tämä olisi uutena lähtökohtana sille, että eduskunta ottaisi sen tehtävän, mikä sille kuuluu, eli säätää lakeja nimenomaan kansalaisten toiveiden ja tahdon mukaisesti sekä käyttää sitä valtakirjaa, jonka vaaleissa kukin edustaja on saanut, niin että asioita, joita kansalaiset meille esittävät, me täällä myös ajamme ja saatamme ne loppuun. Ei meidän tarvitse nauttia hallituksen luottamusta. Hallituksen tulisi nauttia eduskunnan luottamusta. Meidän tulee nauttia kansalaisten luottamusta. Erittäin tärkeää on se, että me nautimme tulevien sukupolvien ja nuorten luottamusta.

Ed. A s t a l a : Arvoisa puhemies! Viime keväänä olivat lapset ja koululaiset kerääntyneet mielenosoitukseen eduskunnan portaille. Minulle jäi sieltä lähtemättömästi mieleen eräs mielenosoituskyllti, joka oli Kirkkonummen Sepän koulun oppilaiden tekemä. Siinä luki: ”Pienissä on potkua, isoissa vain sotkua.” Kun olen kuunnellut tänäänkin keskustelua täällä koko päivän, kyllä on totta totisesti tullut mieleen, että isoissa on sotkua. Mutta pienissä on potkua, ja sitä osoittaa tämän lakialoitteen käsittely eduskun-

nassa. Tämän on tuottanut Vatialan koulun alasteen eräs luokka. Haluaisin onnitella tätä luokkaa ja opettajia siitä, että heillä on nyt käsittelyssä aivan ikioma lakialoite eduskunnassa. Kuten ed. Outi Ojala totesi se on iloinen asia.

Minäkin olen allekirjoittanut tämän aloitteen ja olen tietenkin vankasti sitä mieltä, että ei ole mitään järkeä siinä, että terveellisemmät makeiset maksavat enemmän kuin vähemmän terveelliset. Siis pois tällainen makeisvero! Minua kiinnostaa asia myös sen tähden, että turkulaisena kansanedustajana on ollut ilo kuulla se seikka, että koivusokerin eli ksylitolin keksijä on todella turkulainen.

Se, että kouluissa tänä päivänä opiskellaan kansanvallan perusteita eli sitä, miten yhteisiä asioita hoidetaan, on tavattoman arvokas asia. Mehän tiedämme, että kansanvalta ei juuri tänä päivänä ole kovin vahvoilla. Siihen todella tarvittaisiin vahvistusta. Olen aivan varma, että uusilla projekteilla, jotka kouluissa on otettu opetussuunnitelmiin, eli ympäristöprojekteilla ja Vaikutetaan-projekteilla, on suotuista vaikutus kansanvallan vahvistumiseen. Minä uskon siihen vahvasti. Olen ylpeä koululaitoksestamme, kun se on ottanut opetussuunnitelmiinsa nämä projektit.

Tänään on muuten Suomen Punaisen Ristin nälkäpäivä. Itäisessä Afrikassakin kärsii nälkää 27 miljoonaa ihmistä ja joukossa tietenkin monia lapsia. Kun tiedän myös, että tänä päivänä kouluissa useat opettajat osaavat keskustella ja saada oppijat ymmärtämään myös, mitä nälkä on, haluaisin lopettaa puheenvuoroni erääseen runoon, joka mielestäni sopii nälkäpäivän merkeissä meille isoisille oikein hyvin, myös tämän yhteisen teeman merkeissä. Se on Hikmetin runosta:

”Annetaan heille koko pallo että maailma
edes yhden päivän saisi tuntea
mitä on ystävyys.
Meidän käsistämme lapset ottavat maan
ja istuttavat siihen kuolemattomia puita.”

Ed. R i m m i : Arvoisa puhemies! On todella hauska ja iloinen asia, että tänään perjantaina tässä arvokkaassa salissa voidaan käsitellä leppoisaa hyvää asiaakin kiihkeiden muiden, todella tärkeiden mutta kiihkeiden, keskustelujen lomassa.

Tutkittua tietoa ksylitolin myönteisistä terveydellisistä vaikutuksista on todella paljon kuten käsiteltävässä lakialoitteessakin todetaan. Ksylitolilla makeutettujen tuotteiden todella toivoisi

olevan hinnaltaan huomattavasti kilpailukykyisempiä eli halvempia kuin nyt.

Makeisveron osuus tuotteen hinnassa on todella hyvin huomattava. Tällä kertaa vero on 6 markkaa makeiskilolta. Se merkitsee miljoonia markkoja suomalaisten ksylitolilla makeutetuissa ostoksissa vuodessa. Se merkitsee huomattavia lisäpennejä lastemme purkassa, ja se merkitsee paineita lasten viikkorahojen nostamiseen.

Makeisveron poistaminen ksylitolivalmisteilta olisi erittäin toivottavaa kamppailtaessa lasten, nuorten ja aikuistenkin hyvinvoinnista erikoisesti tietysti hammaskariesta vastaan. Mutta kannattaa huomata, että erilaisia erikoisruokavalioita tarvitsevia kansalaisia on yhteiskunnassamme yhä enemmän, mm. diabeetikkoja, joihin ed. Stenius-Kaukonen puheenvuorossaan puutui. Erikoisruokavalioita tarvitsevista kansalaisista ovat yhä useammat ikääntyneitä ihmisiä, muutenkin paljon sairastavia ja pienituloisia, joille kalliit ksylitolituotteet ovat lisärasitus.

Valtio menettää varmasti ksylitoliveron poistamisena aika paljon, mutta makeisveron muutoksen yhteydessä kiertäisivät kuitenkin rahat varmasti valtion kassaan vähenevinä terveysvaurioiden ja hammashoidon ja yleensä terveydenhoidon vähenevinä rahoitustarpeina.

Koivusokerin, ksylitolin, valmistaminen tuo myös työtä suomalaisille. Kannattaa muistaa sellainen seikka, että koivusokeri nimensä mukaisesti valmistetaan meidän koivumetsistämme ja kaikki Suomessa käytettävä ksylitoli valmistetaan Suomen Xyrofinin tehtaalla Kotkassa, tehtaalla, missä se aikoinaan jalostettiin, kehitettiin; sen tehtaan nimi vain silloin oli Suomen Sokeri. Lisäksi ksylitolin valmistuksesta jäävä koivuraaka-aine kelpaa vielä raaka-aineeksi muulle teollisuudelle.

Herra puhemies! Lakialoitteelle makeisveron 5 §:n muuttamisesta eli ksylitoliveron poistamisesta toivon todella myös nopeata myönteistä etenemistä, nopeata ratkaisua, niin että tämä laki todella saadaan voimaan niin, että makeiset ja kaikki ksylitolilla makeutetut tuotteet saadaan halpahintaisemmiksi, mikä puolestaan lisää näiden tuotteiden kysyntää ja valmistamista. Se jälleen puolestaan toisi uutta työtä, koska työtä myös tässä yhteiskunnassa kovasti tarvitaan.

Arvoisa puhemies! Tuskin Vatialan koulun lapset ja nuoret osasivat aloitetta ideoidessaan edes kuvitella, kuinka iloisen ja hyvän vastaanoton kansanedustajien piirissä heidän esityksensä on saanut ja kuinka laajoja yhteiskunnallisia kokonaisvaikutuksiaakin tämä laki toteutuessaan

toisi. Toivon ja uskon, että Vatialan koululaiset tulevat myöskin hyvin tarkasti seuraamaan tämän erinomaisen aloitteensa kulkemista eteenpäin.

Ed. T. R o o s : Arvoisa puhemies! Harvoin täällä salissa on näin paljon näin makeita puheita pidetty kuin nyt, mutta onhan puhe karkista ja asia monella muullakin tavalla oikein hyvä. Minä jätän lakiesityksen makeamman puolen eli ksylitolikarkit paremmille asiantuntijoille, joita parvekkeella näyttää olevankin.

Esityksellä on näet ihan muutakin kuin terveydellistä arvoa ja merkitystä. Minä ainakin näen, että tämä on eduskunnallekin melkomoinen haaste. Tästä, jos tässä talossa niin halutaan — ja varmaankin halutaan — voidaan demonstroida oikein laatuunkäypä opinnäyte. Se olisi opinnäyte siitä, miten tavallisen kansanedustajankin lakialoite toteutuu. Yleensä täällä käsitellään vain hallituksen lakiesityksiä. Kyllähän näin on käynyt muutaman kerran, että kansanedustajankin lakialoite on sanasta muuttunut lihaksi, mutta harvinaisempaa se on. Kumminkin tällä kertaa tässä lakialoitteessa on mielestäni oikein merkittävä lisäpiirre: Onhan aloitteen aloite tullut lapsilta, siis juuri siltä taholta, jota tämä suoraan ja puhtaasti koskee.

Arvoisa puhemies! Jos ja kun aloite toteutuu, sitä tulisi mielestäni käyttää myös esimerkkinä oppikirjoissa siitä, miten täällä tällainen asia kulkee ja päättyy onnelliseen lopputulokseen. Vielä parempi olisi, että siitä tehtäisiin selkokielinen kirjanen käytettäväksi yläasteen yhteiskuntaopin opetuksessa: tarina siitä, miten meillä laki syntyy vähän poikkeuksellissellakin tavalla. Ehkäpä se olisi omiansa palauttamaan kansalaisten mieliin vähenemään päin ilmeisesti ollutta luottamusta demokraattiseen päätöksentekoon ja siihen, että me kansanedustajatkin täällä sittenkin pyrimme olemaan ihan oikeastikin eikä vain leikisti kansan edustajia.

Yhdessä asiassa kuitenkin täytyy sanoa, että en osaa oikein nähdä, että me täällä tänään edustamme tavallista suomalaista ahkeraa ihmistä. Onhan täällä meitä paikalla vain parisenkymmentä, työpäikällämme.

Muuten toivotan menestystä aloitteelle yhtenä sen allekirjoittajista minäkin.

Ed. K e k k o n e n (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tässä on ihan heti paikalla tarpeen mielestäni kannattavasti kommentoida ed. T. Roosin ajatusta siitä, että tämän lain

syntyhistoria dokumentoitaisiin jopa oppikirjatasolle saakka. Tämä on erittäin hyvä esimerkki siitä, miten laki saattaa uskaltaisinko sanoa parhaassa tapauksessa syntyä. Ed. Laine aiemmin puhui samasta asiasta mielestäni erittäin hyvin myöskin. Osoituksena sittenkin tämän talon joustavuudesta tämä lakialoite voisi hyvin olla.

Kotkalaisena kansanedustajana tunnen erittäin suurta sympatiaa siitä seikasta, minkä ed. Rimmi puheenvuorossaan otti esiin. Ksylitoli on suomalaisen tuotekehittelyn, suomalaisen työn ja tietysti paikkakuntaakohtaisesti kotkalaisen toimeenpanon tuotetta. Suomen Xyrofin -tehdas pystyy tuottamaan sen laatuista makeutusainetta, joka käy paitsi lasten myöskin aikuisten makuun ja on ennen kaikkea terveellistä.

Ed. H a u t a l a : Arvoisa puhemies! Tähän aloitteeseen täytyy suhtautua erityisen vakavasti, koska sen alkuperäinen tekijä, 11-vuotias koululainen, saattaa olla vihreiden pääministeriehdokas vuonna 2010. Nimittäin hän on iltapäivälehdessä kertonut, että harkitsee vihreisiin liittymistä ja on ilmoittanut haluavansa kansanedustajaksi ja myöhemmin mahdollisesti pääministeriksi, joten meidän kannaltamme kyse ei ole aivan kenestä tahansa henkilöstä. Minua on pyydetty välittämään tieto, että meillä olisi kyllä puoluesihteerin paikka ihan lähiaikoina avoinna.

Mutta itse aloitteeseen! Kaikki vihreiden kansanedustajat ovat sen allekirjoittaneet. Meidän mielestämme siinä on erittäin hyvin oivallettu vihreän talouden ympäristöveroajatus eli se, että voidaan hinnoittelulla ja verottamisella saada ihmiset suosimaan terveellisiä tai ympäristöystävällisiä tuotteita ja välttämään vähän vaarallisempien tai epäterveellisempien asioiden käyttöä.

On ihan selvä, että aloitteen toteutuessa sen hyvinvointivaikutukset ovat aika lailla plussan puolella. On puhuttu sivuvaikutuksista kuten ripulista. Voisin tähän lisätä, että itse asiassa tavallisesta sokerista saa aikamoisen ripulin, jos sitä syö liikaa, eli kohtuus on kaikessa paikallaan.

Mielelläni ulottaisin sokerituotteiden ympäristövero — tai terveysverosta ehkä pitäisi puhua — siihen, että myös hedelmäsokeria voitaisiin tulevaisuudessa suosia. Sitähän nimittäin tarvitaan vain puolet siitä määrästä, mitä tavallista ruokosokeria. Sen makeus on suurimmillaan happamissa marjajälkiruoissa. Sen käyttöä

todella kannattaisi edistää, koska sillä tavalla voitaisiin sokerin kulutuksen kansanterveyshaittoja erittäin suuressa määrin pienentää.

Voin vain olla laajasti samaa mieltä siitä, kun on sanottu, että tämä on varsin esimerkillinen tapa kuljettaa jotakin luovaa hyvää yksinkertaista ajatusta ihan lakialoitteeksi ja toivottavasti laiksi asti.

Ehkä seuraava asia, johon voisi kiinnittää huomiota, olisi puunjalostusteollisuutta koskeva kloorivero, jossa tehtäisiin kloorivalkaistun paperin tuottaminen vähän kannattamattomammaksi ja saataisiin ihmiset sitä kautta käyttämään enemmän kloorivalkaisematonta paperia. Tällä tavallahan esimerkiksi Greenpeace on lähdössä kouluihin Greenkids-kampanjalla. Minä en yhtään epäile, ettei sitä kautta voisi tulla meille tulevaisuudessa paljonkin lakialoitteita. Jos Greenpeacen kampanja toteutuu kymmenissä, myöhemmin ehkä sadoissa ja tuhansissa kouluissa, voidaan olla varmoja siitä, että luovia hyviä ajatuksia, joilla ympäristön tilaan voidaan vaikuttaa, tulee tänne roppakaupalla. Niille kaikille on varmaan hyvä toivottaa menestystä!

Ed. R ä t y : Arvoisa puhemies! Ed. Lahti-Nuutilan lakialoite on oiva esimerkki siitä, kuinka kansan tahtoa voidaan ruveta toteuttamaan käytännössä eduskunnassa. On vielä hellyttävää, että se tulee lapsilta ja lapset ovat ryhtyneet seuraamaan, mitä eduskunnassa todella tehdään heidän eteensä.

Olen sitä mieltä, että kaikkia veroja, jotka kohdistuvat lapsiin ja lapsiperheisiin, tulisi lieventää niin, että kaikille meille vanhemmille, joilla on lapsia, sen kaltaista verouudistusta hyvin laaja-alaisesti lähdetäisiin miettimään. Ilmeisesti ne miettijät ovatkin eduskunnan ulkopuolella eli lapset itse.

Lämmin kiitos sille lapselle, joka prosessin aikaansai. Lämpimästi kannatan lakialoitteen toteutumista ja samalla lähetän Vatialan lapsille terveisiä!

Ed. T a i n a : Arvoisa puhemies! On tietysti harvinaista, että aloitteesta keskustellaan täällä salissa näin paljon. On tietysti hyvä asia, että näin on.

Tämä on siitä erikoinen aloite, että tämän ovat allekirjoittaneet lukuisat kansanedustajat riippumatta siitä, ovatko hallituspuolueitten vai opposition edustajia. Itse allekirjoitin aloitteen siitä syystä, että ensinnäkin asia on tärkeä, mutta toinen syy on tietysti se tapa, millä aloite on

lähtenyt liikkeelle: se tulee lapsilta ja kansalaisilta. Toivoisin, että tämántapaista toimintaa kansanedustajat enemmänkin tekisivät, toisivat suoraan kansalaisilta asioita tänne.

Itse kentällä liikkeessäni joudun vakuuttelemaan ihmisille aina sitä, että kyllä kansalaiset voivat kansanedustajien kautta vaikuttaa asioihin. Ihmisillä tosiaankin näyttää olevan vähän epäusko asiaan. Mutta onhan niin, että ne asiat, joita meille kerrotaan, tavalla tai toisella täällä talossa esiin tulevat ja niissä eteenpäin mennään, ehkäpä tässä tapauksessa lakiin saakka, mikä tietenkin olisi tässä talossa poikkeuksellista. Mutta itsekin toivon, että tällä kertaa voidaan näin edetä.

Ed. M o i l a n e n : Arvoisa puhemies! Aloitteen allekirjoittajana haluan muutamana sanana todeta.

Tämä ei ole suinkaan ensimmäinen kerta, kun veropoliittisesti pyritään ohjaamaan ihmisten ruokatottumuksia ja myös makeisten syöntitottumuksia terveellisempään suuntaan. Vaikka aloitteessa on kysymys pienestä rahamäärästä eli pienestä verotulon vähennyksestä valtiolle, itse asia on erittäin merkittävä. Sen takia toivonkin, että aloite menee myönteisessä hengessä eteenpäin ja saadaan ksyliitolimakeisten makeisvero poistetuksi.

On myönteistä, että lapset ovat näin aktiivisesti lähteneet myönteisen suoran toiminnan linjalle. On hyvä, jos senkin vuoksi asia eduskunnassa viedään eteenpäin niin, että siitä saadaan todella laki aikaan.

On monia muita vastaavanlaisia tilanteita, joissa verotuksella voidaan ohjata tottumusta. Usein ne ovat siihen suuntaan, että verotusta kiristetään, mutta tässä on nimenomaan myönteinen verovähennys kysymyksessä ja kuitenkin valtiontaloudellisesti valtion tulovähennyksenä pieni asia.

Ed. H e l l e : Arvoisa puhemies! Aloite on erittäin hyvä. Haluan vain kiinnittää huomiota aloitteen perusteluissa yhteen lauseeseen, joka on mielestäni hieman epätarkka. Vaikka olen itsekin allekirjoittanut, rohkenen puuttua siihen. Täällä sanotaan: "Suomessa hammaskaries on ksyliolin ansiosta vähentynyt merkittävästi muuhun maailman verrattuna." Varmasti ksyliolilla on oma merkityksensä.

Mutta korostan, että se, että Suomessa hammasairaudet ovat oleellisesti vähentyneet 60-luvun lopun tasosta, johtuu siitä, että meillä 70-

luvun alussa siirryttiin kansanterveysjärjestelmään, jonka yhteydessä on kiinnitetty erittäin paljon huomiota ja myös resursseja suunnattu ennalta ehkäisevään työhön, siihen on yleisestikin panostettu. Valtaosa hyvästä tuloksesta joutuu nimenomaan siitä, että ennalta ehkäisevää työtä hampaaitten osalta on tehty ns. valistuksen kuin myös parempien ruokailutottumuksien eli lähinnä sokerin käytön vähentämisen kautta. Yhtenä seikkana on samaan suuntaan ollut vaikuttamassa tietysti ksylytolin käyttö makeisissa. Mutta jotta muistaisimme kokonaisuuden, haluan tämän myös todeta.

Keskustelu julistetaan päättyneeksi.

Puhemiesneuvoston ehdotus hyväksytään ja asia lähetetään valtiovarainvaliokuntaan.

8) Ed. Drombergin ym. lakialoite n:o 72 laeiksi elinkeinotulon verottamisesta annetun lain sekä tulo- ja varallisuusverolain 149 §:n muuttamisesta

Valiokuntaan lähettäminen

Ensimmäinen varapuhemies: Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetettäisiin valtiovarainvaliokuntaan.

Keskustelu:

Ed. Dromberg: Arvoisa puhemies! Oli hyvä asia, että Pikku Kakkonen oli äsken läsnä, kun keskustelua käytiin ksylytolikaramelleista. Se tuntui avaavan kaikkien kansanedustajien kielenkannat, ja asiahän sinänsä oli tietenkin hyvä. Samalla lailla voi perustella oikeastaan nyt käsiteltävääkin lakialoitetta. Tämä on tullut myös kansalaisilta suoraan eli taiteilijoilta, jotka haluavat oikaista omaa verotuskäytäntöään. Toivottavasti tästä tulee yhtä hyvin julkisen viestinnän kautta tieto kansalaisille. Kansalaisaloitteena pidän myös tätä ja toivon, että lakialoite tulee hyväksytyksi eduskunnassa ja saadaan oikeistua epäoikeudenmukaisuus, joka on olemassa.

Erityisesti kuvanveistotaidetta harjoittavan taiteilijan työ on kustannus- ja tulorakenteen vuoksi erikoislaatuista eikä sitä voi rinnastaa muuhun työhön. Taiteilijan tulo on korvaus suoritetusta työstä, käytetyistä materiaaleista, koneiden, työkalujen ja työtilojen käytöstä, ja siihen voi sisältyä myös alihankkijoiden osuuk-

sia. Nykyisen verotuskäytännön mukaan toteen näytetyt kulut voi vähentää.

Taiteen tekeminen on usein aikaa vaativa prosessi, jota ei voi käsitellä verovuoden jaksoissa. Verovuoden lyhyys aiheuttaa sen, että taiteilijat joutuvat joskus kahteenkin kertaan veroteuiksi. Useissa maissa taiteilijat voivat hyödyntää työnsä tuloksia usean vuoden kausiin jakautuvan investointioikeuden turvin. Yhdistyneiden kansakuntien kasvatustiede- ja kulttuurijärjestö on myös ottanut kantaa taiteilijamyönteisempään verotukseen.

Hyväksymällä nyt esitetyn lakiesityksen taiteilijan tulo verotuksen korjaamiseksi paremmin kansainvälistä käytäntöä vastaavaksi ja työn tulorakenteeseen sopivammaksi eduskunta osoittaisi, että se haluaa tukea suomalaista taidetta ja viedä sitä kansainvälisen käytännön mukaiseen suuntaan myös verotuksellisesti.

Lakialoitteen, jonka ensimmäisenä allekirjoittajana olen, on allekirjoittanut yli 50 kansanedustajaa, ja katson, että sillä on myös voimaa eduskunnassa. Toivon, että se otettaisiin mahdollisimman pikaisesti käsittelyyn ja hyväksyttäisiin, ja toivoisin vielä, että jopa ensi vuoden tulo- ja menoarviota rakennettaessa tämä veroudistus otettaisiin huomioon.

Asiasta on tehty myös kysymys, joka on ollut edellisen eduskunnankin kyselynä jo olemassa kirjoissa. Toivon, että tämä taustamateriaali on jokaisen päättäjän pöydällä, kun näitä asioita käsitellään.

Arvoisa puhemies! Toivon todellakin, että menee perille viesti, joka on taiteilijoiden kautta tullut eduskuntaan, että verotus on ollut epäoikeudenmukainen tähän asti verrattuna muihin vastaaviin yrittäjiin ja että tämä epäoikeudenmukaisuus nyt saataisiin korjattua. Samalla osoitettaisiin eduskuntana, että arvostamme niiden lukuisien taiteilijoiden työtä, jotka vievät Suomea myös ulkomaille.

Ed. Tiuri: Arvoisa puhemies! Tämä veroudistus ei ole kovin suuri asia valtion tulojen kannalta, mutta se on hyvin merkittävä niille taiteilijoille, joita se koskee, ja aivan selvästi Suomessa tässä kohdassa kohdellaan taiteilijoita väärin. Tyypiesimerkki: kuvanveistäjät saavat jonakin vuonna hyvin suuret tulot, ja ne pitäisi pystyä sitten tasoittamaan usealle vuodelle, koska meillä on progressiivinen vero, jotta se olisi oikeudenmukainen, koska kuitenkin työn aikaansaaminen voi vaatia vuosia, ennen kuin luova työ syntyy. Siitä syystä tämä muutos

pitäisi jo viimeinkin saada aikaan. Tietääkseni sitä on jo usean hallituksen aikana luvattu hoitaa, mutta ilmeisesti siitä syystä, että on ollut ministerien mielestä tärkeämpiä asioita kuitenkin ensin hoidettava, se on jäänyt. Nyt minusta siihen ei enää ole syytä. Sivistys- ja tiedejaosto kuuli juuri taiteilijoita tästä kysymyksestä, ja on aivan selvää, että ulkomailla nämä asiat ovat jo kunnossa ja meillä pitäisi päästä samaan tulokseen.

Kaiken kaikkiaan totean, kun nyt on käsitelty kansanedustajien aloitteita, että niistä kannattaisikin alkaa, koska silloin täällä vallitsee paljon miellyttävämpi ja positiivisempi henki. Niiden jälkeen voitaisiin vastaanottaa valtion lainavaltuudetkin keskusteltavaksi, jolloin siinäkin varmaan tulisi paljon parempia ajatuksia.

Ed. T. Roos: Rouva puhemies! Siihen, mitä ed. Tiuri lopuksi totesi, vähän leikkimielisesti varmaan kylläkin, mielellään yhtyisi: ajatukseen, että meillä peräkkäin sattui parikin aloitetta, joita voisi todella sanoa kansalaisaloiteiksi, ja kumpikin sellaisia, joiden pitäisi tämä talo läpäistä.

Meillä oli todella sivistysjaostossa, taisi olla juuri tällä viikolla, kuultavana joukko taiteentekijöitä. Siellä oli mm. kuvanveistäjä Laila Pullinen, jonka kuvanveistotaide on nimenomaan sitä taiteen lajia, joka nykytilanteesta kaikkein pahiten kärsii. Aloitteen perusteissa ei voida tietysti mitään tarinoita kertoa, mutta me kuulumme oikeastaan aika järkyttäviinkin esimerkkejä siitä, mihin nykyinen käytäntö pahimmillaan voi johtaa. Uskon niin kuin kaksi äskeistä puhujaakin, että muutos toteutuessaan korjaisi tilannetta merkittävästi. Kannattaa nimittäin panna mieleen sekin, että vaikka taiteen tie on niin kivistä ja vaikeaa, meillä siitä huolimatta on merkittäviä taiteilijoita. Se on osoitus siitä, että suomalaiset näissäkin oloissa osaavat. Kun vielä tämä kohta saadaan korjattua, sitä parempi.

Jos mennään hieman pidemmälle taiteen tukemisessa, voidaan sanoa, että on meillä jotakin hyvääkin. Taiteilija-apurahat, joita esimerkiksi kirjailijat ja monet muut saavat, ovat tuntematon käsite suurimmassa osassa muuta maailmaa ja yleinen kateuden kohde. Suomalaisia kadehditaan ja ihan oikeutetusti. Tämä vielä lisäisi sitä.

Ed. Rätty: Arvoisa rouva puhemies! Taiteen parissa 15 vuotta työskennelleenä tiedän varsin hyvin sen käytännön, miten verottaja kohtelee

eri paikkakunnilla hyvin epämääräisesti taiteilijoita. Muun muassa näyttelijöihin kohdistuva verotus varsinkin niiltä osin, jotka koskevat vähennyksiä, on erittäin kirjava. Käytäntö siihen liittyen, millä tavalla taiteilijat keräävät materiaalia ja millä tavalla tuottavat työn, myös vaihtelee, jos verrataan kuvataiteilijoita esimerkiksi näyttelijöihin, jotka saavat normaalia kuukausipalkkaa. Kuvataiteilijoille palkka tulee vasta sitten, kun teos on valmis. Samana vuonna joudutaan maksamaan koko könttäsummasta kohtuuton vero. Tämä on aivan oikeaan osunut lakialoite, ja toivonkin lämpimästi, että lakialoite johtaisi pikaisiin tuloksiin, koska meillä on erittäin merkittäviä kuvataiteilijoita, kuvanveistäjiä, jotka jopa ovat lähdössä maasta pois sen johdosta, että suomalainen verotuskäytäntö on niin epäoikeudenmukainen taiteilijoita kohtaan.

Puhetta on ryhtynyt johtamaan toinen varapuhemies Pesälä.

Ed. Al-Nissilä: Herra puhemies! Kuten ed. T. Roos totesi, valtiovarainvaliokunnan tiede- ja sivistysjaostossa jälleen kerran saatiin hyvä selvitys niistä ongelmista, jotka liittyvät taiteilijan verotukseen. Varmaan on tulontasauksen ongelma verotuksen progressiivisuuden takia ja toisaalta se, minkä ed. Rätty mainitsi, vähennyskelpoisuusasia. Kaikkia aiheutuneita menoja ei tahdo saada, vähän veropiirin tulkinasta riippuen vähennyskelpoisiksi.

Mitä tulee itse hyvän aloitteen verotekniikkaan, sitä jäin miettimään. Nythän meillä verotuksessa on suuntaus se, että varauksista ollaan luopumassa aika pitkälle. Eduskunnassa on parhaillaan esitys investointivarauslaista luopumisesta yritysverotuksessa. Edelleen pääomatulojen verotyöryhmä pohtii varauksien voimakasta karsintaa. Jos nyt taiteilijoille tulisi tällainen 65 prosentin varaus, ei tämä verotuksen kokonaistekniikkaan oikein hyvin luonnu. Saattaa olla, että jokin muu tapa asian hoitamiseksi tulontasaukseen liittyen voisi olla järkevämpi.

Keskustelu julistetaan päättyneeksi.

Puhemiesneuvoston ehdotus hyväksytään ja asia lähetetään valtiovarainvaliokuntaan.

9) Ed. Pelttarin lakialoite n:o 73 laiksi rikoslain 23 luvun 6 §:n muuttamisesta

Valiokuntaan lähettäminen

Toinen varapuhemies: Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetettäisiin lakivaliokuntaan.

Keskustelu:

Ed. Vanhanen: Herra puhemies! Ehdotan, että asia jätetään pöydälle eduskunnan ensi tiistain täysistuntoon.

Toinen varapuhemies: Koska asiaa ei ole yksimielisesti päätetty lähettää valiokuntaan, on asia jäävä pöydälle. Kehotan seuraavia puhujia käyttämään puheenvuoron pöydällepanon ajasta.

Keskustelu pöydällepanosta julistetaan päättyneeksi.

Toinen varapuhemies: Keskustelussa on ed. Vanhanen ehdottanut, että asia pannaan pöydälle ensi tiistain täysistuntoon.

Selonteko myönnetään oikeaksi.

Ed. Vanhasen ehdotus hyväksytään ja asia pannaan pöydälle ensi tiistain täysistuntoon.

10) Ed. Haaviston lakialoite n:o 74 laeiksi poliisilain 4 ja 5 §:n sekä valtiopäiväjärjestyksen muuttamisesta

Valiokuntaan lähettäminen

Toinen varapuhemies: Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetettäisiin perustuslakivaliokuntaan.

Keskustelu:

Ed. Haavisto: Herra puhemies! Ehdotan, että asia jätetään pöydälle ensi tiistain täysistuntoon.

Toinen varapuhemies: Koska asiaa ei ole yksimielisesti päätetty lähettää valiokuntaan, on asia jäävä pöydälle. Kehotan seuraavia puhujia käyttämään puheenvuoron pöydällepanon ajasta.

Keskustelu pöydällepanosta julistetaan päättyneeksi.

Toinen varapuhemies: Keskustelussa on ed. Haavisto ehdottanut, että asia pannaan pöydälle ensi tiistain täysistuntoon.

Selonteko myönnetään oikeaksi.

Ed. Haaviston ehdotus hyväksytään ja asia pannaan pöydälle ensi tiistain täysistuntoon.

Pannaan pöydälle puhemiesneuvoston ehdotuksen mukaisesti ensi tiistain täysistuntoon

26) Perustuslakivaliokunnan mietintö n:o 5 puhemiesneuvoston ehdotuksesta eduskunnan työjärjestyksen muuttamisesta

27) Valtiovarainvaliokunnan mietintö n:o 34 (HE 113)

Toinen varapuhemies: Eduskunnan seuraava täysistunto on ensi tiistaina kello 14.

Täysistunto lopetetaan kello 17.01.

Pöytäkirjan vakuudeksi:

Erkki Ketola

